

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, július 17-én.

196. szám.

A pecsovicsok.

Jubileum van ma. Nem azért mondjuk ezt külön mondatban, mintha tegnap nem lett volna jubileum, vagy tegnapelőtt (mindennap van jubileum), de azért, mert a mai évforduló nem olyanfajta mindennapos jubileum. A hivatalos közlőny épen ma ötven esztendeje ujságolta, hogy az a bizonyos Pecsovics István, akiből még életében fogalom lett, nevét Tétényire változtatta. Ujjongva hirdették akkornap az ujságok, hogy „nincs többé pecsovics!”

Ujságujjongás — tiszavirág! . . . Pecsovics rég meghalt, nemcsak nevet váltott, a régi idők is letűntek, a régi ujságok is elmultak, de azért pecsovics most is van. Mindig is lesz. Mert az idő hires vasfoga nem tud olyan jól rágni, mint a hetvenes évek publicistái hitték. Évezredek óta mindig megette ugyan a rosszat és meghagyta a jót; de ami nagyon is rossz, azt az idő se tudja megenni. Legalább valamit meghagy belőle, ami épen elegendő, hogy az a rossz ki ne haljon, hogy újra kihajthasson, mint a kivágott fa, amelynek a földben maradt a gyökere. Ugy van az idő a rosszal, mint a mesében az ördög a kártyás emberrel: a kártyást elviszi, de a kártyát a földön hagyja. Az ördögnél ez határozottan gazdasági politika, az időnél az undor jele. Nem veszi be a gyomra.

Igy maradt meg egy csomó név fogalomnak, amikor a viselője már rég porrá vált. Hiába halt meg Boycottkapi-

tány, még ma is boycottál néhány vasárnapi munkás bizonyos kocsmákat, hiába bujt ki a nevéből ötven esztendeje Pecsovics István, bujkál most is helyette sok száz pecsovics szerte az országban. A városházán, a megyében, a törvényhozásban.

Lám, tiszteletreméltó fő- és székvárosunk egész adminisztrációja most félszázad mulva követte Pecsovics István példáját. Polgármestertől az utolsó íródeáig magyar nevet váltott, minden szabályrendeletét új kaptafára verte és — pecsovics maradt mindmegannyi. Vagy ha jobban tetszik: Sartory. A sujtásos, pitykés, bogláros magyar ruhában, a feszülő atillában is megmaradt a régi, kapzsi, rövidlátó, önző czipfelhaubés spiszpurger, a lelógó czipfelhaubéba bujtatott jókora czopffal.

Hétszázezer felé járunk lakosság dolgában, világszép középületeink vannak, pompás magánpalotáink, szeretjük a külföldnek kikürtölni, hogy világváros vagyunk és adminisztrációnkát Oberammergau Amtsvorstandja vezeti. Az ezernyi bajok közül csak egyet-kettőt akarunk most a mai jubileumi napon bölcs tanácsunk tisztos fejéhez vágni. (Apránkint kell ezt, mert sokat egyszerre nem vesz be.)

Ahogy mondtuk, a főváros a hivatalait újjászervezi. Ezt mondja a tanács. Aki pedig végigolvassa az új szabályrendeletet, azt látja, hogy majdnem minden marad a régiben. Ugyanolyan nehézkes, hosszadalmas, ügyetlen lesz az ügymenet, mint volt eddig; ugyanazok az emberek

csinálják ugyanolyan lomhasággal; ugyanazok a befolyások érvényesülnek ugyanannyi kárral; ugyanaz a rendszer uralkodik változatlan öncélokmal. A változás jóformán nem egyéb, mint amennyit egy lakatosinas elvégezhet. A nyolczadik számú szobáról leveszi a fölírtos táblát és felszögezi az ötös számú szoba ajtaja fölé. Ennyi az egész.

Ezt nevezik a főváros pecsovicsai reformnak. Azaz ne legyünk igazságtalanok, van változás is. Egy egész ügyosztályt töröltek. Egyszerűen elpusztítják, mert úgy se dolgozott semmit. Lopta a napot, hiába ette a főváros drága kenyereit.

Ezt a megszüntetendő ügyosztályt úgy hívják, hogy: k ö z j ó t é k o n y s á g i ü g y o s z t á l y.

Szinte megáll az ember szivverése. Hát lehetséges ez? A lakosság egyre szaporodik, a szegénység, mint a ragadós nyavalya, egyre terjed. Tízezer koldus van a fővárosban és másik tízezer, aki koldusabb a koldusnál, mert nem koldul. A rendőrség egy-egy razzión fél-ezer embert fogdos össze, akinek nincs szállása, nincs hova lehajtania a fejét éjszakára. Huszezer gyerek nem jár iskolába, nem tanul írni-olvasni, mert nincs, aki iskolapénzt fizessen érte. A szegénység és a nyomor mindenfelé szüli az erkölcsatlenséget, a becsületvásárt, a tolvajokat és a ragadós betegségeket.

És Budapest fő- és székváros tanácsa ekkor fölemelkedik a helyzet magaslatára és egyszerűen megszünteti a

A szivtelenek.

Azoknak mondom, akik nem ismerik a Ferencziek terét. Egy kicsit rejtélyes ugyanis, hogy milyen jogon mondja magát térnek, holott utcának is keskeny s azonfelül kurta, mint a magisztrátus eszejárása volt, amikor a tért ilyennek tervezte. A magisztrátus akkor a szinpadi technikusok eszével gondolkozott: ide egy templom, ide egy kávéház, az egész pedig férjen el a szinpadon. S annyi bizonyos, hogy például Boccaçcio az ő diákpajtásaival betérhetne itt egy feketére és a kávéház ablakából kényelmesen megvigyázhatná, hogy mikor jön ki a miséről az isteni Fiametta. Olyan kicsike ez a tér. De talán volt is a magisztrátusban valami kujon, aki szándékosan nyult így bele a városrendezésbe, mert kényelmesen akarta meglesni a maga Fiamettáját, aki valószínűleg nagyon istenfélő volt és minden nap eljárt a Ferencziek templomába. (Tán érdemes is volna utána nézni a városi akták közt!)

Ez különben mellékes és csak azért kellett megmondani, mert Fráter György épen ezzel a berendezéssel volt fölöttébb megelégedve. Legalább hajnali öt órakor nem kellett az utcát rónia, hanem a kávéház ablakából, reggelizés közben figyelhette, hogy mikor in-

dul el a szürke nyomdaházból az ujságkihordó. Mivel a hivatalos lap legelső példányát akarta elcsipni, ami föltétlenül nehezebb lett volna, ha azt a kihordót például az István-téren kell meglesnie. De még így is türelmetlen volt egy kissé Fráter György és leshelyén bántotta az a gondolat, hogy családja odakünn a zöldben alighanem igen nyugtalan lesz, mert éjszakára haza sem jött. Már pedig a meglepetés nélkül mégsem mehetett haza.

— Az ujságot teszem az asszony elé, az lesz az igazi meglepetés — morogta Fráter György királyi tanácsos ur, ha ugyan szabad őt az események önkényes megelőzésével már most is annak neveznem. Ámbátor kétségtelen, hogy Fráter Györgyöt ez a czim már nem lepné meg, ha a hivatalos lapban nem is jött még ki a királyi kézirat. De épen ezt lesi, ezt akarja a familiának megvinni s ezért maradt éjszakára is a városban. Kegyetlenül unalmas éjszaka is volt, Fráter még mulatni sem akart, mert a mulatság későbbre való, ha a hivatalos lap már nyilatkozott. A szinkörből tehát, ahol kétségtelenül játszottak valamit, ha Fráter nem is tudná megmondani, hogy mit — elment valahová vacsorálni, azután pedig kocsi-va vetette magát és bejárta az egész várost. Jelentést azonban erről sem tudna fo-

galmazni, mivel egy száraz bokrétán kívül, amit egy éjjeli vándor dobott a kocsijába, egyébre nem emlékszik. A bokrétára azonban lehetetlen nem emlékeznie. Azt ugyanis az éjjeli Tell Vilmos meglepő biztossággal vágta egyenesen a fejéhez. S abban igaza van a költőnek: „a fájdalom felejtethetetlen.”

A kávéház most is üres volt. Néhány vilányos láng segédkezett a hajnalnak a világosság terjesztésében, a kassza magaslatán pedig egy gyűrött képű pincér a kisasszonynak a cukrok rakosgatásában. Egyébként Fráter volt az egyetlen vendég és ő is csak abban az irányban adott életjelt magáról, mely a pincér és a kisasszony mulatságát legkevésbé zavarta. Fráter ugyanis a szobrok állhatatosságával nézett mindig a nyomdaház felé, ahonnan az ujságkihordó most sem akart még elindulni. Tudniillik a hivatalos lap kihordásával nem nagyon sietnek, mivel ez az ujságot aránylag kevesen várják türelmetlen lelkesedéssel.

— Fizetek! — szólt végre Fráter.

Készen akart lenni, hogy a kellő pillanatban semmi sem gátolhassa, mikor a kihordót meglátja. Az idő pedig már hatra járt s a kellő pillanat immár nem késhetett soká. Aminthogy nemsokára észre is vette, hogy a

közjótékonyági ügyosztályt. Értsük meg jól, az ügyosztályt szünteti meg, a közjótékonyagot már régen megszüntette. Ugyanakkor teszi ezt, amikor hasábotat írunk róla, hogyan fecsérlik a milliókat anyagvásárlásoknál és építkezéseknél, szállításoknál és árlejtéseknél. Pedig olyan könnyű volna mindezen segíteni! Egy-két betűn fordul meg az egész. Az önjótékonyági ügyosztályt szüntessék be és meg van mentve a közjótékonyág.

Két neves történettudós versengéséről szólt nemrég az ének. Azon versengenek, melyikük írja meg olcsóbban a főváros történetét. Mintha a főváros történetét lehetne olcsóbban vagy drágábban írni? Igazán kell azt megírni. És az lesz az igazabb, amelyik nem felejt ki a fejezetet a főváros pecsovicairól, akik egyre változtatnak nevet és formát, cserélnek hivatali és címet, újítanak rendeletet és szabályzatot és mindig maradnak a régiek, a kriptába való pecsovicok. Mindig azok maradnak, amíg elsöpörjük őket.

POLITIKAI HIREK.

Tulságos igények. A „Pol. Corr.”-nek jelentik Budapestről: Legutóbb az a hír terjedt el, hogy a reszort-miniszterek az 1899. évi költségvetés összeállításakor nagyszámú túlkövetelésekkel állottak elő, úgy, hogy a pénzügyminiszter felszólította kollégáit, hogy mérsékeljék igényeiket. Ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. A pénzügyminiszter csak most kezdi az előirányzatokat tanulmányozni s így szó se lehet még olyan tárgyalásokról, amely ezeknek a hitelkérdéseknek redukálásával foglalkoznék. A rendkívüli követelésekről szóló hírekkel szemben feltétlenül bizonyos az, hogy az egyes kormányzati ágaknál természetesen megnyilatkozó fejlődési törekvés csak annyiban vehető figyelembe, amennyiben azt a pénzügyi helyzet megengedi s szigorúan kerülni fogják a kiadások minden olyan emelését, amely a reális és a zárószámadások szerint eddig még mindig megszaporodott fölösleget érintené.

A miniszterelnök Bécsben. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök az ő felsége személye körüli miniszterium folyó ügyeinek elintézése végett ma este egy napi tartózkodásra Bécsbe utazott. Hétfőn reggel a miniszterelnök ismét Budapestre lesz.

nyomdaház kapujából lányok, öreg emberek bujnak ki. Akkor már előttük is termett. Erős akarattal nyugozta le magában az izgatottságot és közönyös iparkodott lenni, amikor egy példányt kért a hivatalos lapból. A kihordók legrosszabb esetben is csak valami díjnoknak nézhették, aki csakugyan kíváncsi lehet, hogy tud-e neki az állam ilyen korán reggel egy kis örömet szerezni. De Fráter még ennyi kíváncsiságot sem árult el. A lapot összegyűrte és zsebre vágta. Aztán pedig ásitva ment át a kocsis-állomáshoz.

— A vasúthoz, mondotta fáradtan és a kocsiba ült.

A hajnali csöndben sokkal erősebben hangzott a kocsizörgés. Ez bátorságot öntött a Fráter György szívébe. És nem félt a kísértettől, hogy vajon mi zörög erősebben: a kocsis vagy a papiros? Vigyázva vette elő a hivatalos lapot s a kocsis-ablakhoz huzódva, hirtelen beleüszett.

Mélyen felsóhajtott.

Hát benne van. A személye körüli miniszter előterjesztésére... az ipar és kereskedelem körül szerzett érdemeiért... királyi tanácsossá nevezi ki...

Valami csudálatos bágyadság fogta el. Mint aki sokáig birkózik és a küzdelem alatt

A harmadik nap.

(A vámrétekezlet.)

A mai napot Wekerle Sándor foglalta le magának. Hatalmas beszédet mondott, amely meghívta a tervezetet behatóan, feleletet adott mindegyik kérdőpontra, de azért mégis jóval több volt a kritikánál: szinte kereskedelem-politikai programot nyújtott a közgazdasági bíróság elnöke.

Feszült figyelemmel hallgatták minden szavát, félbeszakították egynéhányszor eljénzéssel és szinte percekig tartott a taps meg az éljen, amikor befejezte beszédét. És mintha meg is látszott volna a volt miniszterelnök arczán, hogy mily édes a taps, a népszerűség.

Visszautasította azt az osztrák felfogást, mintha a vámszövetség azt jelentené, hogy lemondunk az ipar alkotásáról és hangoztatta, hogy mily eszközökkel lehet közös vámterület mellett is ipart teremteni. Visszautasította, megleckéztette azt a kishitűséget is, amely az agráriusok tegnapi felvonulásában nyilatkozott.

Kijelentette, hogy ma is meggyőződéssel hiva a közös vámterületnek s ha megváltoznék e hite, bünbánóan odaállana a közvélemény elé s kimondaná, hogy: peccavi. De mert az ipar oly fontos tényezőjévé lett életünknek, foglalkozni kell a vámszövetség keretén belül a fogyasztási adóvonal kérdésével.

Ma még György Endre beszélt a kishitűek táborából, sok tudással, de tulságosan sok reverenciával Ausztria iránt és tulzott aggodással, hogy mi lesz a magyar mezőgazdaságból.

A többi felszólalók az ipar és kereskedelem érdekképviselői voltak.

Gelléri Mór nagyon alaposan és sok hatással képviselte az országos iparegyesület véleményét. Thék Endre tósztot mondott a magyar ipar érdekében, Sándor Pál beszéde pedig különösen a mai bizonytalanság káros eredményeinek festésével hatott.

Végezetül szóhoz jutott ma a függetlenségi párt Komjáthi Béla személyében, a ki erősen pointrozta, hogy közös vámterület mellett nem lehet Magyarország gazdasági érdekeit megoltalmazni. De az ő szavaiból is kilátszott, hogy békét és barátságot akarunk Ausztriával és nem gondolunk háborúra.

acélosnak érzi minden izmát, de utána összesik. Ólom folyik az ereiben, lehuzza. A királyi tanácsos ur (egy perczig se gondolkozom most már, megilleti a czim) behunyta a szemét. A gyára most ott zakatolt a füle mellett, pedig különben jó messzi van. Az irodából is jól hallotta a könyvelő éles hangját. A kapu alatt valószínűleg nehéz társzekerek állottak meg. Az emeletes kürtő füstje lecsapódik. Még eső lesz. A zárt hintón fog hazamenni. Ilyen ébren képzelődött Fráter György.

De hogy most levegő csapta meg, Fráter kinyitotta a szemét. Hiszen már itt van a vasútnál.

Az uteza népesedni kezdett. A vasúton megjöttek a munkások, a kofák, a hivatalnokok. Egyik-másik alázatosan köszönt Fráter Györgynek. (Pedig még nem is tudhatta, hogy királyi tanácsos). A maga bágyadságában Fráter észre sem vette. Csak megváltotta a jegyét és hamarosan elhelyezkedett a kupé plüsskeretén. Egyedül volt. S egy pillanatra megfogta a láz, hogy megnézzé a hivatalos lapot. De nem merte. Majd csak indulás után, ha bizonyos, hogy senki sem száll a kupéjába. Nagyon kellemetlen, amikor az emberen meglátják a hiúságot.

Hirtelen képek rohanták meg. Amire

Ma sem fejezték még be az általános vitát, amelyet hétfőn fognak folytatni.

A vita folytatása.

Báró Dániel Ernő elnök azzal a kérelemmel nyitja meg az ülést, hogy mivel még számosan vannak, akik szólásra jelentkeztek, a felszólalók lehetőleg röviden adják elő véleményüket.

Gelléri Mór szólal fel elsőnek. Röviden fog nyilatkozni, de tekintettel arra, hogy az ipar speciális érdekeiről eddig még alig volt szó, egy pár fontos részletről mégis ki kell térnie. Azt mondta egy szónok: „Ne tulajdonítsunk e tervezetnek nagyobb jelentőséget, mint amilyennel bír.” Megfordítva áll a dolog, mert ez az első tényleges lépés, a régi nemzeti ideál az önálló vámterület megvalósításához, ezért tehát a mostani enquete, mint Miklós is mondta, történelmi fontossággal bír. Megemlékezik az országos iparegyesület régi akciójáról, Mudrony Soma uttörő és érdemes tevékenységéről ezen a téren, főleg a vámirodalom megeremlése terén.

A tervezet főhibája az, hogy nem az önálló vámterülethez szabták, hanem ehhez akarják az önálló vámterületet szabni. Ezért nincsenek egyes tettek megokolva, talán opportunítási szempontból is. De az a tény, hogy maga az önálló vámterület javaslata előttünk van, már nagy haladás. Az iparfejlesztésre a 70-es évek elején az állami költségvetés 20—30 ezer frtot vett fel, most egy millió frt van beállítva. De ha tiszzer annyit lesz is, nem ér annyit, mint az önálló vámterület, mely egymaga megerősíti a mai ipart s megeremli a még hiányzó. Beszéltek magyar iparpolitika inaugurálásáról. Az egyedüli helyes magyar iparpolitika az önálló vámterület. Nincs ország, ahol egyes iparágak ne hiányzanának, de van-e művelt és számottevni akaró ország, amelyben oly sok iparág hiányzik, mint nálunk?

Egy év alatt nem lehet ipart teremteni! Ezt mondták tegnap, de mondják 30 év óta. Eddig erősen haladtunk, mert volt bennünk erő és energia, a nemzetnek fokozódott a szüksége, s az ipar sietett azt lehetőleg kielégíteni. De ott vagyunk, hogy a hiányzó tömémenten iparágakat csak az önálló vámterülettel tudjuk biztosítani. Az alapítási láz nem baj, csak ne legyenek túlmagasak az alapítási költségek és ne akarják a tőzsdei spekulációra alkalmassá tenni a részvényeket. Ez nem megy és ez idézhet elő depressziót, de a kinövésnek ellen védekezni kell.

Émlítik, hogy a külföldi tőke térfoglalása veszélyes. Hadd jöjjön. A második generáció minden letelepedett külföldinél magyar és kitűnő, lelkes hazafi és talán a külföldi tőke példáján fogunk okulni és hazai főuraink is fognak valahára gyárat alapítani. Sulyt helyez, hogy a nyereségterméket lehetőleg idehaza értékesítsük és dolgozzuk fel iparilag.

Áttérve a részletekre, kiemeli a következőket: A pénzügyi vámnál igényeinket azért mérsékelhetjük, mert az ország jövődelme az önálló vámterület mellett amugy is aránytalanul nagyobb

egész éjszaka nem gondolt, a veje dolga kezdte bántani és a királyi tanácsos ur meg volt lepette, hogy most nem tud úgy örülni a veje vergődésének. Pedig tegnap még mámorossá tette a diadal érzése és azt képzelte, hogy a királyi kitüntetésnél is van még nagyobb öröm. Mikor az ember porig alázva látja maga előtt a legnagyobb ellenségét, a vejét. Mert ellensége, azt érezte Fráter György ebben a pillanathban is, amikor máskülönbén sokkal enyhébb hangulatok kaptak el. Vagy ki lehetne nagyobb ellensége, mint az az ember, akinek odaadta a leányát, akit bevett a czégbe s aki három évvel később pörrel vált meg tőle? Azt mondta, hogy az új időkhöz kell simulni, modern berendezést kell adni a gyárnak, különben tönkre megy. S mikor ő, Fráter, nem akart beleegyezni, az az ember pörrel vette ki a részét és maga is gyárat csinált, modern berendezésűt. A veje, a konkurrens.

— A papa elmaradt a világtól!

Ezt mondta neki akkor. És aztán ellene dolgozott, nem gonoszsággal, ami talán nem bántotta volna Frátert, hanem kicsinyléssel. Tegnap pedig hosszú idő után meglátogatta az irodában.

— Papa, tönkrementem!

Ezt mondta most, de nem kicsinyléssel.

es; az önálló magyar vámterifa-tervezet által kontemplált, az eddigigél magasabb pénzügyi vámkokat nem helyeslehet, mert indirekt adókkal már eddig is túlfutunk vagyunk terhelve; az önálló vámterület által okozott új gazdasági helyzet nehéz átmeneti korszakát pénzügyi vámkokkal komplikálni nem célszerű és ipari szempontból sem helyes, mert a sok indirekt adó az életet amúgy is jelentékenyen megdrágítja és így legalább azokat a cikkeket, melyeket legnagyobb részt a nép- és munkássztyál fogyaszt (p. o. kávé), az eddigigél nagyobb pénzügyi vámkok alól föl kell szabadítani. Fényűzési cikkekre a pénzügyi vámkok azonban jövőre is kiterjeszthetők, sőt részben fokozhatók is.

Ami az ipari vámkokat illeti, konstatálni kell, hogy azoknak a nyersanyagoknak és félkészítményeknek a vámját, melyek hazánkban még nem fordulnak elő, vagy csak igen elégtelen mennyiségben és minőségben találhatók, súlyosan emelni nem lehet, annál kevésbbé, mert ezt a mezőgazdasági érdekek sem kívánják.

A kész iparcikkekre kontemplált vámkokra meg kell jegyezni, hogy egyes, nálunk még fejlődésben levő és védelemre szoruló iparcikkeknek protekciós vámtételekkel való támogatása általában helyes és az iparegyesület álláspontjának megfelelő; a tervezetben kontemplált jelentékeny vámemelés azonban általában nem kívánatos, mert a mostani általános vámtarifában a vámkok elég magasak és az önálló vámterületen a most érvényben levő, eddig azonban csak főleg Ausztria iparát védett vámkok a magyar ipar fejlődését és érvényesülését eléggé biztosíthatják.

A gépekre tervezett vám is magas; iparunk fejlődése egyrészt nagyon megkívánja a jó gépeket, másrészt pedig ezek előállítását tekintetben még nem tudjuk az igényeket minden vonalon kielégíteni. Kívánatos volna tehát azokat a gépeket, melyek az országban nem állítanak elő, első sorban az ipari segéd- és munkagépeket átmenetileg mérsékelt vámkok mellett bebocsátani.

A vegyészeti ipar is egyik legfontosabb segédeszköze majdnem valamennyi iparunknak; a belföldi gyárak még nem karolhatták föl e cikkek minden válfajának termelését, de a belföldön termelt vegyészeti áruk mennyisége sem elegendő még a szükséglet fedezésére; ezeket a vegyészeti cikkeket tehát az iparfejlesztés érdekei szempontjából is alacsony vámkokkal kell terhelni s általában minden irányban oda kellene hatni, hogy egyrészt a hazai termelés védelmét következetesen szem előtt tartva, ne drágítsuk a termelés eszközeit és feltételeit, ne fokozzuk a fogyasztók költségeit s végre, hogy az iparfejlesztés fontos követelményeit az egész tervezetben a leghatározottabban érvényesítsük.

Beszédét így végzi: Dániel Ernő kereskedelmi miniszter megnyitó beszédében ezeket mondta: „Ha a status quo ante-t föntartani nem lehetne, akkor is mindig hatalmában fog állani az országnak, hogy törvényhozási úton a megállapított maximális autonóm vámtarifából Ausztriával való kereskedelmünknek megtegye mindazokat az engedelményeket, amelyek az ország érdekeinek megfelelő-

nek és amelyek a viszonyosság elvénél fogva tökéletesen arányban kell hogy álljanak a kedvezményekkel.”

Mások is hangsúlyozták az Ausztriának adandó kiváltságokat. Békét és barátságot akarnak Ausztriával és erősíteni a monarchia kapcsolatát. Ez ha kellő garanciák nem lesznek, hogy a magyar ipar érdekei minden vonalon védelmet nyernek, illuziórússá teheti még a komoly önálló vámterületet is, s be fog következni, hogy más nemzetek meg fognak gazdagodni rajtunk, mi pedig elszegényedünk és kétes jövőnek nézünk elébe.

Ettől óvjon meg bennünket a miniszter ur és a kormány előrelátó bölcsesége — s az ország iparossága halás lesz érte.

Thék Endre szemére veti államférfiainknak a legutolsó harmincz év alatt követett közgazdasági politika hibáit. A mulasztás rendkívül nagy s ha ezt pótolni akarjuk, véghetetlen nagy áldozatokat kell hoznunk. Nem a magyar ipar megmentéséről, hanem a magyar nemzet megmentéséről és kultúrájának megóvásáról van szó.

György Endre nagy megnyugvással vette a miniszternek azt a nyilatkozatát, hogy a tarifát a védvám tekintetében maximális tervezetnek tekinti és ezzel elhárította azt a vitát is magáról, amit Enyedy Lukács hangoztatott, hogy tudniillik ennek a tarifának nincs karaktere. Ellenkezőleg, nagyon is van karaktere és pedig védvámok karaktere. Így állván a dolog, az a kérdés, hogy maximális vagy minimális tarifa állapíttassék-e meg: meglehetősen irrelevans. Megjegyzni azonban, hogy a minimális tarifának megvan az az alkotmányjogi jelentősége, hogy a kormánynak a kezét megköti; de itt tisztán vámgügyi dolgokról lévén szó, ez a kérdés nem tartozik ide. A tervezet ellen, mint autonóm tarifa ellen, tisztán magyar szempontból is súlyos aggodalmak vannak, mert ha mi Ausztriára lövünk, Ausztria visszalő és iparunk problematikus értékű védelme nagyon megbotulna magát a közgazdasági életünk létfeltételét képező mezőgazdaságon. Az Ausztriával szemben kontemplált vámtarifában lehetőleg kevés cikkre és lehetőleg kevés vámot kell vetni és az új állapotról rázkódtatás nélkül való átmenetet biztosítani.

Gelléri Mór: Ezt mondják az osztrákok is!

György Endre: Igen, ezt mondják az osztrákok is és teljesen igazságuk van s ha nem volna igazságuk, akkor is megtennék, hogy ellenünk minden módon megóvják érdekeiket.

Sándor Pál nem tartja célszerűnek, hogy a képviselőház elhatározza az ankét összehívását, mert semmi szükség sem volna arra, hogy Ausztria előtt dokumentáljuk, hogy békés hangulat van-e nálunk, vagy nincs. Nem akar az osztrákoknak bökni, de ha már az értekezletet összehívták, teljes nyíltsággal kijelenti, mint kereskedő, hogy a vámtarifatervezet elkészítésére semmi szükség sem volt. A legcélszerűbb volna az osztrák-magyar vámtarifa tételeinek egyszerű átvétele autonóm tarifánkba. Jó barátságban akar maradni Ausztriával, de csak addig, amíg a magyar állam érdekei és méltósága megengedik. A legrossz-

szabb vámtarifánál is károsabbnak tartja azonban a mai helyzet bizonytalanságát. Kéri a minisztert, hogy ezt szüntesse meg első sorban.

Komjáthy Béla örömmel üdvözlözi azt az alkalmat, amikor Magyarország szakszerű nyilatkozatának véleményét az önálló vámterületről. De az eddigi tapasztalatok után, őszintén megvallva, sokkal üdvösebbnek tartotta volna, ha a miniszter az enquetet össze nem hívja, mert itt nem egy önértékes, öntudatos nemzet nyilatkozott meg, hanem egy olyan nemzet, amely megszokta a szolgátságot és attól szabadulni nem tud. De ha már meghívott a szaktanácskozmányba, elmondja a maga véleményét. A vámszövetséget a szerződéstől el kell választani; míg perhorreszkálja a vámszövetséget, addig hűve a szerződési politikának. (Helyeslés.) De hazafias kötelességünk arra a harmadik eshetőségre is gondolni, ha sem szövetség, sem szerződés nem lehetséges. A vámháborútól félti az országot, de ha kell, kész abba is belemenni. Az ország közvéleményének legnagyobb része szerint Magyarország közgazdasági érdekeit a vámszövetség alapján megoldani teljes lehetetlenség. Harmincz esztendőig fizettünk tributumot Ausztriának és megsemmisítjük csirájában iparunk fejlődését; szívesen venné a szövetséget, amely mellett Ausztria is boldogulhat. Majd ha rákerül a sor, akkor kell Ausztriának megmutatni, hogy képesek vagyunk az áldozat terére is lépni és meg kell látnia, hogy igazságtalan követeléseivel szemben helyünkön talál bennünket.

Wekerle beszéde.

Wekerle Sándor: Nagyméltóságu miniszter ur! Tisztelt szaktanácskozmány! (Halljuk! Halljuk!) Midőn a szaktanácskozmány első terjesztett kérdésekre válaszomat megadom, nem szándékozom az egyes tarifátételek számszerű bírálatába becsatlakozni; mert a számszerű összefüggés a különböző tételek között oly organikus egészet kell, hogy képezzen, hogy én a számszerű tételek taglalását ily nagy tanácskozmányban majdnem céltalannak tekinteném. De nem becsatlakozom a számszerű bírálatba azért sem, mert felszólalásom által inkább azt célozom, hogy az itt nyilvánuló nagy és kiáltó ellentétekkel szemben azokat a szempontokat hangsúlyozzam, amelyek nézetem szerint egy vámtarifa felállításánál és szántóteleinek megítélésénél kell, hogy irányadók legyenek.

Ha egy általános vámtarifát akarunk felállítani, először is tisztában kell lennünk azokkal a célokkal, melyeket elérni akarunk, melyeket megvalósíthatónak tartunk. Ezek elemi igazságok, melyeket itt elég rekapitulálni: hogy mik azok a célok, melyeket el kell érünk, akár külön vámterülettel, akár közös vámtarifával, akár autonóm, akár bármilyen vámtarifával dolgozunk. Ezek a célok a mezőgazdaság szempontjából: hogy a mezőgazdasági termékeknek a belfogyasztási piacot biztosítsuk és feles terményeink kivitelét elősegítsük; az ipar szempontjából, hogy meglevő iparunknak a belfogyasztási területet szintén biztosítsuk, saját ipari szükségleteinket lehetőleg magunk állítsuk elő

hanem megalázkodva. És Fráter nem kérdezte tőle, hogy mi történt? A modern berendezés tette, ugyis meg volt róla győződve. És nem kérdezte azt sem, hogy mi a szándéka a jövőre? A nyakamon fog élösködni, ugyis sejtette. Semmit sem kérdezett, csak élvezte a pillanat gyönyörét és gondolta magában, hogy ez a diadal csak holnap lesz teljes, amikor a hivatalos lap rá fogja olvasni az ostoba gyerkőcz fejére, hogy a papa, az a világtól elmaradt papa nagyon korlátolt ugyan, de gazdag is, királyi tanácsos is, a vő ellenben koldus és azonkívül semmi. Olyan mélységes gyönyört érzett, hogy a vagyonát is odaadta volna jutalmul Fráter, mert az okos veje tönkrement. Azaz hogy nem. A vagyonát nem adta volna oda. De száz forintot jótékony célra, talán.

A vejének azonban ennyit mondott:

— Te engem számárnak néztél, ha nem is mondtad a szemembe. Én adtam neked százezer forintot, ha a felével sem tartoztam neked. Azt hiszem, én kevéssel vagyok már adósod.

— Ki kell, hogy segítsen, papa!

— Hm... nincs arra törvény, fiam. Nagykoru vagy, ha a munkád nem is mutatja. Hát dolgozzál! Az se olyan szegényelni való. De hogy én talán megint pénzellek, vagy éppen visszafogadjalak a czégbé — no, ugy-e, ez

több volna közönséges ostobaságnál! Mikor ugyis elég ostobának nézel már! Nem, nem...

Fráter György ebben a pillanatban is azt mondta magának, hogy korrektül viselkedett. A czég elvégre nem időjárás, amihez illik, hogy ma ilyen legyen, holnap meg olyan. Annak megárt a sok változás. Azonfelül pedig az az ember nagyon okosnak képzei magát, tőrhetetlenül okosnak. Azt nem is lehet pénzzel kigyógyítani, csak a nyomorúsággal. Ez igen jóhírű iskola és aki végig tudja járni, nem közönséges tapasztalásokkal jön ki belőle. Hát próbálja meg a nyomorúságot és kóstolja meg vele a felesége is. Mert az is megérdemli a leczkét, ha az apjával szemben az urának adott igazat. Az is csak az urát tartja okos embernek a világon. Mintha mindenki más hülye volna!

— Vergődjenek! — morogta Fráter a vonaton és önkénytelenül egyet legyintett a kezével. Mintha egy alkalmatlan legyet kergetne tovább. (Aminthogy nincs is alkalmatlanabb légy a nagyon okos embernél.)

Inkább elővette a hivatalos lapot és olvasta mohón, sok ki nem mondott gondolattal. Ujra meg újra átolvasta a királyi kéziratot s ahogy később mégis tovább siklott a tekintete, úgy érezte, hogy ez a hivatalos lap voltaképpen nem utolsó olvasmány. Majdnem érdekesebb,

mint az iskolás gyerekeknek, ha véletlenül megtalálják a tanár noteszét. Ez is a klasszifikációkat árulja el és sokkal világosabban. Lám Fráter György kitűnően megfelelt és ott van érte a jutalom. Legfelül, a legfelsőbb ki nevezések közt. Aztán ott vannak lejjebb a törekvő fiatalok jutalmak: ki bíró, ki tanár, ki meg több is lett. Hátul aztán ott van a sok préda, garázda, ostoba legény klasszifikációja. Csupa elégtelen: csőd, árverés s a többi. (Maga is ott van, vő uram, a számpapadon! Pedig milyen okos ember!)

A királyi tanácsos ur örült ennek az elemes megfigyelésnek és most már jobb hangulattal állt a kupé folyosójába. Mindenről megfledkezett, csak a feleségére gondolt, akinek olyan örömet visz. Ahogy kinézett a verőfényben ragyogó tájakra, az az érzése volt, hogy valami aranyhídon fut hazafelé s a hid mellől virágok illatoznak feléje, mert ő jó ember és örömet visz az övéinek. A fecskék vele röptültek, a virág nem maradt el mellőle, a levegő pedig öntötte reá a napfényt, az illatot... Fráter kitérte a karjait. Most csak egy kis fizikai nehézségen mult, hogy az egész világot kegyesen a keblére nem ölelte.

A gyümölcsösből frissen lőngött elébe az illat. A papagájt is hallotta a nyaraló verandájáról, ahová magával hozta az asszony a

és az ipart ott és amennyiben előfeltételei meg vannak, okvetlenül fejlesszük. A harmadik tétel és alapigazság kerésbé függ össze a vámtarifával a kereskedelem fejlesztése és annak a nagy céljának biztosítása, hogy a közvetítő és külkereskedelem hasznát ne idegen kezekben hagyjuk, hanem a mi saját közgazdaságunk részére biztosítsuk. (Zajos helyeslés.) Ezen célok elérésének egyik eszköze, de csak egyike, a vámtarifa is.

Az első kérdés az, hogy milyen legyen a vámtarifának a berendezése. Ez, nézetem szerint, egy tisztán formális kérdés. Tökéletesen helyeslem azt az álláspontot, hogy a mai vámtarifánk vetetett alapul, annyival is inkább, mert, az ott felhozott indokok szerint is ez átment a közléthe, átment különböző külföldi relációkba, úgy hogy ennek ok nélküli bolygatása egy meg nem engedett dolog volna.

A maximális és minimális tarifának a felállítását részéről igazolhatónak egyáltalán nem tartom. Az ilyen tarifa maximális részében többé-kevésbé a vámháborút, minimális részében pedig a kezek megkötését jelenti arra nézve, hogy valahogy béke ne legyen. (Helyeslés.) Megnehezítené a szerződések kötését igen sok tekintetben és arra vezetne, hogy az előre felállított maximális és minimális tarifát nem fognak betartani. Hanem igenis szükségesnek tartok egy más intézkedést, amelynek, úgy tudom, itt is kifejezés adatik és ez az, hogy bizonyos százalékos haszonadásra adassék felhatalmazás azon államok irányában, amelyek velünk szerződéses viszonyban nem állanak vagy éppen vámháborút folytatnak ellenünk.

Áttérve a másik kérdésre, amely az agrárvámokra vonatkozik, először is e vámok jogosultságának kérdésével kell foglalkoznom. En jogosultság tekintetében az agrárvámok és az iparvámok között különbséget tenni egyáltalán nem tudok. (Ugy van!) Minden más termelési ágának és így a legnagyobb és legősibb termelési águnknak első sorban talán meg van a maga jogosultsága, hogy a belfogyasztási piacot részére biztosítsuk. (Ugy van!) De nemcsak a jogosultság, hanem az indoklás és szükségesség szempontjából is oda konkludálok, hogy az agrárvámokra igenis szükség van, indokolt azoknak a behozatala, azoknak a fennállása. Az agrárvámoknak nincs ugyanis meg az a hatásuk, hogy áremelőleg hassanak a gazdasági terményekre, mert az áremelő hatás csak ott kezdődik, ahol a fogyasztási területnek nagyobb a szükséglete, vagy megközelíti a szükségletet a rendelkezésre álló terményeket, de igenis, még a legexportképesebb államokban is meg van az a hatásuk először, hogy szabályozzák és védik a határszéli forgalmat, másodsor, ha nem is hatnak áremelőleg, de biztosítják a belfogyasztási területet a beltermelés részére. Ilyen körülmények között ezen oknál fogva nemcsak indokolt, hanem egyenesen szükségesnek tartom az agrárvámok fentartását. (Élénk helyeslés.)

Ha már most áttérek a mérték megállapítására, akkor abból a két szempontból indulok ki,

amit a mezőgazdasági termények tekintetében mint előrendő célt állítottunk fel: először, hogy a belfogyasztási terület biztosítsassék, és másodsor, hogy a kivitel lehetővé tétessék. E két szempont helyes mérlegelése fogja megadni azt a határt, amelyet a számszerű tételeknél alkalmaznunk kell. Ha a múlt tapasztalataira tekintek vissza, azt látom, hogy a mi mai vámnunk ezt az első célt, hogy a belfogyasztási terület biztosítsassék, a legnagyobb mértékben elérte, és én igen tartok attól, hogy ezen a célon túl azt a második célt, hogy tudniillik a kivitel is elősegítsék, nem közelítenék meg, hanem egyenesen veszélyeztetnék, ha agrárvámjaink felemelésére gondolnánk. (Helyeslés.) Ne feledjük, hogy a mezőgazdaság érdekében két szempont szól ellene az agrárvámok felemelésének. Először, hogy a magasabb agrárvámok ugyszólván semmivel sem nyújtanak nagyobb biztosítékot a belpiac megóvására, mint nyújtanak a mai vámok, de igenis, ha magasabb vámot vennénk fel, akkor határozottan megnehezítenék a kivitel más államokba, mert hiszen csak nem képzelik, hogy más állam mérsékeltebb vámtételt ad nekünk, mint amelyet mi állítunk fel saját terményeinkre nézve; másodsor, hogyha az a vám az árban érvényesül, akkor a kis vámot eltűri a fogyasztóközönség, de a nagy vámnál el lehetünk készülve arra, hogy azt sehogysé fogjuk fenttarthatni. Csak egy küzdelemre tekintünk vissza, amely most folyt le az itteni vámtérületen. A mi mai gabonavámunkat megszüntetni, leszállítani akarták a legutóbbi időben, pedig csak egy rövid, átmeneti idő tartamára állott elő az a szükség, hogy belfogyasztási területünket magunk ellátni képesek nem voltunk. Ugyan, hiszi-e valaki, hogy ha az itt javasolt magasabb vámtételekkel dolgozunk, akkor a mai viszonyok között, midőn az alsóbb osztály, nevezzük úgy, hogy negyedik osztály, bebocsátást követel a politikai életbe, ezt a bebocsátást még szabályozhatjuk, de egyáltalán igényli anyagi ellátásának terén is a gondozást, ugyan képzelhetjük-e, hogy ez a negyedik osztály el fogná tűrni a napiszükséglet mód nélküli megdrágítását? (Mozgás.) Odakonkludálok tehát az agrárvámok tekintetében, hogy talán a nyers gyümölcs és bor vámját kivéve, én mai agrárvámjainkat mezőgazdasági érdekeink megóvására, céljaink elérésére teljesen kielégítőnek tartom, úgy, hogy azok emelését nem tanácsolom.

A másik csoportja a kérdéseknek az ipar emelésére vonatkozik. Itt, engedje meg nekem a tisztelt szakértekezlet, hogy kissé foglalkozzam azokkal a többi kérdésekkel is, amelyek az ipari termelés fejlesztésének, az ipar megalkotásának nemcsak előfeltételeit, hanem biztosítékait is képezik. Az első, nézetem szerint, az ipari szakoktatás szabályozása, amely téren jelentékeny előrehaladás történt az utóbbi időben. (Ugy van!) A második szempont az állandó hitel- és pénzügyi viszonyok rendezése, illetőleg megteremtése és én igen sajnálom, hogy ma, amidőn ilyen nagy közgazdasági harcban bocsátkozunk, ezek az állandó pénzügyi és hitelviszonyok, nem rajtunk mulott, de más kö-

rülményeknél fogva, még szabályozottak nem lehetnek. (Ugy van!) A harmadik nagy tényezője az ipar fejlesztésének — és ez a mezőgazdaságra is áll — a termelés olcsóbbá tételének elősegítése, a termelt cikkeknek a piacra juttatása, olcsó tarifa és közlekedési viszonyok. A negyedik, hogy hozszadalmassá ne legyünk, egy fogyasztásképes piac fentartása és megóvása. Ezekhez társul egy ötödik, talán igen hatályos tényező és ez az, amelyről ma tanácskozunk: a vámtarifa. A vámtarifa helyett ezekre az általam most hangsúlyozott szempontokra kell különös súlyt helyeznünk az esetre, ha közös vámtérületen maradunk. Sikerek, nagy sikerek érhetők el ezekkel itt, vámtarifa nélkül, mert aki gyakorlatilag foglalkozott az ipar kérdésével, arra az eredményre juthatott, hogy magának az ipari szakoktatásnak, a gyakorlott elomunkásoknak a kérdése nagyobb védelmet képez sok esetben az iparnak nyújtani, mint az egész vám. (Igaz! Ugy van!) Ha az ipari termelés feltételeit keressük, azt merem mondani, sokkal nagyobb lesz százalékokban az ipari termelésnek adandó az az előny, mint az, amely a vámtarifában igen szépen van kifejezésre juttatva. Nem szabad úgy állítani fel a dolgot, mintha a vámtarifa, amely az ipar fejlődésének egyik fő- és hatályos eszköze, ennek egyedüli eszköze volna. A vámtarifa nagy előnyöket biztosít, de nekünk nem szabad letérnünk iparunk fejlesztésénél a küzdelemről, hanem más egyenértékű tényezőket kell keresni akkor, ha a vámtarifa rendelkezésünkre nem áll.

De ha az lenne jövőnk, hogy nem vámtarifával, hanem más körülmények között védekeznénk, erre az esetre két körülményt még sem hagyhatok megemlítés nélkül. Az első az, hogy ha nem akarjuk azt, hogy papírosszerződéseink legyenek, hanem, hogy azok az életbe is átmenjenek, akkor, valamint mi nem agítunk a velünk szerződési viszonyban levő Ausztria ellen, úgy nem szabad az agitációt nekünk sem megtérnünk. (Helyeslés.) Ha a nemzetközi érintkezésben az agitációnak csak egy része folyék is, egy másik állam ellen, mint amilyen ellenünk folyik Ausztriában, (Igaz! Ugy van!) ami tisztelt kormányfőnknek azonnal szerencsésnek leune azokhoz a diplomáciai ügyvivőkhöz, akik azt az államot képviselik, akik őket figyelmeztetnek arra, hogy a nemzetközi illemszabályoknál fogva (Igaz! Ugy van!) Élénk eljenzés és taps), de azon bensőségnél fogva is, amelyben egymással vagyunk, ez az agitáció meg nem tűrhető.

Az iparfejlesztés szabadságának a kérdése közvetlenül összefügg a tarifával. A vámszerződést éppen azért kötjük, hogy magába foglalja vámkötöttségünket. De azon túl az iparfejlesztés szabadságáról a legteljesebb mértékben lemondani annyit jelentene, mint az öngyilkosság fegyverét használni. (Ugy van! Ugy van!) De midőn én az ipar fejlesztéséről beszélek, hangsúlyoznom kell azt, hogy a vámokat, az iparfejlesztés szempontjából eszemágában sincs kicsinyelni, sőt azt mondom, hogy az köz-

városból. „Baj — baj“, rikoltotta a bolond madár, de máskor is csak ezt rikoltotta. Fráter föl sem vette.

— No, no asszony! dörmögte derűlten.

És szorongatta a hivatalos lapot, hogy az majd beszél helyette, ha az asszony nyugtalankodott volna, mert ő haza sem jött éjszakára. Az is lehet, hogy szomorkodott a szegényke, ha például a lánya már megírta volna neki, hogy a papa nem akar rajtuk segíteni. Mert az a leány félelmesen szenvedélyes és hamar kész rá, hogy az apját megítélje. Az is amolyan ujkori leány, aki nagyon okos és a papát természetesen kicsire tartja. Egyszer már írt az anyjának és akkor is azt mondta a levélben: a papa becsületes ember, de annyi szíve sincsen, mint a kőből faragott Nagy Kristófnak.

Fráter György halkán nevetgált magában.

— Nekem nincs szívem? Most is örömet hozok és annak örülök, hogy hozhatok.

Körülnézett a nyaraló kertjében. Mintha a fáktól, a madaraktól kérdezné, hogy nincs-e neki szíve. És megnyugodva taposta a kavicsos utat. A fák, a madarak kedve szerint feleltek neki.

Akkor szaladt elebe az asszony. Hamarjában Fráter észre sem vette, milyen rossz színben van.

— Fráter! Semmit se tudsz még?

(— Hogy én ne tudnék! — hunyorgott ravaszul Fráter.)

— A vöd megölte magát!

Fráter megállt a helyében, mintha ott érte volna a szél. Verejték szakadt ki a homlokáról és a nyelve nem akart mozdulni. A két szeme pedig megdagadt.

— Itt a távirat, az este meglötte magát!

— sirt tovább az asszony és nyújtotta feléje a táviratot.

Ugy kapta el Fráter a táviratot is, az asszonyt is. (Mert az is csak úgy ingott-lengett, magával tehetetlen.) Magához szorította és nélkül és keresztülfutotta a táviratot. De nem tudta egyszeribe megérteni. Csak azt látta belőle, hogy a lánya nem akar hazajönni, hogy az apját okolja, amiért az ő férje fegyvert volt kénytelen magára emelni. És átkozza...

Fráter kifakadt.

— Hát rossz ember vagyok én? Szívtelen? Itt... itt... (Reszkető kézzel kapta elő a hivatalos lapot). Hát nem örömet hozok mostan is?

És mutatta az asszonynak.

— Látod, királyi tanácsos vagyok! A felség tündetett ki! És én rossz ember vagyok? Törtem magam, kilécseltem, a vagyonhoz tisztességet is kerestem! És én rossz ember vagyok?

Egészen kikelt magából.

— De bemegyek hozzá és annak a lánynak, de neki is odakiáltom, hogy ez nem szép, ez nem járja. És ha már meg akarta magát ölni, gondolt volna miránk is. De így elrontani a mi örömünket! Tudod, mit mondok én neked, asszony? Szívtelen ember volt, rossz ember volt, nagyon rossz...

— Nagyon rossz — mondta utána az asszony is.

És mind a ketten tele voltak keserűséggel, hogy amikor annyi okuk lehetne az öröme, az a szívtelen ember megölte magát. Hát nem lehetett volna rájuk tekintettel, ha már magára nem tudott gondolni? Hiszen olyan nagyon okos ember volt! Aminthogy csakugyan különös, hogy milyen szívtelenek azok az öngyilkosok! Megölik magukat. Jó. Meg van rá a jó okuk. De az nem jut eszükbe, hogy a rokonságnak milyen kellemetlen órákat okoznak? Hanem persze, nekik könnyű, mert ők meghalnak és a többivel nem törődnek.

Ámbátor, ahogy ezt így leirom, azt kérdezem magamtól — (ha már Fráter ur nem kérdezte):

— Hát igazán könnyű nekik? És aki magát halálra itéli, az más iránt kegyelmesebb tartozik lenni? ... Kabos Ede.

vetlen rendelkezésünkre álló fegyvert képez, a mely mindig igen hatályos, de mindig csak egyik eszköze maradhat a rendszeres iparfejlesztésnek. Óvakodnám a tulságos iparvédelmi vámtól, először az egész magyar közgazdaság szempontjából, mert olyan vámtarifa, amely mindent nagy vámvédelemben részesít, vagy egészen hatálytalan, vagy ahol hatálya kezdődik, megdrágítja a mindennapi életet. Óvakodnám másrészt maga az ipar szempontjából is, mert a tulságos vámtól, amint azt Enyedi Lukács tisztelt barátom igen szépen kifejtette, nem egy, hanem valamennyi cikkre nézve érvényesülnék és amennyiben az egyik cikknél előnyt nyújtanak, amint ő kifejtette magát, kilenczvenkilencz más cikknél megdrágítják a termelés feltételeit és ezért igen sok esetben a kívánt előny helyett az ipar fejlesztésére hátránnyal járnak. És én nem zárkozhatom el annak kijelentése elől, hogy az ebben a tarifajavaslatban az iparvédelem szempontjából foglalt vámtól a szükséges tulmenően magasaknak tartom. Nem riadnék vissza magas védvámoktól, de csak akkor, ha az iparfejlesztés elő van készítve; ez a védvám csak átmeneti jellegű, mert csak bevezetésének idejére az. (Ugy van! Ugy van!) De kiterjeszteni olyan ágakra, amelyeknél a közelebbi jövőben, a fejlesztés nem fogja a nyújtott védelmet követni, csak hátrányokra vezetnek, anélkül, hogy az ipar valódi organikus fejlődésének előnyét rejtenék magukban.

Hogy oly segédanyagok és gépek, melyek nálunk nem gyártatnak, részesítenek-e védelemben, ez a kérdés önmagának felel. Aki ipart fejleszteni akarja, ha külön célja nincsen, hogy a vám által valamit védjen, a vámtól, mint az ipar fejlesztésének gátjait, felállítani nem fogja.

A pénzügyi vámtól közös vámterület mellett csak egyszerű pénzügyi szempontból mérnem megítélni az egyszerűen az adóztatásnak a kérdése; külön vámterület mellett azonban megengedhetetlennek tartanám, mert azok a piacz fogyasztóképességét éppen akkor korlátoznák, amikor annak fokozására van szükség. A pénzügyi vámtól először az adómelés szempontjából ellenzem, mert hisz éppen az utóbbi évek folyamán oly nagy terheket raktunk az adózó közönségre, hogy nem átmenetileg és egyszerű politikai ígéretekpen, hanem maradandó elvként kell felállítani azt a tételt, hogy a közterheket az adótételek emelése által fokozhatónak nem tartjuk. (Élénk helyeslés.) Nagy érdekek vezettek bennünket Magyarország gazdasági rendezettségének biztosítására; ezért raktunk nagy terheket az ország vállaira. De ezzel felérő egyenértékű nem látok arra nézve, hogy kényszerű szükség nélkül újabb terheket merjünk az adózó közönségre hártani; különösen nem külön vámterület esetén, mert ismétlem, hogy annyira megdrágítanók az életet éppen akkor, amikor a keresetek átmenetileg talán szűkebbek lesznek, hogy ezen adók elviselése igen sok esetben a leghátrányosabb visszahatással lenne a mindennapi életbe. De még egy szempontból vagyok bátor a pénzügyi vámtól ellenézni és ezt kapcsolatba hozom azzal, hogy a tengeri uton való beszállítás kedvezményekben részesítenek-e? Hát vajjon számíthatunk-e mi a kereskedelem függetlenítésére, ha éppen azoknak a cikkeknek a beszerzését és éppen akkor nehezítjük meg, amikor ezt a nagy célt akarjuk megvalósítani? A kereskedelem függetlenítésének leghatályosabb eszköze ezeknek a mellőzése és a tengeren való behozatal elősegítése.

Ezekkel feleltem volna a feltett kérdésekre, de még nem a vámtarifa egészére nézve. Akkor, a midőn 1903-ig megkötöttségben vagyunk, én ilyen tarifának mostanra való felállítását időelőttinek tartom, mert könnyen más fegyverekre lenne szükségünk, más lőporra, mint amilyet ma a javaslatba felvettünk.

Itt is, a sajtóban is felemlített az, hogy Ausztria mi ellenünk harci tarifával élhet, miután jogilag a külön vámterület alapján vagyunk. Én ezektől a harci tarifáktól nem tartok. Először magában a nemzetközi jogban is védelmet vélek találni több diszpozíció és gyakorlat alapján az ellen, hogy tilalmi, átviteli nehézségekkel terheltesünk; de fennálló kereskedelmi szerződéseink, amelyek 1903-ik év végeig vannak érvényben, jelesül, ha emlékezetem nem csal, a német és az olasz szerződés is magukban foglalják ezt a diszpozíciót két irányban: először, hogy sem kivételi, sem bevételi, sem átviteli tilalmakat nem állíthatnak fel, másodsor, hogy egyforma elbánásban részesülünk nemcsak a megvásárlásnál, hanem magánál a módszernél fogva is. Miután mi közösen kötöttük azokat a szerződéseket, azoknak tartamára a szerződések diszpozíciói a mi javunkra is esnek, mert én nem járulhatok hozzá a szerződések hatásának olyan megítéléséhez, hogy az által, hogy mi a külön vámterület álláspontjára helyezkedünk, 1903-ig valamelyik állam egyoldalul módosíthassa a harmadik szerződő féllel szemben a tarifát. Megköszönöm én a nemzetközi szerződések

olyan interpretálását, hogy én kénytelen vagyok az ipari vámtól fentartani, más pedig egyoldaluan elengedheti a mezőgazdasági vámtól. Ez annyit jelentene, mintha a három szerződő közül kettőnek az egyetértése elégséges lenne arra, hogy a harmadikat jelentékenyen megkároítsa.

En ezt a tarifát a törvényhozás előtt most tárgyalandónak nem tartom, mert, amint itt már többszörösen kifejtett, az más állam irányában alkalmazható nem lenne, mint a vámkülválás esetén, Ausztria irányában. Ausztria irányában pedig, a mainál nem nagyobb tarifák alapján, hanem még a mainál előnyösebb alapon kell szerződést kötni, úgy, hogy ez a tarifa józanul nem fogható fel akként, mintha Ausztria ellen irányulna.

Engem, nem tagadom, egész multam a vámszövetségének a közösségéhez fűz; és méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy ha más meggyőződésre jutnék, akkor dacára annak, hogy politikával nem foglalkozom, még egy politikai kötelességnek és reám nézve több: egy erkölcsi kötelességnek a teljesítését mellőzhetetlennek tartanám. Oda állanék Magyarország nagy közvéleménye elé és megmondanám: pater peccavi, hogy én a mellett küzdöttem egész életemben, de beláttam annak a helytelenségét.

Komjáthy Béla: Eljön az ideje!

Wekerle Sándor: Ne méltóztassék prófétsággal foglalkozni; ki volt fejte, haláltan mesteriség az. (Tetszés és derűtség.) Én az Ausztriával való vámszövetséget, ha csak lehetséges, érdekeink sérelme és veszélyeztetése nélkül fentartandónak vélem. De aztán nem tartom fentartandónak azokból az indokokból, amelyek itt tegnap többszörösen kifejtettek, mintha Magyarország mezőgazdaságának tarthatatlanságát, nemcsak átmeneti válságát, hanem jövőjének lehetetlenségét idézné elő az, ha mi egy külön vámterületre lépünk. (Helyeslés.) Bocsnatát kérek, akkor, mikor közgazdaságunk jövő fejlesztéséről beszélünk, a kishitűség fegyverét ne vigyük be a küzdelembe. (Élénk helyeslés.) Küzdelem nélkül kapitulálni nem felel meg sem történelmi multunknak, de nem felel meg nehéz gazdasági helyzetünknek sem. (Élénk helyeslés.)

Mi az utolsó harmincz esztendőnek fejlődése előtt szemet nem hunyhatunk. Azok az ipari szükségletek, amelyek ma léteznek, lenyulnak a népnek legszűkebb rétegéig, behatnak a kunyhókba, holott azelőtt a palotákba is csak félig találtak bemenetet. A modern élet fejlődésével jár, hogy az ipari szükségletek mindinkább mások és mások által nyerne kielégítést, elenyésznek egész kis iparágak és éppen ez teszi kötelességünké azt, hogy ha közgazdasági életünk fejlődését meg akarjuk óvni, akarva nem akarva az ipar fejlődésére is különös súlyt fektessünk. És dacára annak, hogy elszomorítottak azok a jelenségek, amelyek itt Ausztria és Magyarország között felmerültek, mégis abbéli meggyőződésünknek adok kifejezést, hogy akkor, midőn ha nem is minden tényező, de az irányadó és hatalmi tényezőnek tulnyomó része ennek a vámszövetségnek fentartását vallja magáénak itt és vallja magáénak a másik államban, akkor én azt hiszem, hogy az a készség, amely a mi részünkről és a mi kormányunk részéről, igen helyesen, meg saját népszerűségének veszélyeztetésével is, meggyőződik; az a készség a megkötés iránt a másik oldalon sem maradhat el, mert egyenesen a kormányzati bölcsesség kridájának kellene neveznem, ha nem lehetne érvényesíteni azt, a mit mind a két fél, vagy mind a két félnek tulnyomó többsége akar. (Élénk tetszés. Igaz! Ugy van!)

De midőn felállítottam azt a tételt, hogy az iparnak ma nagyobb jelentősége van, ebből le kell vonnom a konklúziót is, azt, hogy én a vám- és kereskedelmi szövetséget úgy, hogy az ipari termékeknek minden korlátozás nélküli szabad forgalmát foglalja magában, ha természetes alapokra akarjuk fektetni, megóvhatónak nem tartom. Magyarország, ha közgazdasági érdekeit veszélyeztetni nem akarja, az ipar fejlesztéséről nem mondhat le. (Élénk helyeslés.) Ennek a következtetése az, hogy az ipar azon ágainak fejlesztésénél, amelyekre nézve nálunk az előfeltételek megvannak, amelyek egész akutsággal lépnek előtérbe, így például ott, ahol határozott visszaesés tapasztalható, mint a fogyasztási adókkal összefüggő mezőgazdasági iparoknál, ott határozottan egy közbeeső vonalra, vagy más egyenértékű tényezőre mint védelemre van szükségünk, amely védelem az eszközölje, hogy azon cikkekre nézve ne csak az adót, hanem magát a fogyasztási területet is biztosítsuk. (Élénk helyeslés.)

Szóval az én nézetem, aki hive voltam, vagyok és leszek a közös vámterületnek, az, hogyha egy vámszövetséget gazdaságpolitikai szempontból, nem időre-órára, hanem az élet valódi követelményeinek megfelelőleg akarunk megkötni, akkor nem zárkozhatók el az elől sem, hogy az ipar fejlesztését itt lehetetlenne ne tegyük, hanem tegyünk oly intézkedéseket, amelyek azt elősegítik. (Helyeslés.)

De bármiként oldassék is meg a vámtarifának és a vámszerződésnek a kérdése, akár külön, akár közös vámterület mellett, a mi érdekeink megóvásának leghatályosabb tényezője, ezen száznak legfőbb ereje: a munka lesz. (Élénk tetszés.) Szálló ige lett minálunk az iparfejlesztésnek a szüksége, de bocsnatát kérek, talán szorosan vett kormánykörökön és a szorosan vett érdekkörökön kívül ezzel a kérdéssel a nagy közvélemény nem foglalkozott. (Ugy van.)

És éppen azért üdvözlöm ő Exzellenziáját és mondok neki köszönetet, mert ő az által, hogy alkalmat nyújtott erre a szakértekezletre, hogy ezt a becses munkálatot itt közöttünk kiosztotta, egy nagy akciót indított meg, tudniillik megindította a közvéleménynek rendszeres foglalkozását az iparral. (Élénk helyeslés.) Pedig legyenek meggyőződve tisztelt uraim, hogy akár külön vámterületünk lesz, akár nem, hogy ha a tízenkilenczedik századnak ezt a főkövetését, ezt a fő jelzőjét, a munkát nem fogjuk mellőzni, hanem szisztematizálva érvényesíteni, akkor lesz magyar ipar, akkor minden téren meg fogjuk óvni a mi gazdasági érdekeinket. (Zajos tetszés, éljen és taps.)

Az ülés berekesztése.

Számosan voltak még, akik szólásra jelentkeztek, de az értekezlet az ülés berekesztését sürgette: Holnap! Holnap!

Báró Dániel Ernő indítványozta, hogy holnap, vasárnap ne tanácskozzanak, hanem a legközelebbi ülés hétfőn délelőtt tíz órakor legyen. Mivel a kérdéseket már alaposan megvittatták, kíváncsok voltak, ha az általános vitát befejeznék. Sokan jelentkeztek szólásra, nem akarja a szót senkitől sem megvonni, s hétfőtől kezdve délután is összehívja az értekezletet. (Helyeslés.)

Ezzel az értekezlet szétoszlott.

KÜLFÖLD.

A kiegyezés. A brünni „Lidove Noviny“-ben dr. Stranzky képviselő cikkez a politikai helyzetről és a kiegyezésről. Főként a kiegyezés formális részével foglalkozik és kifejti, hogy bár a magyar törvények csak olyan kiegyezésről akarnak tudni, amely csak az alkotmányos képviselőtestületek által fogadtatott el, nagy tévedés és az osztrák államtörvények betűjének és szellemének teljes félreismérése azt hinni, hogy a 14. szakasz parlamentellenes. Magyarországot fel kellene világosítani az iránt, hogy a 14. szakasz nemcsak hogy nem alkotmányellenes, de parlamentellenes sem. A császári rendeletek parlamentárisak, mert bizonyos idő alatt a parlament elé terjesztendők jóváhagyás végett s mert rögtön hatályon kívül helyeztetnek, mihielyt a jóváhagyást el nem nyerik. Itt tehát abszolutisztikus elemről nem lehet szó, amit megerősít az a körülmény, hogy a 14. szakasz nem szerepel ama rendelkezések között, amelyek az államtörvények felfüggesztésére vonatkoznak, hanem igenis szerepel a birodalmi képviselőtről szóló törvényben ott, ahol a Reichsrath illetékességéről van szó. Ha tehát a válság oka első sorban az obstrukcióban keresendő is, megoldásának súlypontja Budapesten van. Báró Bánffy Dezsőnek a magyar parlamentben csak helyesen kell interpretálnia a 14. szakaszt és ezzel az obstrukciós pártok kezéből sikerülne kivenni a legélesebb fegyvert.

A spanyol-amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

A new-yorki francia nagykövetség kezdeményezésére a béke fölött való tárgyalások megindultak. Természeteszerűleg a békekötés nem fog valami nagyon gyorsan megtörténni, de előbb-utóbb mégis meglesz, mert mind a két fél akarja. Most már a részletekről tárgyalnak s azok fölött is csakhamar megegyeznek, mert Amerika, úgy látszik, mérsékli igényeit.

Spanyolországban a helyzet veszedelmesé kezd válni, mert az országszerte jól szervezett karlisták erősen mozgolódnak s úgy látszik, valami puccsra készülnek. A kormány messzemenő intézkedéseket tett ennek a meglepetésnek a megakadályozására.

Mai távirataink a következőket jelentik:

A feladott Santiago.

Santiago de Cuba, július 16.

Shafter tábornok megengedte csapainak, hogy a sánczokat elhagyassák, a spanyolok védműveibe való benyomulást ellenben megtiltotta. A Santiagóból elmenekülteknek megengedték, hogy oda visszatérjenek. A felkelők fosztogatásának elhárítására szigorú parancsokat bocsátottak ki, egyúttal intézkedéseket tettek az esetleges zavargások elnyomására.

Washington, július 16.
(Délelőtt 9 óra 20 perc.)

A hadügyminiszterium falragaszokon a következő táviratot teszi közzé:

„Santiago előtt. A spanyolok megadták magukat. Részletek következnek.

Shafter.”

Washington, július 16.

A Santiago de Cuba megadására vonatkozó előleges egyezséget tegnap röviddel éjjel után írták alá. Az amerikai biztosok nem fogadták el a meghívást, hogy a városba menjenek, minélfogva az összejövetel a két ellenséges harczvonal között történt meg.

Sampson a santiago kikötőben,

New-York, július 16.

Washingtonból ideérkezett távirat szerint Sampson tengernagy hajója ma reggel bevezett a santiago de cubai kikötőbe.

Blanco Toral ellen.

New-York, július 16.

A „New-York Tribuna“-nak jelentik Washingtonból: Blanco tábornok a Santiago de Cuba környékén táborozó és a város átadásával elégedetlen ezredeknek arra biztatta, hogy álljanak ellen Toral tábornoknak, midőn tudomására jutott, hogy az amerikai csapatok közt kiütött a sárga láz.

A „New-York Herald“ havannai jelentése szerint Blanco tábornok kijelentette, hogy ha meg tudná akadályozni, nem kötnének békét azon az alapon, hogy Spanyolország adja fel fenhatóságát Kuba fölött. Sajnálja, hogy már nem elég fiatal ahhoz, hogy egész életét a harcznak szentelje az ellen a nép ellen, melynek minden gondolata arra irányul, hogy megkárosítsa a szeretett hazát.

A békekötés ellen.

Madrid, július 16.

A katonai lapok éles hangon kelnek ki a békekötés ellen. A „Esercito Espanol“ azt írja: „Ha mi most megkötjük a békét, akkor rászolgálnunk arra, hogy arczulköpjének bennünket, mert még 180 ezer emberünk áll fegyverben.“

A „Correspondencia Militar“ minden békekötést egyenesen hazaárulásnak mond.

Madrid, július 16.

Don Carlos proklamációját várják. Weyler tábornok lemondott tervezett utazásáról.

A felfüggesztett polgári jogok.

Madrid, július 16.

A hivatalos lap királyi rendeletet közöl, amely ideiglenesen felfüggeszti egész Spanyolországban az alkotmánybiztosította személyi jogokat. A kormány jelentést fog tenni a parlamentnek az intézkedés igénybevételéről.

A karlisták.

Páris, július 16.

Madridból érkező hírek szerint a republikánusok nyugodtan viselkednek. A karlisták magatartása azonban nyugtalanító. Don Carlos emisszáriusai bejárják az országot. A karlisták szervezete meglehetősen teljes. Minden városban képviselőik vannak és a vidéki papság is támogatja őket. Don Carlos egyszerű parancsa elég volna arra, hogy különböző helyeken nagyszámu bandák bukkanjának föl. A kormány, amely 200.000 főnyi hadsereggel rendelkezik, el van határozva, hogy ezzel az eshetőséggel szembeszáll.

[Don Carlos czáfolata.

Brüsszel, július 16.

Don Carlos kijelenti, hogy az az állítólagos proklamáció, melyet Spanyolországban az ő nevében terjesztenek, tisztára légből kapott. Továbbá kijelenti, hogy a jelenlegi dinasztia bukása elkerülhetetlen. Különben előkészületeket tesz, hogy elutazzék Spanyolországba.

A béke.

Madrid, július 16.

A lapok jelentése szerint a kormány ma a washingtoni francia nagykövet közbenjárásával megindítja a békétárgyalást. Az amerikai és a spanyolkormány közt egyetértés van arra nézve, hogy Kuba lakossága népszavazás útján döntsön afölött, hogy minő kormányformát kíván. Spanyolország a népszavazás eredményét minden föntartás nélkül elfogadja. A kormány azt óhajtja, hogy a santiago foglyokat ne amerikai, hanem semleges hajókon szállítsák haza.

A feltámadt Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítások.)

Franciaországban már ismét nagy a Dreyfus-ügy okozta izgalom. Hétfőn kezdődik Zolának, aki ma ismét keményhangon nyílt levelet intézett Brisson miniszterelnökhöz, a harmadik pöre, de ez a pör most már csak gyöngye kis epizód az újra feltámadt nagy Dreyfus-ügyben.

Zola leveléről és az új vizsgálatról a következő táviratok szólnak:

Zola levelet ír.

Páris, július 16.

Zola ma ismét megszólal az „Aurore“-ban. A Dreyfus-ügyre vonatkozólag nyílt levelet intéz Brisson miniszterelnökhöz. A levél így szól:

Miniszter ur! Ön volt a republikánus erények megtestesítője, a polgári becsület szimboluma. S most belejut ebbe a borzasztó affairba és odavan erkölcsi szuverenitása. Ön semmi egyéb, csak egy hibás, kompromittált ember. Ebben az órában lelkem aggódó kiáltása kitör belőlem. Mennyi áldozatot fog még a hazugság követelni, amíg az igazság győzedelmeskedni fog? Egyre azt kérdezem, hogyan lehet az, hogy ez, vagy amaz, akinek intelligenciáját és szívét ismerem, nincs velünk együtt és nem lép föl az igazság és igazságosság érdekében? Az ember szinte elveszti az esztét. Ön épen olyan jól tudja, mint én, hogy miniszterium mindaddig nem élhet, míg a Dreyfus-ügyet igazságosan el nem intézik.

Valami rothad Franciaországban. A normális élet nem tér hamarabb vissza, míg el nem végzik a tisztítás munkáját. Az a miniszterium, amelyik megcsinálja a revíziót, az lesz a nagy miniszterium, a kabinet, mely életben marad. Ön az első napon gyilkosságot követett el, mert azt hitte, hogy hosszú ideig való uralkodásra rendezkedhetik be és még szomorubb az, hogy ha ezek után bukik, elveszti politikai becsületét ebben a kalandban, mert én csak önért aggódom és nem gondolok alantasaira, a hadügyminiszterre, az igazságügyminiszterre, kiknek ön a felelős főnökük. Borzalmas színjáték: egy erény vége. Összeroppanása egy férfinak, akihez a köztársaság illúzióit fűzte, akit nem tartottak képesnek arra, hogy elárulja az igazságosság ügyét és aki abban a pillanatban, amikor urrá lesz, a saját szeme előtt megöleti az igazságot. Ön megölte az ideált, ez bűn és ön lakolni fog ezért. Nézze meg, milyen nevetséges vizsgálathoz egyezett ön bele. Azt hittük, hogy a Dreyfus-esetet pontosan kinyomozták, minden bizonyítékot megvitattak, megvizsgáltak, de nem! Arra szorítottak, hogy az aktákban ne keressék az igazságot, hanem azokat a bizonyítékokat szedjék elő, amelyek legjobban tudják az igazságot megdönteni, mikor az együgyű szellemek befolyásolják.

Milyen szomorú eredmény! Imertük az önök három iratát; a legdurvább, legszemtelenebb hami-

sítások ezek, amelyekkel csak a legnaivabb embereket lehet megtéveszteni. Ha arra gondolok, hogy egy tábornok e monumentális misztifikációt komolyan mondta el az esküdteknek, hogy akad egy hadügyminiszter, aki a szószékről olvasta fel és egy kamara, amely ezeket Franciaország minden községében felragasztatni rendeli, úgy megáll az eszem. Nem tartották volna lehetségesnek, hogy a politikai szenvedély annyira megzavarja az ítéletet, hogy csak legkisebb hitelt is adjanak olyan okiratnak, amely egy csaló műve, aki mulat az egész világ felett. A per revíziója elkerülhetetlen, minthogy az ítélet formális törvénytelenége be van bizonyítva. Ön, Brisson ur, ép oly jól ismeri a dolgokat, mint én. Ön mindent tud, és így csodálkozom, hogy borzongás nélkül hallgathatta meg hadügyminiszterének szenvedélyes nyilatkozatait. Kinos azt gondolom, hogy ön oly kevéssé volna intelligens, hogy valami kis árnyat látna a Dreyfus ártatlanságán és azt, hogy az igazság feláldozását meg a hazugságot tartja szükségesnek Franciaország megmentésére: ez még nagyobb sértésnek tűnik fel előttem. Ön egyszerűen nevetségessé teszi az országot. Nem egyedül Németország, ami ellenségünk mulat rajtunk. Nagy szövetségünk, Oroszország, jól ismeri a dolgokat és meg van győződve Dreyfus ártatlanságáról. Szolgálatot tehetne nekünk, ha elmondaná, mit gondol Európa felőlünk. Beszéljen ön az ön külügyminiszterével. Mondja el az önnek azt is, milyen új hirt szerzett Piquard ezredes rendkívüli üldözésével. Egy igazságos ember tisztelettel arra kéri, teremtsen világosságot. Ön azért, hogy régi vád miatt, melynek botorsága már az utolsó tárgyalásnál bebizonyult, pört indít ellene, ezt feleli: — Te utamban vagy, én elnyomlak!

Zola ezután Dreyfus állítólagos vallomásáról beszél és így folytatja:

Istenem, hát nem ismeri ön a Dreyfus fogóságáról, a lefokozásnál való magatartásáról szóló igaz jelentéseket és Dreyfus leveleit? Én nem ismerem ezekben ékebben szóló, meghatóbb bizonyítékokat. Ezek emlékül maradnak még akkor is, amikor a mi műveink talán már elvesztek. Ezek az emberi szenvedés jajgatásai. Olvassa el ezeket a leveleket a családi tűzhelynél övéi körében. Bizonyára zokogni fognak. Itt akarnak komolyan beszélni olyan ember vallomásáról, aki egyre ártatlanságát hangoztatta. Ezzel a vallomással akarják az emberektől kiereszkolni ezt a kiáltást: „Minek unatkoztattok bennünket ezzel a Dreyfussal, amikor mindent beismert az áruló?“ Ez az eljárás gyűlöletes. Ön falragaszokon hamisításokat, együgyű történeteket hirdet.

Nos, miután ily nyugodtan beszélgetünk, Brisson ur, mondhatom önnek, hogy élénk kíváncsisággal gondolok arra, hogyan fogja ön megvédeni az egyéni szabadságot és az igazságosság tiszteletét. A jövő hétfőn, amint Versaillesben a pörömet tárgyalják, beszéltesse el Blanc rendőr főnökkel, honnan jönnek azok a bandák, amelyek első pöröm minden napján tüntettek, azok a banditák, akik halállal fenyegették a vádlottat, aki országának bírósága elé állott. Meg fogja önnek mondani, mennyi fizetést kaptak ezek az emberek. Fel fogja önt világosítani arról, mily nagy érdeklődést tanúsítottak a klerikális körök ezek iránt a zavargások iránt. Meg fog győződni, hogy arról van szó, hogy a világot megcsalják, hogy Franciaországot tévútra vezessék. Mi az ön terve hétfőre, hogy az a barbár színjáték ne ismétlődjék, amely Franciaországnak szégyenére vált?

Zola így végzi levelét:

Meg tudom érteni azt, hogy önök között nem akad senki, aki életét és vagyonát áldozná fel az igazságért és az igazságosságért. De azért önt becsavagyó emberek veszik körül.

Hogy lehetséges akkor tévedni abban, hogy melyik oldalon kell a játszmát megjátszani? Hányan vannak azok között, akik a köztársasági elnöki állásra törekszenek? Azok közül három év múlva egy sem fog bevonulni az Elyséepalotába. Csak az az ember lesz a mi elnökünk, aki az igazság és az igazságosság kultuszát helyreállította azzal, hogy elrendeli a Dreyfus-pörnek a revízióját. Három év

alatt Franciaország vagy meghal, vagy az ország élén olyan ember fog állni, aki meghozta a nemzetnek a békét. Azok pedig, akik a megsértett humanizmus és az elnyomottigazság ellen állást foglaltak, a porban fognak feküdni. Az álmaik szét fognak foszlani.

Valahányszor önök közül látok valakit, aki az örültség forgószélének enged és aki bepíszkítja magát a Dreyfus-dologban, abban a kába hitben, hogy azzal merész tervet dolgozik, mindig azt mondom magamban: ime ismét egy ember, aki nem lesz soha a köztársaság elnöke.

Versaillesben hétfőn kezdődik Zola harmadik pürré. A tárgyalás hamarosan véget fog érni. A védelem ismét az elnapolást fogja kívánni és jogi kifogásokat fog emelni az eljárás ellen, hogy a további agitáció lehetőségét biztosítsa. Ha a bíróság nem egyezik bele az elnapolásba, akkor a vádlottak elhagyják a termet. Akkor azután a semmitől fogja az utolsó szót kimondani. Clemenceau, aki ezúttal ismét mint az „Aurore” védője fog szerepelni, hétfőn mindenesetre beszélni fog.

Esterházy kihallgatása.

Páris, július 16.

Bertulus vizsgálóbíró ma délután kihallgatta Esterházyt és Pays asszonyt az igazságügyi palotában. Esterházyt két, polgári ruhába öltözött ügynök kísérte. Ugy látszik, hogy fogságát könnyen viseli el. Erősen beszél, hogy ma este szabadlábra helyezik.

Fabre vizsgálóbíró ma délután Piquard ügyében több tisztelet hallgatott ki.

Páris, július 16.

Esterházy kihallgatása esti 7 óráig tartott. Esterházyt nem helyezték szabadlábra. Azok az újságok, melyek Esterházyt védik, azt írják, hogy Cavaignac magához hívta Bertulust, aki nagyon leverve távozott a hadügyminisztértől.

A félisten.

Páris, július 16.

A Zola-pör most már nem középpontja a Dreyfus-ügynek. A mostani stádiumban csak az a vizsgálat adhatja meg a tényleges megoldást, amelyet Bertulus vezet Esterházy ellen. Az egész ügy egy kis szó körül forog. Ez a szó: *demidieu* (félisten) és abban az Esperanza-táviratban van meg, amelyet állítólag Esterházy és Pays asszony készített. Ugyanaz a személy, aki az Esperanza-táviratot sugalmazta és megmondotta Esterházynak, hogy az igazi Esperanza-táviratban benne van a Demidieu gunynév, kezdeményezte a levél hamisítását, melyet Schwarzkopen ezredestől eredőnek mondanak s melylyel Dreyfus bűnösségét akarják bizonyítani. Csak Cominges kisasszony, Piquard és a vezérkar fekete kabinetje, amely felbonthatta Piquard leveleit és lemásolta azokat, sőt egynehányat meg is tartott közülök, tudta azt, hogy Piquardnak az öreg kisasszonynyal való levelezésében benne van ez a gunynév. Honnan tudta ezt meg Esterházy? Erre a kérdésre Bertulus vizsgálata fogja megadni a feleletet. Ez a kulcsa mindennek, ami még eddig titokzatosnak látszik.

A Zola-pör ezt nem fedezheti föl és nem is az a rendeltetése s így most már az egész ügy messze tulszárnyalja Zola pörét.

TÁVIRATOK.

Ferdinánd fejedelem utazása.

Euxinograd, július 16. Az „Ereklük” orosz yacht ideérkezett és borgonyt vetett a fejedelmi palota előtt. Az elutazás Odessába holnap reggelre van kitűzve.

Nász a Koburg-családban.

Coburg, július 16. Alfréd herceg hétfőn, amikor visszatér Kissingenből, határozni fog, hogy Dorottya hercegnő esküvőjét melyik templomban tartsák.

A szász király állapota.

Dresda, július 16. Albert szász király állapotáról azt jelentik, hogy időnkint még megújult ugyan a vérzés, de egyébként a király állapota állandóan jó.

Francziák és kínaiak.

Frankfurt, július 16. Shangaiból írja a „Frankfurter Zeitung” külön levelezője a következőket: A kínai kormány vonakodik bizonyos területeket, melyek a francia kolóniához tartoznak, átadni. Ennek következtében tegnap este az „Eclair” francia ágyunaszádról hetvenöt ember ágyúkkal partraszállt, hogy a nevezett területeket birtokba vegye. A francia konzul erőlyes föllépését általánosan helyeslik. Minden esőndes, bár a kínai hatóságok zavarokkal fenyegetőznek.

Kerékpárosok a király előtt.

Ischl, július 16. A legszebb idő kedvezett a kerékpárosok ma esti fáklyás hódolófelvonulásának. A menet, amelyen több kerékpáros vett részt, három katonazenekar és a községi képviselőtestület kíséretében a császári villa bejáratához vonult, ahol ő felsége, Mária Valeria főhercegnő és Ferencz Salvator főherceg megjelentek. Ő felsége az osztrák néphymnus hangjai mellett fogadta a kerékpárosok hódolatát és így szólt az elnökhöz:

„Fogadják köszönetemet e hódolatért. Nagy örömet szereztek vele nekem. Különösen a hölgyeknek köszönöm részvételüket.”

Ő felsége lelkesült életése után zeneszó mellett vonultak el a kerékpárosok. A város gazdagon fel van lobogózva és sok ház fel van díszítve.

A szerb-török kereskedelmi szerződés.

Konstantinápoly, július 16. A porta tudatta a szerb követséggel az 1888. évi szerb-török kereskedelmi szerződés felmondását, amelynek érvénye a felmondás következtében ez év végén megszűnik.

A kínai lázadás.

Páris, július 16. A Havas-ügynökség jelentése szerint a délkinai tartományokban kiütött lázadás eddig a Tonkinggal közvelel határos területekre nem terjedt át. A lázadás Kwangtung és Kwangszai tartományok határain nem terjedt túl.

Hongkong, július 16. Kanton távirat jelenti, hogy minden világrészből érkeztek oda az új-kínai pártnak előkelő tagjai, hogy a felkelést támogassák. Azt beszélik, hogy olyan kínaiakból álló kormányt fognak alkotni, akik európai eszmékkel vannak eltelve és akik számára Anglia és Japán támogatása biztosítva van.

A nemzetközi sakkverseny.

Bécs, július 16. A nemzetközi sakkverseny mai XXXII. mérkőzésénél győztek: Marco Burn ellenében, Steinitz Trenchard ellenében, Janowski Csigorin ellenében, Shovalter Alapin ellenében, Pillsbury Schiffers ellenében; remisjászmák: Blackburne-Tarrasch, Halprin—Caro, Maróczy—Baird. A Schlechter—Walbrodt-játszma még nincs befejezve.

HIREK.

Lapunk mai száma 22 oldal.

— A királyné Nauheimban. A királyné szigorú inkognitóban Hohenembs grófnő név alatt — mint levelezőnk táviratozza — ma délelőtt 9 óra 33 perczkor a rendes frankfurt-berlini gyorsvonattal Nauheimba érkezett. A pályaudvar el volt zárva, mivel a királyné kikért magának mindennemű fogadtatást. Csak dr. Schott kezelő-orvos és dr. Ortwein rendőrtisztviselő voltak jelen. A királyné, akinek kíséretében Sztáray grófnő udvarhölgy volt, hosszasan beszélgetett dr. Schottal, majd egy nyitott Viktoria-kocsiba ült és kíséretével a tíz percznyire fekvő Kracht-villába hajtatott. Az uton és a villa előtt nagyszámu közönség várta a királynét, aki igen jó színben van. Az idő is két nap óta kitisztult. A Kracht-villa előtt egész nap sok kíváncsi ember leste a királynét, de senki sem mutatkozott, sőt a szabadba nyíló erkélyen is spanyolfutakat állítottak fel. Délután egy órakor az orvos meglátogatta ő felségét.

— Szilágyi Dezső gyásza. Szilágyi Dezsőt, a képviselőház elnökét súlyos csapás érte. Édes anyja, özvegy Szilágyi Lajosné, született Lukács Anna, ma 80 éves korában végelgyengülésben meghalt. Az agg urnő, kinek gyermekei közül csupán Szilágyi Dezső van életben, nővére volt nőhai Lukács György államtitkárnak és rokonságban volt Lukács László pénzügyminiszterrel is. Temetése hétfőn lesz Nagyváradon, ahova vasárnap utazik a képviselőház elnöke.

— Schwarzkopen Nagyváradon. Nagyvárad tudósítónk táviratozza: Schwarzkopen német attasé, akinek oly szenzációs szerepe volt a Dreyfus-ügyben, július 24-én Nagyváradra érkezik a Vilmos-huszárok jubileumára. A német császár kitüntetéseit hozza magával.

— A szent Ferencz-rendek Debreczenben.

Most, hogy a Ferencz-rend bomlásnak indul és a barátok egymásután vetik le a csuhát és akik megmaradnak is, békétlenkednek, debreczeni levelezőnk időszerűen felemlíti, hogy ennek a rendnek valamikor Debreczenben, a kálvinisták főfőszékében is volt társházuk. Még 1716-ban telepedett le a rend néhány tagja, hogy a plébánosnak a lelkiekben segédkezet nyújtsanak. A bejövétel alkalmával azonban nem adtak nekik szállást magában a városban, hanem a kapukon kívül sátor alatt huzták meg magukat és miután a városban még nem mertek kolduini, a nemes tanács mindennap vitetett ki számukra ételt. Később behozták a városba, de nem a Miklósetezében, hanem Boldogfalván jelöltek ki számukra telket, ahol, habár kelletlenül, 1725-ben megkezdtek a várad püspök és káptalan közreműködésével az építkezést és 2 év alatt be is fejezték. E társházat II. József szüntette meg, Kozma Ferencz atya 1788. márczius hó 23-án, épen husvét első napján mondott szent beszédben vett búcsút a hívektől. II. József ugyanis nem adta ki többé haszonbérbe a dohány-egyedáruságot, hanem kincstárilag kezelte, e célra Pesten császári-királyi dohány abbaldo czim alatt kereskedelmi társulatot alapított három faktorsággal. A debreczeni faktorság helyiségeül a Ferencz-rendiek klastromát és templomát jelölle ki 1788-ban. Így lett a francziskánus kolostor és templomból dohányraktár. E rendeltetésből kiragadta a jelenkor, midőn annak helyére 1895-ben díszes törvényszéki palotát építtetett.

— A 61. gyalogezred jubileuma. Temesvárról táviratozzák, hogy a 61. gyalogezred fennállásának százéves jubileuma ma katonai riadóval és díjlövészettel kezdődött. Az ezred törzse jelenleg Bécsben van, ahonnan Hornik ezredes, parancsnok nagyobb küldöttséggel és az ezred zenekarával Temesvárra érkezett.

— Államfértalnak és a hódoló díszfelvonulás.

A magyar körképtársaság városligeti palotájában mindjobban közeledik befejezéséhez Eisenhut Ferencznek rendkívül nagy igényekkel várt óriási festménye: „A millenniumi hódoló díszfelvonulás.” E kép egyik, kétségtől legőrdékesebb pontjával ígérkezik az, mely a várpalota udvarának jobb részében egy csoport államférfiu alakját gyűjtötte egybe. Itt áll báró Bánffy Dezső miniszterelnök, körülötte miniszter társai: Wlassics, Erdély, Darányi, Lukács, Josipovics, báró Fejérváry miniszterek; mellettük állanak Tisza Kálmán, gróf Csáky Albin, Gromon Dezső; a tribün mellett látható Jókai Mór, előtte pedig Vaszary Kolos hercegprímás, Fehér Ipoly, Lobkovitz herceg hadtestparancsnok. A Vérmézőre festett csoportok élén áll Perczel Dezső belügyminiszter, a bandérium vezetője, kinek az a kedves ölete támadt, hogy a lovat vezető apródokul a saját két fiát festette le. Általában mondható, hogy a magyar közélet legkiválóbb férfiai a legnagyobb előzékenységgel támogatták Eisenhutot abban, hogy festménye minden tekintetben a lehető legszebben sikerüljön.

— Aranylopás. A zalatnai kincstári kohónál aranyat loptak verespataki emberek. A zalatnai kohónál szokták beváltani a Verespatakon termelt marat, melyben még sok az arany, de csak olvasztás után lehet kiválasztani. A marabeváltás kilószámra való díjazás szerint történik; aszerint, hány százalék arany mutatkozik benne a próbaolvasztás alkalmával. Elelmes emberek tudták, hogy nagymennyiségű

dus aranytartalmu mara-készlete van a kohónak és azt észrevétlenül el is lopták. Az ut szélén ezt aztán Verespatakról hozott közönséges zuzdai homokkal vegyítették össze és így mentek másnap, hogy bevaltsák. A próba hatatlan aranytartalmat mutatott, melyen a kohóhivatalokban is elbámultak. Egy szekér maraért épen 25.000 forintos utalványt kaptak. Az összeg szokatlanul nagy lévén, egyik sem mert a pénztárhoz menni, hogy az összeget felvegye. Addig tétováztak, míg rájöttek, hogy a kohóból eltűnt a kevéssel ezelőtt felhalmozott dus mara és most már érthető volt, miért volt oly sok arany az előbb beváltott homokban. A gyanús embereket elfogták, be is vallottak mindent s most a hüvösön ülnek.

— **Hazugságok Magyarországról.** Egy hannoveri egyetemi professzor földrajzi kézikönyvet írt. A hatszázlapos könyv Magyarországról másfél lapon számol be. És a másfél lap telve butasággal, rosszakarattal. Azt írja a hannoveri professzor hazánkról, hogy „eine Provinz Oesterreich's“, — Ausztria tartománya, fővárosa Kronstadt, koronázó-városa Pozsony. Van még ott — folytatja a könyv — Buda 30,000 lakossal és Debreczen 25,000 lakossal, akik „Kanászen in gatyasz“, kanászok gatyában, (nesze nekden büszke kálmánia Róma), akik sertész és lőtenyésztéssel foglalkoznak és nagyobbára tanyákon laknak. És ezt egy egyetemi professzor írja. A könyv 1889-ben jelent meg és most is közkézen forog a derék hannoveriek között, ahol, úgy mondják, sok a tudós.

— **Zsidók bevándorlása ellen.** A galicziai zsidóüldözés következtében a határon erősen észlelhető a zsidók bevándorlása. Ennek megállítására — mint sátoralja-ujhelyi tudósítónk táviratozza — a vármegyei hatóság utasította a sztropkói, homonnai, szumai, varanoi és nagymihályi járás főszolgabíróit, hogy a csendőrség a határszéleken portyázzon.

— **Rejtélyes eltűnés.** Lepényi Antal a tavasszal került fel a fővárosba a debreczeni mentelep-ről, ahol három évig katonáskodott és a fővárosban a török-utca 32-ik számú házban bérelt szobát. Lepényi e hónap elsején 800 forintot kapott rokonaitól, amiből körülbelül százat még aznap elköltött. Másnap reggel pedig eltávozott hazulról és azóta nem tért vissza. Eleinte azt hitték, hogy talán a környékre rándult ki valamelyik barátjához, de harmadnap sem mutatkozott, bejelentették az esetet a rendőrségnek. A fiatal ember holmija között azóta a következő levelet találták:

Kedves Tóni!

A triumvirátustól levelet kaptam, amely miatt nagyon is fontos beszélni valóm van veled. Légy szives, látogass meg. Este 9 óra után jür. Barátod Dóri.

Ez a levél még jobban nyugtalanítja a rokon-ságot, mert Dórit nem ismeri senki. A rendőrség is hiába nyomozza Lepényi hollétét.

— **A fiumei sikkasztó.** Bauer Gézáról, a fiumei sikkasztóról, akiről a minap megírtuk, hogy Korfuból levelezőlapon ajánlotta fel arczképét a kitűzött száz forintért, ma azt táviratozza fiumei tudósítónk, hogy Párisból Londonba menet szeretőjével együtt elfogták. Nyomára úgy jöttek, hogy egy londoni szállodában két szobát rendelt meg táviratilag.

— **Honvédlövességi gyakorlatok Pestmegyében.** A második honvéd-dandárhoz tartozó 1. 3. 4. és 6. számú huszárezredek ma délelőtt nagy gyakorlatot végeztek Dabas környékén, József főherczeg jelenlétében. A főherczeg Halász Zsigmond országgyűlési képviselő kastélyából kíséretével együtt reggel 7 órakor ment ki kocsin a határba és lóra ülve 11-ig vett részt az érdekes gyakorlatban, melynek nagyszámu nézője volt. Ő fensége Klobucsár, Halassy, Gaudernack és gróf Taxis tábornokok előtt teljes megelégedésének adott kifejezést. A Halász-kastélyban elfogyasztott dejeuner után a főherczeg déli 1 órakor visszautazott a fővárosba.

— **A bibornok ur lírája.** Olasz lapok a milanoi bibornok-érsekről a következő humoros epizódot írnak: A bibornok a forrongások lecsillapítása után bejárta az ország egyes részeit, hogy a nép lelkében elsimítsa a viharos napok utolsó iz-

galmaist is. Körutjában a Como tó környékének egy falujába is eljutott, ahol az utcán megszólított egy csapat iskolásfiút.

— Kedves fiam, amelyiktek meg tudja mondani, ki az, akit e világon legjobban kell szeretnünk, az kap tőlem egy lírát.

A fiúk nem mertek kirukkolni a felelettel, végre, hogy nagyobb legyen a bátorságuk, az egyik fiút külön megszólította a bibornok.

— Nos, fiacskám, kit szeretsz legjobban?

— Az apámat, felelte a fiú.

— Nagyon helyes! Az apádat nagyon kell szeretned, de van valaki, akit még jobban kell szeretned.

Erre aztán nekibátorodott egy másik fiú is és felelt:

— Az anyámat.

— Nagyon helyes, fiacskám, az anyádat mindenkiféleképpen kell szeretned. De azért van valaki, akit még az anyánál is jobban kell szeretnünk.

A fiúk törték a fejüket, de sehogysem tudtak rájönni, hogy ki lehet az, akit az apánál és anyánál is jobban kell szeretni? A bibornok erre egy nagyobb fiút szólított meg, aki kissé oldalt állott és várta, hogy őt is kérdezzék.

— Nos, hát te tudod-e, fiam? Nem akard a lírát megnyerni? Ki vele! Ki az, akit az anyánál és apánál is jobban kell szeretnünk?

A fiú habozott néhány másodperczig, aztán kivágta:

— A Jézus Krisztus!

— Kitűnő! Nagyszerű, kedves fiam! Itt van a líra, fogd és fordítsd jóra. Ki a tanítód?

— Signor Albramo Levy.

— Hogyan? Egy zsidó? Hát téged hogy hívnak?

— Isacco Kohn.

A biboros ur csalódottan hagyta ott a gyermek-csoportot, a pályázat kitűzését azonban nem ismételte meg.

— **Sikkasztó adószedő.** A pozsonyi adóügyszólya tegnap jelentést tett a kapitányságnál, hogy Mihlovics Oszkár tisztviselő, ki az újvárosi pályaudvaron a fogyasztási adók beszedésével volt megbízva, váratlanul eltűnt. A nyomban megindított vizsgálat kiderítette, hogy Mihlovics hűtlenül kezelte a reá bízott pénzeket. Hogy az elsikkasztott, tekintélyes összeg mennyire rug, még nem lehetett pontosan megállapítani, mert a könyvek mind meg vannak hamisítva, sőt azokból itt-ott egész sereg lap van kitépve. A sikkasztó revolverével együtt távozott és így nem lehetetlen, hogy a rendőrség már csak holttestét fogja megtalálni.

— **Megtámadta a felebbvalóját.** A nagyváradi várban — mint ottani tudósítónk táviratozza — Fehér Lajos közhonvéd szolgálat közben oldal-fegyverével súlyosan megsebesítette Balázs örevezőt. Az örevezető ugyanis lopással gyanúsította, amelyet Fehér tényleg elkövetett. A támadót nyomban vasra verték.

— **Tolvaj a toronyban.** Bajáról írja levelezőnk: Korbel Eduard morvaországi vándor asztaloslegény Vaskuton nyitva találta a templomot, belopózott oda és a gyűjtőperselyeket mind kifosztotta. Mikor ki akart menni, az ajtó már zárva volt. Felment hát Eduárd a toronyba, úgy okoskodván, hogy majd ha misére jönnek az emberek, szépen kiszökkik. A hosszú várakozásban azonban elaludt. Időközben jött a harangozó és meghuzta a harangot. Korbel hirtelen felébredt a nagy zugásra, nem tudta, hogy hol van és ijedében nagyot kiáltott. Így vette észre a harangozó, aki aztán átadta a csendőrségnek. Ma bekísérték a bajai bírósághoz, ahol harmincz betöréses lopást vallott be. Őt ezek közül templomfosztogatás.

— **A nagy-szebeni diadalban (1849. márczius 11.)** részt vett honvédeink közül még életben vannak: Bergely Ferencz honvédnagy (N.-Ajta), Timár Károly tüzérfőhadnagy, segédíjász (Náznánfalva), Rébay Károly tüzérhadnagy (Erdőd), Baumgärtner József honvédnagy (Zala-Egerszeg), Fülöp Sándor (Bisztra), a Mátyás-huszárok zászlótartó őrmestere, Nagy Menyhért (Jász-Apáti) huszárorrmester, Kohn Márkusz tüzérhadnagy (Nagy-Becskerek). A névsort, melyet a Bem-Petőfi körkép-társaság írodja gyűjt, alkalmilag folytatjuk.

— **Malátasör-utánzatok.** A kőbányai Királysör-főző malátasöre nagyon rövid idő alatt közkeveltségre tett szert, miután úgy is mint kellemes üdítő ital, úgy is mint gyógyhatású szer, teljesen bevált. A sikernek szembeötlő bizonyítéka az, hogy a nagyközönség megtevesztésére már utánzatok is jutnak forgalomba. Azonban a kőbányai Királysörfőzőnek a legelső orvosi szaktekintélyek bizonyítványával kitüntetett egyedül valódi malátasöre nem tevesztethető össze utánzatokkal, már abból az okból sem, mivel ennél a gyártmánynál nem az elnevezés, hanem a különleges gyártási mód a mérvadó.

— **Villamos és gázcsillárokat** ajánl a *Csillárgyár-részenyitársaság*, Budapest, VII., Uka-utca. (Közlekedés zuglói közúti vasúttal.)

— **Szépség-hibák:** szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás stb. ellen különféle szerek vannak forgalomban. Dr. Révész Benő fővárosi szakorvos feltűnő eredményével gyógyítja mindezeket a bajokat. Lakása Budapesten, Kerepesi-ut 63. szám.

Naplirend.

Naptár; Vasárnap, július 17. — Római katolikus: B. 7. Legsz. db. — Protestáns: B. 6. Elek. — Görög-orosz: (július 5.) D. 6. Márta. — Zsidó: Tham. 27. — Nap két: 4 óra 5 perczkor. — Nugszik: 7 óra 35 perczkor. — Hold két: délután 2 óra 30 perczkor. — Nyugszik reggel 6 óra 48 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Az iparművészeti muzeum nyitva 9—1-ig. *Deák-mauzóleum* a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Nemzeti muzeum képtár nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai, köztük a *néprajzi osztály* is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körút 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 3—5 óráig.

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Rigó Jancsi válópöre.

Kaposvár, július 15.

Rigó János válni akar a feleségétől, Barcza Marikától, Barcza Károly kaposvári cigányprimás leányától, hogy elvehesse feleségül Ward Klárát, a milliomos amerikai szöke csodát, aki már előzőleg elvált az urától, Caramen-Chimay herczegtől, Belgium volt külügyminiszterétől.

Ilyen bonyolódott és előkelő családi esete már régen volt, vagy talán egyáltalában még nem is volt cigány muzsikusként, amióta hazánk füstös specialitásai a vályogvető formát és a becsületes kolompáros kalapácsot felcserélték a szépen zengő száraz fával és az azt oly bűvösen megszólaltató vonóval.

Bár a fekete Rigó János és az aranyárga haju herczegné együttvéve szín dolgában némileg a nem egészen rokonszenves feketesárga színt képviselik, az ország hazafias érdeklődéssel viseltetik az exotikus pár sorsa iránt, amely sorsváltásoknak legintimebb fordulatai a legkedvesebb nyilvánossággal játszódnak le.

Ebből az érdeklődésből Kaposvár, amely elég szerencsés Rigó Jánost és hites feleségét szülőtteinek nevezhetni, kivette a maga részét különösen abból az alkalomból, hogy a tekintetes királyi törvényszék kitűzte volt a Rigóék válópörében 15-ére az első békéltető tárgyalást.

Kaposváron ez a nap a szenzációk napja volt. Mindenki tudta a tényállást, hogy tudniillik Rigó el akar válni a feleségétől, mert el akarja venni a herczegnét, Rigóné Barcza Mariska ellenben csak úgy akar elválni Rigó Jánostól, ha az 100,000 forinttal váltja meg az aranyzabadságot. Minthogy azonban Rigó ezt a váltságdíjat sokalja, tehát Rigóné már nem akar elválni, stb. stb.

Egyébként nem akarunk az események elő vágni s ezennel átadjuk a szót a tudósítónak:

Rigóné Barcza Mari már néhány nappal előbb haza utazott Kaposvárra, s ott lakó rokonai és ismerősei között nagyszerű agitációt indított meg Rigó János ellen. Rigó ezt megtudta s mint-hogy testi épsége iránt kitűnő érzéke van, táviratilag kérte fel a kaposvári rendőrséget, hogy intézkedjék az ő személybiztonsága irányában.

Rigó János Ward Klárával csütörtök délután 6 órakor a fiumei gyorsvonat egy elsőosztályu kocsiában érkeztek Kaposvárra.

Ebben az időben óriási sokaság várta már a pályaudvaron az érdekes párt. A tömegben ott volt vagy kétszáz kaposvári cigány is.

Mikor a kocsai ajtajában látható lett Rigó János (majdnem azt irtuk, hogy daliás) alakja, hatalmas éljenzés s nem kevésbé hatalmas abruzgolás hangzott föl.

Rigó János ruganyos léptekkel ugrott le a kocsiból s erre őt is, meg a szép Ward Klárát is, aki feltűnően megvan hívva, négy rendőr körülvette s nyolcz rendőr meg utat csinált nekik. Így jutottak el folytonos éljenzés és abruzgolás közt a kocsijukig, amelylyel azután a „Korona” vendégfogadóba hajtattak.

Másnap reggel 9 órakor volt a tárgyalás a megyeházában lévő törvényszék előtt.

A törvényszéki terem előtt lévő folyosón ember ember hátán szorongott, hogy részben a nap hőjét lássák, részben, hogy tanúi legyenek egy kis botránynak, amely készüléfében volt.

Barczáné, Rigó anyósa ugyanis ott állott komoran egy ablakfülkében s egy vastag fekete botot szorongatott a kezében.

Beavatottak szerint ennek a botnak az volt végső célja, hogy friss csárdást tánczoljon Rigó János hátán.

Ennyire azonban nem jött a dolog, mert a rendőrök teljes épségben be tudták szállítani Rigó Jánost a tárgyaló terembe, ahol a bíróságon, a feleken, a védőügyvédek és a bizalmi férfiakon kívül más nem volt jelen.

A békéltető hármass-bizottság tagjai, Bogay Jenő, dr. Krammer József és dr. Havas Jenő törvényszéki bírák megkísérelték a váló feleket kibékíteni s amikor ez nem sikerült, megkezdődött a tárgyalás.

Rigó Jánosné ügyvédjével, dr. Simon Dániellel, Rigó János szintén ügyvédjével, dr. Rosenthal Henrikkel jelentek meg.

Ezenkívül Hirsch Ferencz bizalmi férfiú és Barcza József, Rigóné atyja, valamint a házasságvédő voltak jelen.

Havas bíró (Rigóhoz): Hány éves?

Rigó: 58-ban születtem.

Rigó: Foglalkozása?

Rigó: U r vagyok!

Bíró: Tehát magánzó. Ön azzal vádolja alperest, hogy Rácz Laczival összeadta magát és ezzel megszegte a házassági hűséget. Fentartja-e ezt a vádat és nem támaszt jogigényt?

Rigó: Igen is. sőt még azzal toldom meg, hogy később Rácz Nácival is élt Párisban.

Rigóné: Nem igaz! Egyik sem igaz!

Rigó: Nekem erre vannak Budapesten, de Párisban is élő tanuim, akik, ha kell, mind bizonyítják előbbi szavaimat.

Bíró: Mikor tudta meg, hogy alperes bűnös viszonyt folytat?

Rigó: Körülbelül egy éve — — — azaz, hogy egy éve, vagyis — — három hónapja lehet.

Bíró: Ki mondta ezt önnek?

Rigó: Párisból írta utánam az öcsém, mikor Kairóban voltunk.

Dr. Simon védő: Kérem a felet felszólítani, hogy precíz választ adjon, hogy mikor történtek az események; mert az 1894. 31. törvénycikk szerint a válókeresetet csak azon naptól számított hat hónap alatt lehet megindítani, amelyen a vétkes cselekmény a hitetárs tudomására jutott.

Bíró: Mennyi ideig élt Párisban nejével?

Rigó: Hat hónapig, azután hazajöttem vele hogy egy rendes bandát állítsak össze, amihez herceg Jablonovszky sok pénzt adott. De Barcza már akkor Tátrafüredre volt szerződve, mert őt akartam magammal vinni, hát így magam szedtem össze embereket és elmentem. Feleségemet is el akartam vinni, de ipam azt mondta, hogy szereznek sok pénzt a hercegtől s akkor majd őt utánam küldi.

Rigóné (indulatosan): No de ilyet. Hiszen ez mind hazugság!

Bíró: Rigó Jánosné, született Barcza Mária, hány éves?

Rigóné: 68-ban születtem.

Bíró: Igaz, hogy maga Rácz Laczival, később Rácz Ignácczal élt együtt?

Rigóné: Nem igaz, kérem, mert én Párisban a Rue Boulevard hotelben 8. szám alatt laktam;

hogy Rácz Náci is ugyanazon hotelben lakott, azt megengedem, de velem nem egy szobában, amiről Rigó maga is meggyőződött, mert egy reggel ha órákor policzájjal lepett meg, de csupán magamat egyedül találtak a lakásomon.

Bíró: Mikor hagyta el a férje?

Rigóné: Három évig éltünk együtt Párisban boldogan, azután 1891-ben Rigó kiment Angliába édes apám bandájával. Mikor visszajöttek, Rigó itthon külön lakásba ment, mert már akkor Chimay hercegnével ismerkedett meg, hát én rá megmaragudott. Azután 1892-ben megint kimentek Angliába; de Rigó nem jött vissza; de akkor kibékültünk és itthon együtt voltunk.

Rigó: (indulatosan közbeszólva): Iszen ez nem igaz! mert én, mikor Angliában voltam, kaptam tőled azt a tudósítást Pestről, hogy te nem vagy már Rigóné, hanem Rácz Lacziné. Én erre hazajöttem Kaposvárra három hónapra, akkor mentünk ki megint Angliába és voltunk ott tíz hónapig. Barcza onnét hazajött, de én már szegyen lettem magamat, nem akartam ismét Kaposvárra jönni.

Bíró: (Rigónéhoz): Mikor küldte magát vissza Rigó Párisból?

Rigóné: 1895. február hóban küldött le Pákozdra beteg édesanyjához, hogy maradjak ott, míg anyja fölgyógyul.

Bíró: Meddig volt Pákozdon?

Rigóné: Két hétig, de aztán kaptam Párisból egy levelet, hogy Rigó a közös lakásból kiköltözött és Chimay hercegnével él, hát felmentem a Rigó anyjával együtt Párisba, ahonnét két nap múlva visszajöttem Kaposvárra. De nemsokára kaptam ide egy levelet, hogy menjek gyorsan Párisba, mert ő már összeveszett Chimay hercegnével és bocsássak meg neki, mert mégis csak engem szeret igazán. Mig én itthon összekapoltam, hogy Párisba menjek, addig megint kibékült azzal az „izé” hercegnével és rólam tudni sem akart. Erre aztán én a párisi bírósághoz fordultam ideiglenes tartásért, de a keresetlevelet nem lehetett Rigónak kézbesíteni, mert már akkor Rigó tudja Isten hol volt?

Bíró: Tehát ön nem akar elválni férjétől?

Rigóné: Nem.

Bíró: Hát ha a házassági viszony mégis feloldatnék, akarja a férje nevét tovább is viselni?

Rigóné: Igen!

Simon ügyvéd: Hogy Ward Klárával viszonyt folytat, viszonk eresetet ügyfelem nem emel, de amennyiben a házasság felbontatnék, kéri emiatt felperest elmarasztalni.

Bíró: Mily igényt támaszt elválás esetén?

Rigóné: Hatvan pengőt havonként attól az időtől, mióta nem élünk együtt, egész életem hosszúig; mert kérem, mikor oda csalt Párisba, minden drága smukkomat el kellett adni, hogy haza jöhessenek és megélhessek.

Rigó (boszusan): Hát miből adjak? Hiszen nekem nincs semmim!

Barcza (gunyolódva): Nincs ám, hát az a kétszázezer forint ára vagyon?

Rigó: Ahhoz magának semmi köze, de nekem sem, mert az a hercegnéé!

Bíró: Csendet kérek! — Van még a védő uraknak megjegyzése?

Simon ügyvéd: Nem akar a felperes félnek elválasztásába beleegyezni.

Rigó (indulatosan): Hát, kérem, nekem muszáj a volt feleségemmel együtt élni?

Simon ügyvéd: Arra nézve, hogy az aszszony, ha elhagyja férjét, csendőrséggel is visszakísérthető, már volt praecedens, szerény véleményem szerint ugyanezen jogai lehetnek a másik házasságnak is.

Rigóné: Ugy? No majd befutok neked!

Még a felperes ügyvéd tett némi megjegyzést és a házasságvédő pártolta alperes álláspontját és ezzel a tárgyalást elhalasztották szeptemberre, amikor kihallgatják a tanukat.

Rigó Jancsi és Ward Klára még aznap délután öt órákor visszautaztak Budapestre.

Negyedmilliós sikkasztás Aradon.

Most tárgyalják Aradvármegye székházában azoknak a sikkasztásoknak hosszu sorát, amelyeket az aradi adópénztárban követtek el. Nap-nap után újabb részletek kerülnek nap-szinre ebből a csufos botrányból és már újabb óriási sikkasztásról hoz hirt a táviró. A Bács-Scheinberger-féle ügyben még nem is hozott ítéletet a törvényszék, s a hatvan ezer forintos sikkasztást már letromfolja egy negyedmilliós.

Krivány János árvaszéki pénztárnok a hőse ez újabb esetnek; az árvák pénzéből sikkasztott el közel háromszázezer forintot. Ez az újabb sikkasztás óriási izgatottságot keltett Aradon, ahonnan tudósítónk a következő részleteket táviratozza:

Arad, július 16.

Krivány János, Arad vármegye árvaszéki pénztárnoka ez év június első napján kéthavi szabadságot kért. Már előzőleg híresztelte ismerősei között, hogy hosszabb külföldi utra indul, ahonnan csak szeptember elején tér vissza.

Családját ezalatt Tusnádra küldte nyaralni, ahová azok évek óta jártak és ahol Krivány diszes villát építtetett; itt nyaralt neje és hégy gyermeke.

E hónap negyedikén Purmann József pénzügyminiszeri titkár, Krivány sógora, Hamburgból pénzes levelet kapott, amelyben 15.000 forint volt s egy levél, melyet Krivány irt Purmannnak, hogy a mellékelt összeget küldje el Tusnádon nyaraló családjának.

Purmann sehogysem tudta megérteni, miért küldi neki Krivány a pénzt s miért nem egyenesen családjának. A levél és értékes tartalma gyanút ébresztett Purmannban, aki a helyett, hogy a pénzt elküldte volna Tusnádra, Szatmáry Gyula Arad vármegye alispánjához ment és átadta neki Krivány levelét és a pénzt.

Szatmáry alispán azonnal jelentést tett Fábián László főispánnak, aki nyomban elrendelte a rovincsolást.

A vármegye és kontrális bizottsága a főispán elnöklése alatt hozzáfogtak a rovincsoláshoz. A bizottság munkáját megkönnyítette az a dolog, hogy ép pár nap előtt Almay Olivér, akinek vagyonát az árvaszék kezelte, nagykorúsítani kívánta magát s a vagyonára vonatkozó számadatok nem voltak rendben.

A rovincsoló bizottság nyomozásának osakhamar eredménye is lett. Az Almay-örökösök vagyon, mely kétszázötvenkilenczezer forint értékű földhitelintézeti kötvényekben volt elhelyezve s amelyet az árvaszék kezel, eltűnt.

Az értékpapírok csomagokba rakva heverték az árvaszék nagy tűzmentes szekrényeiben; az egyes csomagokban azonban csak fölül volt néhány kötvény, alul csupa értéktelen nyomtatvány és papír.

A rovincsoló bizottság felkutatta az összes pénzszekrényeket, de sehol sem akadtak nyomára a nagyszegű értékpapírnak, a bizottság tagjai is megdöbbenne konstatálták, hogy a kétszázötvenkilenczezer forint értékű földhitelintézeti kötvényt az árvapénztárból elsikkasztották.

A főispán nyomban jelentést tett az ügyészségnek, a rendőrség pedig ma házkutatást tartott Krivány lakásán, de hiába, mert a lakásban csak néhány arczképet találtak, értékes holmit egy darabot sem, pénzt vagy pénzértéket még kevésbbé.

Aradon, ahol ez újabb sikkasztás óriási feltűnést keltett, mindenki szolid embernek ismerte Kriványt, de akik lakásán megfordultak, csodákat mesélnek pazar háztartásáról. Aradon és Tusnádon néhány ingatlant is szerzett, de ezeknek legfeljebb huszezer forint az értéke. Néhány nap előtt levelet irt apósának Hamburgból, de abban egy szót sem írt az utjáról.

A rendőrség a sikkasztó lakásán talált arczképeket a köröző levéllel együtt elküldte ma Európa nagyobb kikötővárosaiba, hátha nyomára akadnak a sikkasztónak.

Arad, július 16.

Krivány János aradvármegyei gyámpénztári pénztárnok 260.000 forint elsikkasztása után Amerikába szökött. A sikkasztást tegnap fedezték fel, amidőn Almay Olivér nagykorusi-

sítása alkalmából a 259.000 forint földhitelintézetű kötvényből álló gyámpénztári letétet megvizsgálták. Az értékpapír-csomagban felül és alul egy-egy értékpapír volt, de közben haszontalan nyomtatványok hevertek. Krivány most szabadságon volt és sógora, Purman József pénzügyi tisztviselő jelentkezett ma Fábián főispánnál és Kriványtól egy levelet mutatott be, melyre nézve Krivány meghagyta, hogy szeptemberig fel ne bontsák. A levelet felbontották és 15 darab ezrest találtak benne, továbbá azt írja, hogy ő Amerikába utazik. A főispán rögtön elrendelte a vizsgálatot és a 259.000 forint hiányon kívül még 10.000 forint letét hiányát is konstataálták. Ma érkezett Hamburgból egy levél Purmannhoz, melyben azt írja Krivány, hogy már hajóra szállt, hogy az új világba menjen. Krivány családja Tusnádon nyaral és táviratilag elrendelték, hogy ott házkutatást tartsanak. Krivány nagyban költekezett és utóbb házakat is vett. Az eset óriási feltűnést keltett, az egész város róla beszél és az adóhivatali panama szenzációs tárgyalása eltörpül mellette.

Ujságíró-sorsjáték.

A „Budapesti Ujságírók Egyesülete”, mely egyik kiváló céljának tűzte ki, hogy ujságírói segítőalapot létesítsen, melyből a saját hibájukon kívül súlyos anyagi helyzetbe kerülő kartársakat segélyezhesse, folyvást azon fáradozott, hogy ezt az intézményét lehetőleg megszilárdítsa. És ma úgy áll a dolog, hogy az egyesület a segítőalap fenntartását nemcsak biztosította, hanem annak olyan szervezetet adhat, hogy működése a sajtó munkásainak jövőjére is messzekiható jelentőséggel lehet. A segítőalap egyszerre jelentékeny vagyon birtokába jut, melynek kamataiból nagyobb arányú segélyezésre is képes lesz. Az egyesület választmánya ugyanis már régebben foglalkozott azzal az eszmével, hogy a segítő-alapot valamelyes módon annyira megnövelhesse, hogy a sajtó munkásainak régóta táplált s ily alaphoz fűződő várározásai kielégítést nyerhessenek. E végből kezdeményezte egy nagyobb szabású ujságíró-sorsjáték rendezését. A választmány szűkebb körű bizottságot küldött ki, mely nagy odaadással fáradozott az általános ujságírói érdekek össze-fűződő terv megvalósításán. S ma már ez a terv a megvalósulás stádiumába jutott. A kormány, nevezetesen Lukács László pénzügyminiszter a Budapesti Ujságírók Egyesületének segítő-alapja javára egy millió koronára terjedő tárgysorsjáték rendezését engedélyezte s e mellett az általa nem-mesen méltányolt ügy érdekében több messzemenő engedményt is adott.

A „Budapesti Ujságírók Egyesületének” választmánya ma dr. Veigelsberg Leo elnöklése alatt tartott ülésén foglalkozott ezzel az ügygyel. A választmány, már előre tudván miről van szó, ünnepies hangulattal gyülekezett össze. Szatmári Mór főtitkár jelezvén az ülés tárgyát s hogy a sorsjáték dolgában a kiküldött bizottság elvégezte az összes előkészítő munkálatokat, fölkérte Singer Zsigmondot, mint aki a bizottság nevében a sorsjáték dolgában eljár, hogy az ügy állásáról referáljon.

Singer Zsigmond ezután részletesen beszámolt az eddig történetéről: felolvasta a pénzügyminiszter végzését, mely szerint az egy millió koronára terjedő tárgysorsjátékot a miniszter az egyesület segítő-alapja javára engedélyezte és a terv sikeres keresztvitelére érdekében még messzemenő engedményeket is tett. Hangsúlyozta, hogy Lukács László pénzügyminiszter rendkívüli előzékenységgel s a sajtó iránt való igaz rokonszenvről tanuskodó nagylelkűséggel teljesítette az egyesület kérelmét. Az ügy érdekében rajta kívül a legszívesebb odaadással buzgólkodott báró Fejérváry honvédelmi miniszter is. Singer Zsigmond többször zajos tetőzénnyilvánításokkal felbeszakított előterjesztésében tudatta, hogy az ügy most már olyan stádiumban van, hogy az egyesület megteheti a sorsjáték rendezése dolgában a végleges intézkedéseket. Fölkérte tehát a választmányt, hogy a kiküldött albizottságot hatalmazza fel egyik kiváló és minden tekintetben megbízható bankházzal való szerződés megkötésére. A választmány ezt a fölhatalmazást megadta.

Ezután Singer Zsigmond újból hangsúlyozván azokat a nagy érdemeket, miket Lukács László pénzügyminiszter ez ügyben az egész magyar sajtóval szemben szerzett magának s hogy a Buda-

pesti Ujságírók Egyesülete ez érdemek elismeréséül és méltánylásául hálájának és köszönetének ünnepies formában is kifejezést kell hogy adjon, indítványt tett az iránt, hogy az Egyesület Lukács Lászlót az alapszabályokban meghatározott formák szerint tiszteletbeli tagjául válassza meg.

A választmány ezt az indítványt egyhangulag éljenzés közt elfogadta és megbízta az elnökséget, hogy e végből alkalmas időre rendkívüli közgyűlést hívjon össze. Ugyancsak egyhangulag fogadta el a választmány Singer Zsigmondnak azt az indítványát is, hogy a választmány fejezze ki jegyzőkönyvi köszönetét báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek az ügy érdekében tett fáradozásáért.

Ezután Cziklay Lajos, a segítő-alap igazgatójának alelnöke, a háladatosság őszinte hangján emlékezett meg Singer sikeres fáradozásáról. Kezdetül fogva ő fáradozott, ő dolgozott ebben az ügyben példátlan odaadással, kartársi szeretettel és amint kiünik, ritka szerencsével. Indítványozza, hogy a választmány fejezze ki Singer Zsigmond iránt teljes elismerését és háláját. A választmány zajos éljenzés mellett fogadta el Cziklay indítványát, mire Singer Zsigmond meghatva mondott köszönetet.

A választmányi ülés végeztével a kiküldött albizottság tartott ülést, melyen elhatározta, hogy az engedélyezett sorsjáték keresztvitelére nézve a budapesti Fuchs H. ismert nevű bankházzal köti meg a szerződést, miután meggyőződött arról, hogy ez a bankház már több sorsjáték rendezésénél és lebonyolításánál járt el teljes közmegelegedésre; így a többi közt a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézete javára rendezett sorsjátékot is lelkiismeretesen és sikeresen vitte keresztül.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Az össze-vissza fogadó. Párisban az „Auberge du Tohu-Bohu”-nek igen zajos sikere volt. Ma este a budai szinkör közönsége hasonlóképpen kitűnően mulatott ezen az opereteten. Ordonneau szövegkönyve, ha nem is kiválóan invenciózus és szellemes, hamisítatlan operette-libretto. Színyszerű és mozgalmas. Roger Viktor pedig, aki a „Klári”-hoz, a népszínházból ismert vaudevillehoz, annyi bájos apróságot írt, ezt a három felvonást is teleszórta ötletes és fűlbemászó dalmokkal. A darabban egy komédiás-trupp szerepel, amelynek pajkos ötlete támad. Rávesz egy fiatal urat arra, hogy háza elé kiakassza a szomszéd fogadó czégerét, amiből természetesen őrlt zavar támad. Odaszáll egy tisztas család: egy apa és leánya Cécile. Azt hiszik, hogy a szomszéd vendégfogadóban vannak, ahol az apának találkoznia kellene egy olasz gróffal, akihez hozzá akarja adni a leányát. Cécile azonban egy festőt szeret, aki véletlenül jó barátja az álfogadó gazdájának és annak házában, most mint pinczér szerepel. Az apának ezalatt a komédiás-trupp egyik tagját mutatják be mint olasz gróft és amikor a valódi gróf megérkezik, őt viszont Flóra kisasszony, a trupp női csillaga fogadja Cécile helyett. A cavalieret megdöbenti ennek a fiatal hölgynek indiszkrét modora, és persze csudálkozik azon, hogy e szíriént neki feleségül szánják. Az igazi Cécile sorsa ezek után világos. Követkei szíve vágyát és megkapja a hosszúsorényű festőt. Roger Viktor, mint mondtuk, ehhez a meséhez friss és rokonszenves zenét írt. Az előadók közül Ámon Margit latba vetette szerepéért megvesztegető külsejét és eleven játékát. Akinek ilyen szerencsés színpadi megjelenése van és akinek játékában néha megcsillan bizonyos üde és behizelgő pikantéria, annak nem veszne kárba a fáradsága, ha művelné egy kevésbé a hangját is és első sorban rászoknék úgy a próza, mint a dalszöveg tisztá, érthető kiejtésére. Ez utóbbit mindenütt a külföldön, ahol fejlett színi-kultúra van, elsőrendű kelléknek tekintik. A német és francia színész- és énekiskolák tanterve szerint tömegtelen időt meg studiumot fordítanak a helyes beszédmódra és szövegkijetésre; nálunk e tekintetben elsőrendű színpadainkon is ijesztően nagy az iskolázatlanság és a hanyagság. A német kritika a legnagyobb művészegyeniségeknek, egy Arnoldsonnak vagy Lassalennek sem néz el egy hibás artikulációt. nálunk itt télen-nyáron rengeteg sokat el kell nézni. — Cecile-t Anday Blanka énekelte szép hanggal és izléssel. Igen kedves volt Krecsányi Vera, briliáns Ko-

vács Mihály, és csinosan énekelt Békéssy is. Az „Össze-vissza fogadó”-val téli színházaink, azt hisszük, egy vonzó ujdonságot vesztek el.

* Novelli Budapestben. Ermete Novelli, a nagy-hírű olasz színész, aki legutóbb Párisban oly szenzációs sikerrel vendégszerepelt, európai körútján eljön Budapestre is. A Vígsházban fog föllépni. Ezenkívül vendégszerepelni fog Bécsben, Berlinben és Szentpétervárott.

* Besseney György szobra. Besseney Györgynek, a gárdista-költőnek emlékszobrot emel szülővárosa, Nyíregyháza. A város a szobor készítésével Kallós Ede szobrászt bízta meg, aki a mintát most fejezte be. Besseney érdekes alakját álló szoborban tünteti föl a művész, a nemes-testőrök egykoru ruhájában. A szoborbizottság Mikecz János nyíregyházi polgármester vezetése mellett hétfőn érkezik a fővárosba, hogy megtekintse és átvegye a mintát. Együttal intézkedik a szobor ércbeöntéséről is, mivel a leleplezési ünnepet még ez év őszén meg akarják tartani.

* Magyar énekesnő külföldön. Révi Aurélia, a Népszínház volt tagja, most a londoni szalonokban nagy tetszés mellett énekel. Főként magyar nótáival hódít. Legutóbb Lord Vivian, Simson tábornok és Lai Peirana szalonjaiban aratott elismerést.

FŐVÁROS.

(Építkezések ellenőrzése.) Minden fővárosi építkezéshez a tanács egy-egy művezető és ellenőrző mérnököt rendel ki, akiknek szigorú kötelessége az építkezést vezetni, illetőleg ellenőrizni s e célból hetenkint többször is a helyszínen megjelenni. Hogy a mérnökök e részben kellőképpen ellenőrizhetők legyenek, elrendelte a tanács, hogy jövőre úgy az ellenőrző, mint a művezető-mérnök minden egyes esetben, amikor a helyszínen eljár, tartozik nevét az építési naplóba beírni.

A közigazgatás reformja.

A tanács hosszas tárgyalás után megállapodott a főváros közigazgatásának újjászervezésére vonatkozó szabályrendeletre nézve. A terv Márkus József főpolgármesteré, aki azt még polgármester korában készítette s megállapítja a központi igazgatás, a kerületi számvevőségek, pénztárak, a mérnöki hivatal stb. működési körét.

E szerint a polgármester hatásköre marad a régi. A polgármester örökös a főváros vagyona fölött, beosztja az alpolgármesterek között az ügyosztályok munkáinak fölülvizsgálatát, beosztja a tisztviselőket és más alkalmazottakat, megvizsgálja a hivatalokat, elrendeli a hibás tisztviselők s egyéb személyzet ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, alkalmazza és elbocsátja a napidíjas és szolgaszemélyzetet.

A tanács hatásköréről szóló fejezetben a nagyobb újítások közé tartozik az, hogy a javaslat szerint ezentúl a tanács engedélyezi a főváros végleges alkalmazottainak a segélyeket és jutalmakat. Az új szervezeti szabályzat szerint ezentúl a kisebb összegű beszerzések, javítások és közmunkák ügye is a tanács elé terjesztendő. A tanács elé terjesztendő továbbá az összes föllebviteli ügyek és a tanszemélyzet fegyelmi ügyei is.

Az ügyosztályok teendőinek beosztásában nagyobb változtatások nem lesznek.

A városigazgatóságot beosztják a közgazdasági és közlemezési ügyosztályba, amely itt sokkal inkább helyén lesz, mint eddig volt a közegészségügyi osztályban. A mérnöki hivatal vezetése egy kézben összpontosul, s így a közgyűlési igazgató hatásköre szaporításának tervét elejtik.

A javaslatok közt kétségtelenül az a legfontosabb s az foglalja magában a legnagyobb újítást is, amely a szakhivataloknak s illetőleg ezek egyes közegeinek az ügyosztályokba való beosztását tervezi. A mai rendszer abban a hibában szenved, hogy nem használja ki jól a szakértőket, másrészt sok dolgot fölöslegesen végeztet s végeredményben az ügymenetet lassítja és költségessé teszi.

Külön szabályrendelet-tervezet szól a kerületi előjáróság számvevőségi és pénztári osztályairól, valamint az ellenőrző és adókezelő központi szervekről.

A tanács javaslata szerint az előterjesztések kifejezett célja: az olyan irányú intézkedések életbeléptetése, amelyeknél fogva az adókezelés, mint a közigazgatás egyik fontos ágazata, a kerületi közigazgatás szerves részévé válik.

Kerülnének pedig ezek a változások a fővárosnak évente 100.000 forint új kiadásba.

A reform ellen Halmos János polgármester és a tanács tagjai közül hatan különvéleményeket jelentettek be s ez kölcsönzi a tanács határozatának a főérdekeségét.

A polgármester kifogásolja, hogy a tanács nem járult ahhoz, hogy a tisztifőorvosi hivatal és a mérnöki hivatal építészrendőri osztálya beosztassék az illető ügyosztályokba, hanem azt kívánta, hogy továbbra is megmaradjanak az eddigi szervezetükben, vagyis az ügyosztályoktól függetlenek legyenek.

Hangsúlyozza a polgármester, hogy a főváros közigazgatása akkor kapná a legjobb szervezetet, ha az ügyosztályok ugyszólván teljesen önálló hatáskörrel bírnának és ha a szakbirálatokat, amelyek a legtöbb esetben párhuzamos munkát végeznek, az egyes ügyosztályokba osztanák be. Ez a közigazgatást gyorsabbá, megbízhatóbbá és olcsóbbá tenné.

A szakhivatalok e szétszétválásának elvét különösen a számvevősnél szeretné keresztülvinni, oly módon, hogy minden tanácsai ügyosztály mellett megfelelő számvetési segédszolgálat legyen, a központi számvevőség hatásköre pedig csak az ellenőrzésre terjedjen ki.

A polgármester föltétlenül szükségesnek tartja: 1. hogy a polgármester minden kisebb folyó ügy elintézése alól fölmentessék; 2. hogy lehetőleg korlátozva legyen a tanács elé viendő ügyek száma s az ügyosztályok önállóbb hatáskörrel ruháztassanak föl; 3. hogy a szakhivatalok az ügyosztályokba beosztassanak; 4. hogy az ügyosztályok ügyköre újból megállapíttassék s az adóügyi osztály megszüntetésével a közlekedési ügyek részére egy új ügyosztály szerveztessék; 5. hogy az ügyek előkészítése megfelelő intézkedésekkel gyorsíttassék és az egyéni felelősség elve lehetőleg mindeütt alkalmazást találjon; végre 6. hogy a segédhivatalok lehetőleg összpontosítva legyenek.

A többi hat különvélemény közül a legérdekesebb az, amelyet a tanács közjótékony-sági ügyosztályának a vezetője jelentett be a saját ügyosztályának további föntartása ellen. A közjótékony-sági ügyosztály e szerint fölösleges, mert nem csinál semmit. A közjótékony-sághoz ugyanis pénz kell, amivel pedig ilyen célra nem igen rendelkezik a dúsgazdag főváros.

VIDÉK.

* (Rappresentanza-választás.) A Fiumével tözsomszédos Sucakon ma volt a városi rappresentanza-választás. Megválasztottak nyolcz horvát kormányparti és tizenhat ellenzéki városatyát; az előbbieket között van lovag Baccic Henrik, a jelenlegi polgármester is, noha egy héttel ezelőtt dr. Baccarcic ügyvéd nagyon sértő rőpirattal támadta meg. E rőpiratban felhozta ellene többek között, hogy a sucaki horvátság csak elolasztításukat és nagyobb borfogyasztást köszönhet neki, lévén ő a legjelesebb borfogyasztó. Baccicot, aki olasz miliomos, valószínűleg újból megválasztják. Fiumében érdeklődéssel néznek e választás elé, mert a fiumei horvátok politikai magatartását Sucakról dirigálják.

* (Ahol nem kell a polgármester.) A karczagi képviselőtestület maga se tudná már ugy hirtelenben megmondani, hogy hány-szor függesztette fel csak ebben az évben polgármesterét, Tassi B. Gézát. A közigazgatási bíróság is kétszer tárgyalta már ezt a kényes ügyet s bizonyos, hogy harmadszor is foglalkozni fog azzal. Legutóbb július 2-án helyezte vissza a megyei közigazgatási bizottság Tassit az állásába, de 8-án ismét felfüggesztette őt a képviselőtestület. Az ügy ez időszakra a helyügyminiszter előtt várja sorsát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Az aradi panama. Aradról jelentik: A sikkasztás ügyében ma Norant István volt aradi adóhivatali ellenőrt hallgatták ki, aki azt mondja, hogy több sikkasztási tételt irt alá a főkönyvben és minden ugy történt, mint később utódánál, Czeglédynél. Tanu a zárlatjegyzékek után csinálta a főnaplót, mert nem volt ideje a tisztek naplóját megnézni. Atzél Péter tanu elmondta, hogy Scheinbergertől kölcsönt vett fel; azt hitte, hogy Scheinberger a saját pénzéből adta azt, annál inkább hitte ezt, mert Scheinberger töle már bort is vett. Izgató jelenet volt, mikor Losonczy Károly mostani adótárnok azzal vádolta Czeglédyt, hogy ellene tört, amikor hivatalát elfoglalta. Ezt azért tehette, mert utjában volt a régi manipulációk miatt. Czeglédy igazolta, hogy Losonczy őt ok nélkül vádolja rosszakarattal. Nemes védő ellenezte Losonczy megesketését, de a törvényszék ezt elrendelte. Ezután Bogdán Virgil, Scheinberger kávé volt háziura tett bérloje üzletéről vallomást. Végül Bács neje és gyámleánya megerősítették Bács vallomását.

— Elítélt zavargók. Vadoviceből jelentik: Az antiszemita zavargások miatt ma kilencz vádlottat 3 héttől 3 hónapig terjedő súlyos börtönre ítélték, 22-őt pedig felmentettek.

— Feloldott halálos ítélet. A pancsovai törvényszék halálra ítélte Mancsuka Pál ozorai lakost, mivel, állítólag, barátját orozva lelőtte. A királyi tábla — mint nagybecskereki tudósítónk táviratozza — feloldotta most ezt az ítéletet és elrendelte Mancsuka szabadlára helyezését.

— Végtagyalás a fegyházban. A lipótvári fegyházban mult évi szeptemberben kitört rablázas dolgában, melyet csak fegyveres erővel lehetett elfojtani, a napokban tartotta meg a nyitrai törvényszék kiküldött bírósága a végtagyalást bent a fegyházban. A tárgyalás több napig tartott, mert több mint 300 vádlottat és tanut kellett kihallgatni és a vége az lett, hogy 30 fegyenczet ítélték el két hónaptól két évig terjedő újabb fegyházbüntetésre.

— A megszökött bíró válópőre. Élénk emlékezetben van még az az eset, amikor dr. Gallovich Viktor, a budapesti büntetőtörvényszék albirája egy heti házasság után a faképnél hagyta fiatal feleségét, Bányai Jankát és hozományának egy részével Amerikába szökött, magával vivén Bécsben lakó szeretőjét. A budapesti törvényszék tegnap foglalkozott Bányai Jankának hűtlen férje ellen beadott válókeresetével. A törvényszéknek dr. Pécs bíró előadása mellett zárt tanácsülésben hozott végzése egyelőre csak a házasság felbontását és az asszonyt való ideiglenes különélését rendeli el. Hat hónap mulva azután — minthogy Gallovich előreláthatólag ez idő alatt sem fog visszatérni hitveséhez — kimondják a végleges válást és ezzel megszabadítják a szánalomraméltó asszonyt attól a kötelektől, amely őt még csalfa férjéhez fűzi.

— Főhadnagy ur Pető. Sok csalást követelt már el az ország különböző vidékein Pető Vilmos, egy elzúllott könyvtutató-ügynök, mikor vándorkörútjában Budapestre ért. Jó ideig itt is kártyából és csaláshól élt, mikor pedig ezekből a rendőrség ébersége miatt már nem igen juthatott jövedelmi forrásokhoz, újabb és furdangosabb módját találta ki pihent eszével a csalásnak. Olvasta a lapokban, hogy egy honvéd főhadnagy öngyilkos lett. A megboldogult háziasszonyához sietett fel s mintán sűrű könnyek között elsíratta szerencsétlen barátját, kérte az asszonyt, adná ki az öngyilkossá lett főhadnagy ruháit. A jó asszony teljesítette a csaló kérését, kinek legelső gondolja az volt, hogy a főhadnagyi uniformist magára vette s nagy kardcsörtetve indult újabb kalandra. Előkelő szállodákban lakott, orfeumi hölgyek társaságában pezsgős vacsorákat költött el, de fizetni soha nem fizetett. Az uniformis vakmerővé tette a csalót és vasuton indult tovább körutra, utba ejtve Fiumét, Pozsonyt, Esztergomot, mindenütt szélhámoskodva. Mikor visszatért a fővárosba, a rendőrség leleplezte és az egyik kere-

pesi-uti szállodában elfogta. Ma itélt felette a budapesti királyi törvényszék, mely többrendbeli csalásért egy esztendői fogházra ítélte el a szélhámost.

Az ideges huszárkapitány.

A negyedik kerületi járásbírósnál Wiener bíró szobájában ma délelőtt egy kifent bajszu nyugalmazott huszárkapitány jelent meg. Potom-ságért, négy forint ötven krajczárnyi adósságért beperelte az egyik szomszédja. Az öreg urnak tudniillik, aki a penziójából éldegél, az a szokása, hogy a hónap végén, amikorára rendszeren kifogy a pénze, el-eljár a szomszédjaihoz, akikől egy-két forintot kér kölcsön. A mult hónapban történt, hogy beállított megint a szomszédban lakó szabómesterhez és egy forintocskát kért töle kölcsön.

— Sajnálom, nincsen, felelte a szabó.

A huszárkapitány erre eltávozott, de néhány percz mulva újból visszatért egy nagy csomaggal a hóna alatt.

— Nézze, szomszéd — mondta — van nekem egy ötnyelvű szótáram. Tizenhét füzetet itt hagyok belőle a n l ó g-nak; adja ide már azt a forintot.

— Sajnálom nincs, felelte újból a szabó.

Nem maradt egyéb hátra, minthogy a kapitány betérjen a másik szomszédjához, akinek már három forintjával tartozott és kérjen töle egy negyediket is. Meg is kapta, de nem fizette vissza. Ezért perelték őt a járásbírósnál, ahol nem emlékezett már a tartozására.

— Tekintetes járásbíró ur — mondta ma öblös hangján a huszárkapitány — én joggal nevezhetném ezt az urat (a hitelezőjére mutatott) zsarolónak, de nem teszem.

— Ne is tegye.

— Mégis — mozgolódott a huszárkapitány, tetszik tudni, egy kissé ideges vagyok. Attól félek, hogy eljár a szájam...

— Vigyázzon, hogy ne járjon el. Igaz, hogy ön először a szabónál járt kölcsönért?

— Igaz. Ajánlottam is neki betét gyanánt egy ötnyelvű szótár 17 füzetét. Ott is hagytam nála. Követelem rajta. Mit csináljak most az ötnyelvű szótárammal, mikor 17 füzet hiányzik belőle?

— Nem hagyta nálam, mondta a tanuképen beidézt szabó.

— Bíró ur kérem — s pödörített egyet a bajszán a kapitány — egy kissé ideges vagyok... Attól félek, hogy eljár a kezem...

És suhintott egyet a kezével, mint hajdanában, amikor a lovaglőostorával végigvágott a kutya-mozgóján.

— Mérsékelje magát, kapitány ur! — intette a bíró.

— Mérsékelem... mérsékelem... Te-ringettét!

— Tessék?

— Azt mondtam, hogy... hogy ezer millió bomba és... Attól félek, hogy eljár a... Tetszik tudni, egy kissé ideges vagyok...

Wiener bíró a tárgyalást újabb tanuk beidé-zése-csalójából elhalasztotta:

A huszárkapitány gyilkos pillantásokkal mérte végig a hitelezőjét, meg a szabót és azután katonás-tartással távozott a teremből.

Indiskréciók.

A budapesti ügyészség vezetője közelébb megtiltotta, hogy az alügyészeket a náluk feldolgozás alatt levő bűnügyekben információkért zaklassák.

Sokszor megesett, hogy a lapok közöltek az ügyészséghez intézett feljelentéseket, az ügyészséghez intézett bizalmas természetű felsőbb rendeleteket, sőt jó előre olvasható volt az is, hogy bizonyos ügyekben az ügyészség mit fog indítványozni és ilyenkor a lapok megnevezték az indítványt készítő ügyészt is.

Mindennek véget ohajt vetni a budapesti ügyészség vezetőjének tilalma. Több helyütt ezért megtámadták. Most Hammerberg Jenő budapesti királyi főügyész a „Jogtudományi Közlöny”-hez

levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy ez a rendelkezés egyenesen tőle ered, ő adta ezt utasításul a budapesti királyi ügyészség élén álló királyi főügyész-helyettesnek.

A levélben elmondja, hogy az alügyészeket idáig az érdekelt felek, ügyvédek és más kíváncsiak annyira zaklatták, hogy a rendes hivatalos órák alatt alig dolgozhattak valamit és kénytelenek voltak sokszor éjszaka bujni az aktákat. De indiskréció is előfordult akárhányszor, nem egyszer megbusztván a vizsgálat eredményét.

„Még ennél is fontosabb és kényesebb pont azonban — mondja Hammersberg főügyész — az, hogy ilyen indiskréció helyrehozhatatlan csorbát ejtethet az egyéni becsületen. A vizsgálat stádiumában még nincs bűnös, csak terhelt van; a bíró elégtételt szolgáltathat ítéletével az alaptalanul terheltnek: de a hírlapok nem képesek a bennök alaptalanul meghurczolt egyén becsületét teljesen helyreállítani.

De azt sem tartom fair dolognak, ha egyes ügyészségi tagok nevei a lapokban a feldolgozásukra bízott ügyekkel kapcsolatban sűrűn emlegettetnek, mert ez az illető megnevezett sokak előtt a reklámkeresés színezetében tűnetheti fel, ami pedig komoly foglalkozású köztisztviselőhöz kevésbé méltó módja a közügyelem magára vonásának.

Egyfelől az ügyészség munkaképességének a közérdek és szükség parancsolta fokozása, másfelől a mind sűrűbben előfordult káros hatású indiskrécióknak elkerülése volt tehát kifogásolt rendelkezésemnek célja.

Nincs ezáltal semmi jogos érdek csorbítva; nincs senki elzárva attól, hogy ügyének elintézését az ügyészségnél sürgethesse, kérelmeit előterjeszthesse, terhelő vagy mentő körülményeket közölhesse. Nyitva van erre az út: az ügyészség mindenkor vezetője köteles mindenkit fogadni, a jogos kívánságoknak megfelelni, a szükséges intézkedéseket megtenni. Ellenben az alügyészek információkkal és tudakozódásokkal való zaklatásának nincs sem értelme, sem jogosultsága.”

SPORT.

— Az Eclipse-Stakes. Angolország egyik legnagyobb versenyét, a 10,000 font sterlinggel dotált Eclipse-Stakes-t tegnap futották le Sandown Parkban. A világhírű versenyt a mi jelöltünk, Velasquez nyerte Goletta és a francia Indian chief ellen. A távirati eredmény a következő:

Eclipse-Stakes. 10.000 font sterling. Távfolság 2000 méter.

Lord Rosebery 46 pejménje Velasquez (Donovan—Vista) 64½ kilogramm, lovagolta C. Wood 1. Báró Rotschild L. 46 pkja Goletta 63½ kilogramm, lovagolta T. Loates 2. Mons. Say 46 pmje Indian chief 59½ kilogramm, lovagolta Weatherdon 3.

Futottak még: Cortegar, St. Cloud II., Hawamdie, St. Evon és Cheshire.

Bírói ítélet: Három hosszal nyerve.

Győztes lovat a start előtt ötszörös pénzzel kínálták a bookmakerek.

Lóversenyek Tátra-Lomniczon:

(Harmadik nap.)

A mai tátra-lomniczi versenyek nagyon győnge érdeklődés mellett folytak le. A jelentékeny dotációjú versenyekben kis mezőnyök állottak a starthoz. Legtöbb ló az eladók handicapjében futott, amelyben jelöltünk, Szittya győzött Ara ellen. Győzelme után ötszörös pénzt fizetett a totalisateur. A többi futamokban a favoritok győztek. Jelöltjeink különben, a második és negyedik versenyt kivéve, minden futamban győztek.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladó gátverseny. Díj 1200 korona. Távfolság 2400 méter.

1. Liptay B. C s e h i 74½ kilogramm, lovagolta báró Eltz.

2. Mr. Newmarket O r b a d 57 kilogramm, lovagolta Mr. Brooke.

3. Gr. Degenfeld K ö k é n y 64 kilogramm, lovagolta Horthy Sz.

Bírói ítélet: 10 hosszal könnyen első, 10 hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 11.

II. Felkai handicap. Díj 2000 korona. Távfolság 2000 méter.

1. Capt. George C o u s i n e 57½ kilogramm, lovagolta Cleminson.

2. Mr. Sylton J a s m i n 63½ kilogramm, lovagolta Adams.

3. Gróf Pejachevich A. O h ó 49 kilogramm, lovagolta Marsh.

Bírói ítélet: Küzdelem után fejhosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 7.

III. Szepességi díj. Díj 5000 korona. Távfolság 2500 méter.

1. Gróf Andrassy T. V é l e t l e n 49½ kilogramm, lovagolta Gilchrist.

2. Br. Üchtritz Zs. I g n á c z 67 kilogramm, lovagolta Sharpe.

3. Gróf Andrassy T. J a s o n 59 kilogramm, lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Négy hosszal igen könnyen első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 5.

IV. Kétéves nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távfolság 1000 méter.

1. Gr. Wenckheim D. C s i l l á m 57 kilogramm, lovagolta Adams.

2. Gr. Degenfeld I. A l a g r e q u e 55½ kilogramm, lovagolta Barker.

3. Wahrmann R. B a c 57 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Futott még: Mr. Blue Green Clarisse 55½ kilogramm, lovagolta Ibbet.

Bírói ítélet: Biztosan nyakhosszal első, négy hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 9, helyre 25 : 33 és 36.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távfolság 1200 méter.

1. Szászberéki ménés G v e e n 50 kilogramm, lovagolta Peake.

2. Mr. Blue P a l m a 51 kilogramm, lovagolta Ibbet.

3. Báró Königswarter H. G r e n a d i n e 49 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Bírói ítélet: Két és fél hosszal igen könnyen első, tíz hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 7.

VI. Eladók handicapja. Díj 2000 korona. Távfolság 1000 méter.

1. Br. Erlanger S z i t t y a 60 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

2. Szászberéki ménés A r a 48 kilogramm, lovagolta Schlack.

3. Liptay B. N y i r i b i e s k á s 49 kilogramm, lovagolta Sydenham.

Futottak még: Báró Üchtritz P á l i 51½ kilogramm, lovagolta Poole. Gróf Schönbörn F. H a r m a t 52 kilogramm, lovagolta Ibbet. Gr. Pejacevich A. D i s z p o l g á r 52 kilogramm, lovagolta Cleminson. Zangen J. T i l o s 44½ kilogramm, lovagolta tulajdonos.

Bírói ítélet: Küzdelem után fejhosszal első, háromnegyed hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 24, helyre 25 : 48 és 35.

VII. Tarpataki díj. Díj 1800 korona. Távfolság 2000 méter.

1. Lovag Lederer D a l f f y 73 kilogramm, lovagolta mr. Brook.

2. Bárczay S t e u e r m a n n 66 kilogramm, lovagolta báró Eltz.

3. Gróf Forgách T ö r e k n ö k 73 kilogramm, lovagolta Pejacevich.

Bírói ítélet: Biztosan háromnegyedhosszal első, rossz harmadik.

(Negyedik nap.)

A tátra-lomniczi versenyek holnap fejeződnek be. Az utolsó napon dől el a 60.000 koronás Kárpát-díj, a meeting legnagyobb eseménye. Ez 1200 méteres futamban az idén nagyon győnge társaság fog a starthoz állani. A valószínű indulók a következők:

Virgoncz 36 56½ kg. lovagolja Adams

Batavia 26. 48 kg. " Cleminson

Bendeguz 36 58 kg. " Sharpe

Timár 26 49½ kg. " Peake

Ladra 26 48 kg. " Marsh

Jane Eyne 26 48 kg. " Wilton

Jutalom 36 56½ kg. " Gilchrist

Még néhány nap előtt Timár szerepelt feltétlen győztes gyanánt, holnap azonban alig lesznek hívei; mert a második napon a lomniczi díjban Ladrát sem bírta megverni. Mi azonban azt hisszük, hogy a lomniczi díjban Timár nem a képessége szerint futott s ha rendben van, nem lesz nehéz feladat e versenyt Virgoncz és Ladra ellen megnyernie. Tipjeink a holnapi napra a következők:

I. Szívós—Harmat.

II. Tulipán—Grenadine.

III. Timár—Virgoncz—Ladra.

IV. Aga—Duna.

V. Szívós—Orbad.

VI. Damiette—Brabantine.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

P. D. Kecskemét. Ha már az államtudományi tudóságot megszerezte és a jogtudományi tudóságot is „elnyerni óhajtja”, az esetben még két kiegészítő jogtudományi szigorlatot kell letenni. Az első vizsga tárgyai: Római jog, magyar magánjog és osztrák jog. A második vizsga tárgyai: Perrendtartás, büntetőjog, kereskedelmi és váltójog.

L. H. Budapest. Első kérdésére válaszunk a következő: a trafikos vissza nem utasíthatja, de ha aprópénze nincsen és váltani nem tud, arról ő sem tehet; második kérdésére pedig értesítjük, hogy a trafikos kivételt nem tehet az állandó és nem állandó vevők között. Kiszolgáltatni mindenkit köteles.

F. C. Nagyvárad. Egy tulbuzgó fővárosi tudósító sürgőnye következtében a vidéki sajtót az a hír járta be, hogy a gróf Keglevich István intendáns által a napokban kiadott kommunikét lapunk munkatársa, Lovassy Andor írta alá és ennek alapján a vidéki kollegák ahhoz jóakaratu kommentárokat fűztek. Mi ugyan nem láttuk a kérdéses kommunikét, de ha az csakugyan nevezett munkatársunk nevével jelent meg, akkor az a névaláírás vagy tévedésből vagy misztifikáció folytán kerülhetett oda, gróf Keglevich Istvánnak és Lovassy Andornak is a tudtán kívül.

Z. Kis-Jenő. Rendesen a költségvetés megállapítása után szokták közölni.

Arsenal. Hódmező-Vásárhely. Kérvényét ötven krajczáros bélyeggel ellátva, iskolai és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve, az arsenal igazgatóságához adja be.

K. E. Beél. Mindenesetre baj, hogy a fiu épen a számtanból és németből bukott meg, de ha a felsőbb kereskedelmi iskolába akarja adni, legcélszerűbb a polgári iskolába átvinni, ott aztán a két tantárgyból magántanár által is megerősíttetni s a negyedik osztály elvégzése után a felsőbb kereskedelmi tanintézetbe beiratni, ahol a szükséges érettségi bizonyítványt megszerezheti a további képesítéshez; mert tanulni mindenütt kell.

M. H. Ugy emlékszünk, hogy nem a közös költség-, hanem a közös hadügyminiszter ad ilyen ösztöndíjakat. A részletekre nézve a budapesti műegyetem rektora: dr. Wartha Vince ad felvilágosítást.

K. T. Székely. A kérdéses dolog csak tervbe van véve, azonban még szentesítve nincsen és így arra számítani korai.

W. J. Miskolcz. Tévedésből maradt ki; gondunk lesz rá, hogy ezután közölve legyen.

B. P. B.-Izsép. Tudomásunk szerint az országban ilyen convictus nincsen. Igéretének beváltását várjuk.

Ö. M. L. Hannover. K. M. lakik Budapesten, VII. Wesselényi-utca 49. szám alatt, sziveskedjék egyenesen hozzá fordulni.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az őfelsége személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnök dr. gróf Niczky Pál által fogalmazó gyakorlatokat ezen minisztériumhoz díjtalan miniszteri segédfogalmazóvá, a pénzügyminiszter a pénzügyminiszteri számvevőszékhez végleges minőségű számvizsgálókká kinevezte: Halász Antal, Pusztai Lipót, Dworzak Alajos, Faluvégi Áron és Rajics Péter számellenőröket, a kassai ítélőtábla elnöke Danykó Tivadar végzett jogász nagykunfalvi lakost a kassai ítélőtábla kerületében ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká kinevezte.

Árverések a fővárosban. Lázár Mór ingóságai V. kerület Széchenyi-tér 2. július 18. Egervári Géza ingóságai V. kerület, Vigadó-épület augusztus 2. Klein Márton ingóságai VII. kerület Elemer-utca 5. július 18. Singer József ingóságai VI. kerület Csengery-utca 41. július 20.

A vidéken. Demko Andrásné ingatlanai Horgyá (Baán) községhezánál augusztus 26. Fuchs József ingatlana Nagybányán augusztus 29. Paizs Mihály ingatlana Nagyatádon augusztus 10. Győrics Vita ingatlana Versezen augusztus 17. Bőr István ingatlana Debreczenben augusztus 9. Perl Izrael ingatlana Máramaros-Szigeten október 31. Tieber Mátyás ingatlana Szent-András (Nezsider) községhezánál szeptember 28. Zeman István ingatlana Miaván július 20. Erdei Bálint ingatlana Makón augusztus 12. Gorgosilits Mátyás ingatlana Nezsiderben augusztus 9. Gyóvai János ingatlana Gyulán július 25. Gencsy Elemér ingóságai T. Polgár-Margita-Tóviseshát tanyán (T.-Lök) július 25.

Pályázatok. A varasdi pénzügyigazgatóságnál állami végrehajtói állásra, az oraviczi adóhivatalnál szolgai állásra, a veszprémi törvényszéknél jegyzői állásra, a kékesi (Deés) járáshírszónál szolgai és irnoki állásokra, a budapesti bábaképezdénél tanársegédi és gyakornoki állásokra, a karánsebesi adóhivatalnál adótisztai állásra, postamesteri állásra Ilosván (Bereg vármegye) és Mózsón (Tolnavármegye) lehet a folyamódványokat benyújtani.

NYILT-TÉR. Nyilatkozat.

A napi lapokban megjelent és a sörbojkott-mozgalomra vonatkozó többféle, többnyire téves hírekre vonatkozólag alólírott sörfőződéki indítatva érezzük magunkat kijelenteni:

hogy a munkálatok a csirázóban csakis az őszi, téli és tavaszi hónapokban folynak és ha a nyers-termények fel vannak dolgozva, úgy a csirázóban alkalmazott munkások az új munkaidő megkezdéséig elbocsátatnak. Ezen eljárás tehát nem csak az Első magyar részvény-sörfőződében szokásos, hanem nálunk is; különben minden munkás, ki a csirázóban dolgozik, úgy is tudja előre, hogy nyáron munkára nem számíthat.

Miután pedig a napi lapokból értesülünk, hogy a bojkott-bizottság azt reméli, miszerint a konkurrens sörfőződéki részéről anyagi támogatásban fognak részesülni, szintén indítatva érezzük magunkat kijelenteni, hogy nem csak, hogy szándékunkban nem áll ezen mozgalmat anyagilag segíteni, hanem ellenkezőleg ezen semmi által sem igazolt bojkott-mozgalmat határozottan csak rosszalni tudjuk.

Budapest, 1898. július 16.

Dréher Antal sörfőződéje

Aich Ferencz s. k.

lfj. Haggenmacher Henrik s. k.

Kőbányai polgári sörfőző-részvénytársaság

Freund s. k.

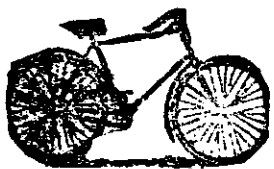
Kőbányai Király-sörfőző-részvénytársaság

Polákovits s. k.

Szt.-Lukácsfürdő

téli és nyári gyógyhely
Budapesten.

(A) Nagy kénes iszapfürdő, melynek 520 négyzetméter nagyságú nyitott és zárt medenczéi-be a forrás viz naponta négy-szer megújul. Mindeneműgyógy-és ádító-fürdők. Lakás estei-jes ellátás hetenként 27 frt. Közepes ár. Prospektus küld ingyen az igazgatóság.

Columbia

világhírű amerikai kerékpár-gyártmányok, saison előrehaladottsága miatt árendeménnyel árusítatnak, úgy-szintén a Steyer Meteor kerékpárok is.

FODOR KÁROLY és Társa V., Erzsébet-tér 17.

Nyári-lakola: Arena-ut és Lendvay-utca sark.

KÖZGAZDASÁG.

Közzgazdasági táviratok.

Hamburg, július 16. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 304.70.

New-York, július 16. (C. T. B.)

	július 16. cents	július 15. cents
Buza júliusra	81 ¹ / ₂	81 ¹ / ₂
„ szeptemberre	72 ¹ / ₂	72 ¹ / ₂
„ deczemberre	72 ³ / ₄	72 ³ / ₄
Tengeri szeptemberre	37 ³ / ₄	37 ³ / ₄

Chicago, július 16. (C. T. B.)

	július 16. cents	július 15. cents
Buza szeptemberre	67 ¹ / ₄	67 ¹ / ₄
Tengeri szeptemberre	33 ⁷ / ₈	33 ⁷ / ₈

A tőzsde hete.

Két szellem viaskodik jelenleg a tőzsde fölött: az egyik a magyarországi termés jósa-gos őrangyala, aki eltörölte a rozsdát, szét-oszlatta az ártalmas kódokeket, fölszárította a tulságos eső vizét, kipusztította a hesseni le-gyet, az egereket és drótférgeket, megtöltö-gette az üres kalászokat és így az egész nagy munkájával helyreállította a középtermést, melyről a földmívelési miniszterium e heti je-lentése is némi elismeréssel nyilatkozott. A másik a bécsi politikusok viszályának ördöge.

Ez széjjelkergeti a nemzetiségi pártokat a tartományok legvégső zugaiba, hogy sohas-e találkozhassanak az egyetértés mezején, örök remegésben és bizonytalanságban tartja gróf Thun-t és megszorult kormányát, lehetetlenné teszi a magyar-osztrák gazdasági kiegyezést és mind sürűbbre vonja össze az alkotmányvál-ság vészteljes felleget az osztrák politika egén.

Amint e két szellem egyike vagy másika látszik hatalmát erősebben kifejtteni, úgy im-bolyog a tőzsde a hausse és a baisse irány-zata között.

A hét elején az osztrák kormány igyeke-zett a nyelvrendeletek miatt duzzogó német pártokat magához csábítgatni, mézes madzag-gal próbálgatta őket a rendes parlamenti tár-gyalás szekerének rudjához kötni: de a pár-tok nem álltak ennek a rudnak. Hiába muto-gatta meg a kormányelnök a pártfőnökeket kiküldött vezérembereinek jövő eljárása ter-vezetét — nagy titoktartás föltétele alatt —: a vezérek azt felelték, hogy „nem lehet”. Nem-csak hogy megegyezni nem lehet; de még elő-leges megbeszélésekbe, helyzettisztázó tanács-kozásokba sem akartak becsátkozni. Még a szelidebb lelkű „nagybirtokosok” sem hajlot-tak a buslakodó kormányelnök bánatos sza-vára. És amint a pártok tanácskozásaihoz a hírek és határozatok egymásután nyilvánosságra kerültek, úgy csuszogattak lefelé a papírtételek az árfolyam letrájának fél- és egészforintos fokain.

A hét közepe felé azonban elállt az eső, mely az ország legtermékenyebb vidékein két héten át — Péter-Pál napja óta — késleltette az aratási munkákat; az erős északi szél le-söpörte a felhőket Olaszországba, egész Ró-máig, ahol nagy záporok formájában hullottak alá; nálunk pedig az ég kiderült; a nap me-legen süttött be a Lloyd-épület nagy ablakain: és a változott ájer hízegő melegében az árfo-lyamok ismét fölébb kezdtek kapaszkodni a fokozatokon, melyek előbbi hátrálásukban nyug-pontotokul szolgáltak.

Egyenlegkép tehát a tőzsde árjegyző-lapja a múlt szombathoz képest nem mutat jelentékeny változást.

Közben persze az amerikaiak elfoglalták Kuba szigetének nagy erődjét, Santiagót, me-lyet hetek óta ostromoltak szárazon és vizen; a pénz is olcsóbbá lett egész Európában; és e két körülmény, mely a béke-reményt me-g-erősíthette, a spekulációt megkönnyíthette, a tőzsdére nézve majdnem teljesen hatástalan maradt. Hogy ennek mi az oka? Egyszerűen az, hogy nincs, ki spekuláljon. Juliusban ny-rai-ni mennek a jómódu üzérkek; üdülőhelyeikre nem igen szeretik magukkal vinni az üzlet iz-galmain és gondjait. Ami üzletől szabadulni tudnak, azt lebonyolítják. Aztán, fejükre huzva a selyem utazósapkát, könnyebb lélekkel pá-lyáznak el a salzburgi és tiroli hegyek alján levő nyaralóhelyek felé. Aztán a tőzsdén, mint a franczia szomorujátékban, a küzdők hiányában a küzdelem megszűnik. Le c o m b a t c e s s e, f a u t e d e c o m b a t a n t s. Ez állapotnak képét látjuk most a tőzsdetéremben.

Hogy az ily időszakban és annyi kedve-zőtlen mozzanat behatása alatt, mint amennyi utóbbi időkben a tőzsde forgalmát gyengítette, az árak még sem hanyatlottak nagyobb mér-tékben, sőt még kisebb hanyatlásaikból is azonnal föltápáskodtak, mihelyt csak a leg-csekélyebb biztató jelenség mutatkozott: ez kelti tőzsdetéremben a legjobb reményeket a jövőre nézve. A papírok bizonyára a leg-jobb kezekben vannak, melyek nem nyílnak meg sem az apróbb események ostromának, sem a nyári évszak természetes bágyasztó be-hatásának. A gyöngye spekuláczióknak papír-birtoka igen csekély. Ennek vásárra kerülésé-től tehát nem igen kell félni. Igaz, hogy nincs kereslet, de nincs kínálat sem. És egy hónap múlva már megkezdődik az erősebb őszi üz-let, mely a szerint fog irányt venni, amint a politikai nehézségek vagy elsimulnak, vagy erőlyes kézzel megszüntetendnek.

Hathatós segítséget találand a tőzsde még abban is, hogy nem sokára biztos véle-ményt képezhet az idei gabonatermésről is.

Mert ez iránt még vannak némi kételyek. Kü-lönösen az iránt nincs még világosság, hogy lesz-e tetemes gabona-kivitelünk, vagy nem? Mert ettől függ, hogy kereskedelmi mérlegünk a jövő évben jobb lesz-e a múlt évinél? Ez pedig nagyon fontos dolog az ország összes gazdasági viszonyainak alakulására nézve. De még a valuta-rende-zés lehetősége is nagyrészt ezen fordul meg.

Ezek a dolgok magyarazzák meg azt is, hogy a tőzsde azon események iránt, melyek máskor nagyon érdekelték, jelenleg a legnagyobb közönyösséget mutatja és még a vámtarifá fölött folyó tanácskozás sem rázta föl nagymérvű szenvtelenségéből. Egy szemhunyorítással, egy kötéssel sem árulta el, hogy az új városházá-ban gazdasági életünk egyik legfontosabb tö-nyezője fölött folyik a hivatott emberek vitája. A cséplés és a kiegyezési tárgyalások ered-ménye érdekli egyedül. Mindent ettől vár. Kívánjuk, hogy ebbeli reményei teljesüljenek.

Ipar és kereskedelem.

Pályázat. A budapesti kereskedelmi és ipar-kamara pályázatot hirdet az általa a budapesti állami felső ipariskolánál alapított ösztöndíjakra. Pályázhatnak azok a tanulók, akik a budapesti kereskedelmi és iparkamara területén születtek vagy idevaló illetőségűek. Az iskolai és gyakorlati bi-zonyítványokkal felszerelt folyamódásokat augusztus 10-éig a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez kell benyújtani.

Kőbányai sertéspiacz. július 16. Magyar első-rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczár. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon fe-lüli súlyban) 59¹/₂—60 krajczár. Közép (páron-kint 251—320 klgig terjedő súlyban) 59¹/₂—60 kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő súlyban; 60—61 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban 59¹/₂—60 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 59¹/₂—60 krajczár. Könnyű (páron-kint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 59—59¹/₂ krajczár. Sertéslétszám: 1898. július 14. napján volt készlet 44.085 drb, július 15-én felhajtott 237 drb, július 15-én elszállított 824 darab, július 16-ára maradt készletben 43.498 darab. A hizott sertés üzletirányzata élénk.

Budapesti konzum-sertésvásár. július 16. A ferenczvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. július 15-én érkezett 787 drb. Készlet 63 darab, összes felhajtás 850 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 747 drb, elszállítottan maradt 63 drb. Napi árak: 120—180 kilós 60—61 kr, 220—280 kilós — kraj-czár, 320—380 kilós — kr, öreg nehéz 54—58 krajczár, malacz — krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Közlekedés.

A máv. beruházásai. A magyar királyi állam-vasutak nagy beruházási hiteléből fűtési, világítási és fékberendezésekre 150.000 forint áll a folyó év-ben rendelkezésére. Emelkedik ez az összeg a múlt évi 12.687 forintnyi megtakarítással. Az így rendelkezésre álló 162.687 forintból huszonhét moz-donyt látnak el nem önműködő fékkel, huszonhét mozdonyt a hajtó- és kapcsolt kerekeket fékez-hetővé teszik, végre százhatvan kocsi szerelnek fel W. vezetékekkel. Szaporítják a gőzfűtési berendezést, amennyiben tizenkét mozdonyt és hetvenkilencz kocsi látnak el gőzfűtési berendezéssel, kilencz mozdonyt és kilenczvenhat kocsi pedig meg-hosszabbítják, illetve tökéletesbitik a berendezést. Végre tizenhat kocsi kap függő kályhaberendezést, azonkívül különféle gőzfűtési alkatrészeket és vo-nalfelszerelést rendel meg az igazgatóság.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, július 16.

Az amerikai piacokon tegnap az árak 1¹/₄ centsig terjedő javulást mutatnak. A szilárd irány-zat élesztéséhez hozzájárult a kivitel tartósan élénk vételkedve, valamint k e d v e z ő t l e n e b b t e r m é s i j e l e n t é s e k. Nevezetesen a „St. Louis Modern Miller” jelzi, hogy az őszi buzavetések eredménye még egészen bizonytalan és hogy a köz-ponti vidékeken a cséplések minőségileg és mennyi-

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, július 16. A vásári forgalom: *Hus-nál* a forgalom élénk, árak szilárdak. *Baromfi-nál* élénk, árak szilárdak. *Halban* élénk, árak csökkennek. *Tej- és tejtermékek-nél* élénk, árak szilárdak. *Tojás-nál* csendes, árak szilárdak. *Zöldség-nél* lanya. *Gyümölcs-nél* élénk. *Fűszerek-nél* csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi vásárosarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus.* Marhahús hátulja I. 54—56 frt, II. 52—54 frt. Birkahús hátulja I. 42—46 frt, II. 40—42 frt. Borjúhús hátulja I. 56—58 frt, II. 52—56 frt. Sertéshús: Isőrendű 62—66 frt, vidéki 50—56 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász süstölt 60—80 kr (kilonként). Sertésszár hordóval 60.5—62.0 frt (100 kilonként). — *Baromfi (élő).* Tyúk 1 pár 90.0—1.20 frt. Csirke 1 pár 0.60—1.30 frt. Lud hízott: Híón-kint 68—70 kr. — *Különtelék.* Tojás 1 láda (1440 db) 29.0—30.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.00—2.50 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.00—2.50 frt. Lencse m. 100 kilo 14—18 frt. Bab nagy 100 kilo 8—12 frt. Paprika I. 100 kilo 30—60 frt, II. 20—28 frt. Vaj I. rendű kilonként 1.75—0.80 frt. Tea: aj kilonként 0.80—1.10 frt. Burgonya, idej. 100 kilo 2.—2.20 frt. Burgonya sárga 100 kilo 3.50—4.00 frt. — *Halak.* Harcsa (élő) 0.50—1.— frt 1 kilo. Csuka (élő) 0.60—1.— frt 1 kilo. Ponty dunai 0.30—0.50 frt.

Szesz.

Bécs, július 16. Kontingentált szesz kész-
áruban 20.— forinttól 20.20 forintig. Tartott.

Berlin, július 16. Szesz helyben 54.60 márka
— 32.11 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint
a 10,000 litereszállék. Átszámítási árfolyam 100
márka = 58.80 frt.

Boroszlo, július 16. Szesz (50-es) pr. november
73.20 márka = 4304. frt; szesz (70-es) pr. november
53.20 márka = 31.28 frt. Átszámítási árfolyam
100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, július 16. Szesz júniusra 23.10
márka = 13.58 frt; jun.—jul.—ra 23.10 márka =
13.58 frt; július—aug.—ra 23.10 márka = 13.58 frt.
Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Cukor.

Prága, július 16. *Nyers cukor* 88% cukor-
tartalom, franco Ausz. g. Azonnali szállít. 12.55
frt, október-decemberi szállít. 12.55 forint.

Hamburg, július 16. *Nyers cukor* f. o. b.
Hamburg. Azonnali szállít. 9.30, auguszt. szállít.
9.35, október-decemberi szállít. 9.45.
Iránzat nyugodt.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, július 16. A szép idő és az angliai
kedvezőlen jelentések lanyhává tették a tőzsdét,
amihez hozzájárult, hogy kész új buza is állott ott
rendelkezésre és nagy volt a kínálat. Rozsban a
kínálat még nagyobb volt. Árpából is mutattak be
mintákat; a színe nem nagyon szép, de a szem
súlyos. Buza átlag 25 krajczárral, rozs 60 kraj-
czárral olcsóbb. Zab 25 krajczárral drágább lett.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza őszre 8.64—8.69, rozs őszre 6.91—
6.97, tengeri július—augusztusra 5.34—5.40,
szeptember—októberre 5.37—5.38, zab őszre 5.90,
repcze augusztus—szeptemberre 12.55—12.65 forint.

Boroszlo, július 16. Buza helyben 20.70 márka
(= 12.17 frt) sárga. Buza helyben 20.60 márka
(= 12.12 frt). Rozs helyben 16.50 márka (= 9.70
frt). Zab helyben 16.50 márka (= 9.70 frt). Tengeri
helyben 12.— márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilon-
ként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, július 16. Buza holsteini 195—208
márka (= 11.47—12.23 frt). Rozs meklenburgi
142—154 m. (= 8.35—9.06 frt.) Rozs orosz 98—
99 márka (= 5.76—5.82 frt). Minden 100 kilonként.
Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

München, július 16. Buza 23.40 márka = 13.76
frt), Rozs 17.50 márka (= 10.29 frt), Arpa 19.20
márka (= 11.29 frt), Zab 15.10 márka (= 9.29
frt.) Minden 100 kilonként. Hozatal 4.114 q. Kész-
let 8.331 q. Átszámítási árfolyam 100 m. = 58.80
forint.

Lindau, július 16. Dél-orosz buza 19.50—21.50
márka (= 11.47—12.65 frt). Észak-orosz buza
17.10—19.10 márka (= 10.06—11.23 forint). Mani-
toba buza 20.30 márka (= 11.94 frt.) Tartott.

Zürich, július 16. I. min. dél-orosz buza 25.28
frank (= 11.92—13.35 frt). Észak-orosz buza 22—
24.50 frank (= 10.49—11.69 frt). Manitoba buza 26
frank (= 12.40 forint). Minden 100 kilonként.
Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.
Nyugodt, szilárd.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDEK.

Bécs, július 16. A derült időjárás és ennek
következtében a gabonákrak csökkenése megszilár-
dította a tőzsde irányzatát. De azért üzlet alig fej-
lődött ki. Valuták nem kerültek forgalomba a vál-
tozatlanul jegyeztettek.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 359.25
— 359.50. Anglo-bank 157.25—157.50. Unionbank
295.50. Magyar jelzálogbank 394.25—395.50. Osz-
trák-magyar államvasut 357.50—358.—. Déli vasut
77—77.37. Alpesi bányá 163.50—163.75. Török
sorsjegy 134.50—134.12.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák
hitelrészvény 359.37, Magyar hitelrészvény 395.—,
Anglo bank 157.25, Union-bank 296.—, Länderb-
bank 227.—, Osztrák-magyar államvasut 357.75,
Déli vasut 77.25, Alpesi bányá 163.50, Májusi járadék
101.70.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.37,
Magy. hitel. 393.—, Anglo-bank 156.75, Bankverein
267.—, Unionbank 295.50, Länderbank 227.—,
Osztrák-magyar államvasut 357.50, Déli vasut
77.50, Elbevolgyi vasut 262.50, Északnyugoti vasut
247.50, Rimamurányi 262.—, Alpesi bányá 163.70,
Májusi járadék 101.70, Magyar koronajáradék
99.—, Török sorsjegy 59.80, Német márka azonnali
szállít. 58.87, Magyar aranyjáradék 120.85 forin-
ton kötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Ma-
gyar aranyjáradék 120.55. Magyar koronajáradék
99.—. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.25. Magyar föld-
tehermentesítési kötv. 96.65. Magyar hitelrészvény
394.—. Magyar nyeménkölcsön sorsjegy 158.—.
Kassa-oderbergi vasut 190.50. Magyar kereskedelmi
bank 1422.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—
Magyar keleti vasuti állami kötvények 121.10. Ma-
gyar leszámítoló és pénzváltóbank 258.50. Rima-
murányi vasrészvénytársaság —. 4.2% papir-
járadék 101.70. 4.2% ezüstjáradék 101.60. Osz-
trák aranyjáradék 121.70. Osztrák koronajáradék
101.—. 1860. sorsjegyek 141.50. 1864. sorsjegyek
192.25. Osztrák hitelsorsjegyek 202.50. Osztrák hitel-
részvény 359.—. Angol-osztrák bank 157.25. Unio-
bank 295.—. Bécsi Bankverein 267.—. Osztrák
Länderbank 227.—. Osztrák-magyar bank 910.—.
Osztrák-magyar államvasut 357.50. Déli vasut 77.25.
Elbevolgyi vasut 262.25. Dunagőzhajózási részvény
485.—. Alpesi bányarészvény 163.50. Dohányrész-
vény 134.—, 20 frankos 9.52 1/2, Császári kir. vert
arany 5.65. Londoni váltóár 119.95. Német bank-
váltó 58.85. Az irányzat szilárd.

Bécs, július 16. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde
zárlata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 359.37,
Magyar hitelrészvény 394.50, Anglo-bank 157.25,
Bankver. 267.—, Union-bank 295.—, Länderb. 227.—,
Osztrák-magyar államvasut 357.62, Déli vasut 77.—,
Elbevolgyi vasut 262.50, Északnyugoti vasut 247.50,
Török dohányrészvény 134.—, Rimamurányi vasut
251.50, Alpesi bányá 163.50, Májusi járadék 101.75,
Magyar koronajáradék 99.05, Töröksorsjegy 59.90,
Salgó közsébbánya 634 forint.

Berlin, július 16. Ezüst járadék 101.50.
Osztr. aranyjáradék 102.90, Magyar aranyjáradék
102.75, Magyar koronajáradék 99.60, Osztrák hitel-
részvény 225.—, Osztrák-magyar államvasut 152.10,
Déli vasut 33.50, Bustiehrádi vasut 304.25, Osz-
trák bankjegy 169.95, Rövid lejáratu váltó Bécsre
vagy Budapestre 169.75, Rövid lejáratu váltó Párisra
80.80, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.38, Orosz
bankjegy 216.—, Olasz járadék 93.—, Laura-kohó
199.40, Harpeni 170.10, Olasz központi vasut
133.—, Török sorsjegy 113.80, Májusi járadék
101.40. Elbevolgyi vasut 132.—.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 225.40,
Osztrák-magyar államvasut 152.55, Déli vasut 33.50,
Magyar aranyjáradék 102.75, Discontó-társaság
199.—, Átszámítási árfolyam —.— forint.

Frankfurt, július 16. (Zárlat.) 4.2% ezüst-
járadék 86.20, 4% osztrák aranyjáradék 102.95,
4% magyar aranyjáradék 102.70, magyar ko-
ronajáradék 99.55, osztrák hitelrészvény 304.75,
osztrák-magyar bank 772.—, osztrák-magyar
államvasut 303.25, déli vasut 69.50, Elbevolgyi
vasut 226.—, bécsi váltóár 169.85, londoni váltóár
20.38, párisi váltóár 80.80, bécsi bankverei
226.50, villamos részvény 137.—, alpesi bányá-
részvény 139.—, 3% magyar arany-kölcsön 90.65,
4.2% papirjáradék 86.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 16. (Utőtőzsde.) Osztrák
hitelrészv. 304.75, Déli vasut 69.50, Osztrák-magyar
államvasut 303.25.

Frankfurt, július 16. (Esti tőzsde.) Osztr.
hitelrészvény 304.50. Osztrák-magyar államvasut
302.75 Déli vasut —.—. Az irányzat csendes.

Páris, július 16. 3 százalékos franczia járadék
103.05, 3 1/2 százalékos franczia járadék 107.—,
Osztrák földhitelintézet 1252, Osztrák aranyjáradék
103.70, Magyar aranyjáradék 102.80, Déli vasuti
elsőbbség 383.50, Alpesi bányá —.—, Török do-
hányrészvény 295.—, Török sorsjegy 109.50,
Olasz járadék 92.50, Spanyol kölcsön 38.85, Me-
ridional 670.—, Ottomanbank 548.—, Rio Tinto
696.—, Debeers 705.—, Eastland 137.—, Chartered
64.—, Randfontein 36.—. Uj 3 százalékos franczia
járadék 101.60, Déli vasut 172.—, Osztrák-magyar
államvasut 761.—, Länderbank 486.—. Átszámítási
árfolyam 47.60.

Hamburg, július 16. (Zárlat.) 4.2% ezüst-
járadék 86.—, osztrák hitelrészvény 304.60,
osztrák-magyar államvasut 756.—, déli vasut 163.—,
4% osztr. arany. 103.20, 4% os magyar arany-
járadék 10 —. sz járadék 92.75. Az irány-
zat csendes.

London, július 16. (Zárlat.) Angol consolok
111.50, déli vasut 7.—, spanyol járadék 27.87,
olasz járadék 91.75, 4% magy. aranyjáradék
100.50, 4% rupia 63.—, Canada pacificvasut 85.87.
Ezüst 27.9/16. Leszámitolási kamatláb 1.9/16. Bécsi
kamatláb 12.15. Az irányzat szilárd.

New-York, július 16. Ezüst 59.25.

VIZÁLLAS.

— Július 16-án. —

Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás v. apadás	Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás v. apadás
Tisza	Schärding	+ 245	<	Tisza	M. Sziget	+ 058	>
Duna	Passau	+ 850	<	Tisza-Ujvá	Tisza-Ujvá	+ 190	>
	Bécs	+ 080	<	V. Nánány	V. Nánány	+ 190	>
	Pozsony	+ 317	<	Csep	Csep	+ 288	>
	Komárom	+ 365	<	Tokaj	Tokaj	+ 241	>
	Budapest	+ 340	<	Szolnok	Szolnok	+ 247	>
	Ercsi	+ 332	<	Csongrád	Csongrád	+ 247	>
	Paks	+ 332	<	Szeged	Szeged	+ 383	>
	Mohács	+ 452	<	Titot	Titot	+ 397	>
	Újvidék	+ 417	<	Décs	Décs	+ 045	>
	Zimony	+ 344	<	Szatmár	Szatmár	+ 124	>
	Pancsova	+ 312	<	Latorca	Latorca	+ 078	>
	Báza	+ 329	<	Homonna	Homonna	+ 010	>
	Orsova	+ 140	<	Ungvár	Ungvár	+ 048	>
	Hozanau	+ 058	<	Bartfa	Bartfa	+ 048	>
	Szolna	+ 072	<	Zemplén	Zemplén	+ 245	>
	Szered	+ 072	<	Sajó	Sajó	+ 170	>
	Ercskujvár	+ 079	<	H. Németh	H. Németh	+ 026	>
	Sárvár	+ 015	<	Berettyó	B. Ujfalva	+ 024	>
	Győr	+ 121	<	Sch. Nér.	Sch. Nér.	+ 029	>
	Zákány	+ 272	<	Nagyvárad	Nagyvárad	+ 052	>
	Észék	+ 199	<	F. Kőrös	F. Kőrös	+ 030	>
	M. Szorod	+ 124	<	Feh. Nér.	Feh. Nér.	+ 030	>
	Zágráb	+ 190	<	Békés	Békés	+ 168	>
	Sziszek	+ 272	<	Gyoma	Gyoma	+ 246	>
	Milovicza	—	<	M. Nér.	M. Nér.	+ 130	>
	Károlyvár	—	<	M. Nér.	M. Nér.	+ 130	>
	Novi	—	<	Arad	Arad	+ 220	>
	Bánjaluka	—	<	Makó	Makó	+ 220	>
	Doboj	—	<	K. Kostoly	K. Kostoly	+ 100	>
	Zwornik	—	<	Temesvár	Temesvár	+ 027	>
				Bécs	Bécs	+ 059	>

Jelek magyarázata: * = Jéges víz; + = 0 feletti; — = 0 alatti.
< = áradt; > = apadt; ? = köztizedes.

A főszerkesztő távollétében
a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

UTMUTATÓ.

Szállodák.

Palkovics szállodája az Angol királynő-höz.
Elsőrangú szálloda a város közepén, kitárással a Dunára. Étterem
és fürdő a házban, villanyvilágítás és lift. — Mérsékelt árak.

„Vadászkürt” elsőrangú szálloda.

A város központján, ujonan és kényelmesen berendezve. — Kávé-
ház és étterem a szállodában. — Kifűző kiszolgálás, olcsó árak. —
Világítás és kiszolgálás az árakban benne foglaltatik.

idősb Kammer Ernő,
tulajdonos.

Gundel János

István főherczeg szállodája.

A város közepén, a láncz híddal szemben, kitárással a budai
hegyekre és a királyi várpalotára. Ágzhajó és villamos vasut
állomás közelében. Szigorú tisztaság, pontos szolgálat.
Kifűző magyar és francia konyha, hamisítatlan legjobb
italok.

Olasz árak. Fürdők a házban.

Vendéglők.

Barabás József vendéglője
József-körút 85.

Házilag kezelt kifűző magyar konyha, hamisítatlan jó
borok, frissen csapolt sör. Mérsékelt ár. Pontos kiszolgálás.

Intézetek.

Fonclère, Pesti biztosító-intézet.
Alapítók 4 millió korona. Nyereség- és díjtalálékai, valamint
évi díjbevételei 25 millió korona. Elváltat: jég-, szállítvány-
élel- és balesetbiztosításokat. Központi irodái: V., Sas-utca 10.,
saját házában.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogközlő
Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10.000.000 korona
Központi irodája és váltóirodája: Andrássy-ut. 6. Flók: Korona
herczeg-utca 11. Zálogtők: Károly-körút 18. Király-utca
57. József-körút 12. és Szabadság-utca a főpostával szemben.

Első rangú székek.

Meller Ernő

Hítt. szabadelmi ügyvivő szabadelmi irodája Budapest,
VII., Erzsébet-körút 80. sz. Felvilágosítás és tanácsok ingyen

Fürdők.

Félix-fürdő. Nagyvárad közepén közelében. Vasut
állomás. Kényelmes közlekedés. Fürdő-
orvos Dr. Kármay Kálmán. Tükör-fürdő, család- és kád-fürdő
moor-fürdő. Kifűző konyha, jó konyha és pincze.
Korlátlan János bédője.

Dr. VASKOVITS-főle orvosi és
fiziológiai intézet. Az ország legrégibb viz. gyógy-
intézet. A modern Hygieia, valamint a mai kor igényeinek telje-
sen megfeleltetve berendezve. Szigorúan szakaszi kezelés, mérsékelt
árak. Kiosztás villamos és társasági. Prospektusok kinyomtatva
bármelyre küld az intézet vezetősége

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czólszard is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden i könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

az

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő útleletekben:

- I. ker., János-utca 22. **Özv. Balasovits György** nagytőzsde, 5342—2
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése, 5342—2
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szantó Mór** dohánytőzsde, 5342—2
- IV. „ Harisch-bazár **Dóval József** dohánytőzsde, 5342—2
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Benetsek A. J.** dohánytőzsde és újságárda, 5342—2
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula** fűszerkereskedése, 5342—2
- V. „ Borotya-utca 13. sz. **Woll Vilmos** dohánytőzsde, 5342—2
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka** dohánytőzsde, 5342—2
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond** dohánytőzsde, 5342—2
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Breuer nővérek** dohánytőzsde, 5342—2
- VI. „ Andrássy-út 48. szám **Bohonczy Ilona** dohánytőzsde, 5342—2
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Róza** dohánytőzsde, 5342—2
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Freud J.** dohánytőzsde, 5342—2
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Szponyi V.** dohánytőzsde, 5342—2
- ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem

közöltnének.

LEVELEZÉS.

Egy szép barna asszony levelezni óhajt, szellemes fiatal emberrel, ismeretségi nincs kizárva, válasz kéri „Niobe” címen a kiadóhivatalba. 5296—1

Annuska. Fogadja őszinte üdvözetemet ez ünnepélyes alkalommal. 5356—1

Öröklé tied vagyok, szeretlek, szeretlek és szeretni fogok, az emberi élet legvégső bataráig. 5316—1

Szükségem lenne 30 frtra, ki áldozna egy fess fiatal asszonykának. Levelet „Hálás leány” jelgel alatt e laphoz kérek. 1693—1

Árad. Válaszát sürgősen kérem. 5354—1

Helénának levél ment Vörösi-től. 5348—1

A. J. Még kedden irt levelemre választ nem kaptam, ennek okát kérem tudatni. 5352—1

Áróni. Többé nem megyek oda, nincs időm, sem kedvem mindig a felülletésre. Ima. 5338—1

Édes kis mama. Mindkettőt átvette és igen örült neki, de irigyl azokat, kiknek mosolygó napsugar jut, de azért nagyon szereti és sokszor csókolja öreg fia. 1687—1

B. 13. A körülmenyekhez képest jól vagyok, csak valaki nagyon hiányzik. Ugy-e sejtí hogy kiesoda? Gondolatomban mindig önnél képzelem magamat, de valószínűleg nagyon távol vagyok. Sorait mielőbb elvárom. Szívből üdvözlő L. G. 5332—1

Arnold. Ma ismét nem mehetek, tehát csak a jövő héten. Olga. 5330—1

„Zitkár” Levelet kérem a kiadóhivatalból átvenni. József-körúti. 5328—1

Árvácska. Örömmel rendelkezésre állok, tessék velem bármikor tudatni s kívánságát teljesítem. A . . . l-ért főrről köszönetet mondok. 5326—1

Női szépség me, használata által, mely finomítja a bőrt, kisimítja a ránczokat, alaposan eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bőrhámlást stb., 1 tégely 1 forint, hozzá a **Pulcheradin-szappan** drbja 40 kr., 3 drb 1 frt 10 kr. Barna kezek, arc, orr ellen az egyetlen gyógyszer a Raditz-féle **Mirtus-fehérítő**, ártalmatlan, 1 üveg 2 frt. Legfinomabb napi és esti poudre a **Pulcheradin-poudre**, doboz 50 kr. Készíti és szétküldi: **Raditz Rob. Apostolgyógyszertára, Budapest, József-körút 64** az Országos Hirlappal szemben. 6813—1

HÁZASSÁG.

Nagy jövedelemmel bíró keresztény mérnök vagy orvos hűllyel megismerkedni kíván házasság céljából, főkéül szépség és magas műveltség. Levelek „Örökélet” boldogság” címen a kiadóhivatalba kérek. 5304—2

Csinos, művelt, de vagyonatlan izr. leány férjhez menni óhajt idősebb urhoz. Levelek „W. J. 24” jelgel alatt e laphoz kérek. 5342—2

Fővárosi iparos, egy jól menő üzlet tulajdonosa, nősülési szándékból megismerkedni kíván egy jó családbeli háziasszonyal, csinos, izr. leánnyal, kinek 4—5000 frt hozománya van. Csakis névvel ellátott komoly levelek „F. F.” jelgel alatt vétetnek figyelembe, melyek e laphoz küldendők. 5349—2

ALLÁST KERES.

Ügyes szobaleány, ki szépen vasal, ajánlkozik urasági házhoz, csakis vidékre, azonnali belépésre. Czim a kiadóhivatalban. 1697—3

Seona. Tegnap értesültem, hogy megint beteg volt, de remélem mire e sorokat olvasod, már megint jól vagy. Csak vigyázz magadra. Tegnap hozták haza a „Lilát” ugy-e elég soká volt ott. Most semmi ujság és csókol M. Miért nem írsz? 5326—3

A kereskedelmi szaktanfolyamot sikerrel végzett fiatal leány irodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5120—3

Ökleveles óvónő ajánlkozik családból gyermekek mellé, hosszú évek gyakorlatával b r, gyönyörű kézimunkákat végez s varrni is tud; beszél magyarul s keveset németül. Czim a kiadóhivatalban. 1575—3

ALLÁST KAPHAT.

Zanulóleányok egy kitűnő nőruha-varrónőnél azonnali felvételnek. Czim a kiadóhivatalban. 5260—4

Zársalgónő keresetlik, csakis perfect francia és olasz nyelvet tudók ajánlata vétetik figyelembe. Ajánlkozhatni levélben „Perfect olasz” címen mely a kiadóhivatalba küldendő. 5276—4

OKTATÁS.

Német tanár, ki a német nyelvet szép nyelvtani és finom kiejtéssel beszéli, keresetlik egy urinőhöz órák adására. Czim a kiadóhivatalban. 5288—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Egy nyári lakásra alkalmas ház keresetlik megvételre, évenkénti részletfizetésre a főváros közel. Kiváratik 3 szoba, konyha stb. s lehetőleg szép nagy telek. Czim a kiadóhivatalban. 5290—7

Házhely, helyén, Krisztinavárosban, hol gyönyörű kilátás van. Templom, piac, szinkor, iskolák és villamos vasúthoz közel. Az utca kanalizálva, makadamizálva, gáz- és vízvezetékkel ellátva. Jobbmódu intelligenciának nagyon ajánlatos. Czim a kiadóhivatalban. 1691—7

Megbízható és jártas egyén venni szándékozik a ház- és telekadásokat (Ujpest környékén) jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czim a kiadóhivatalban. 5263—7

Ujpest legszebb helyén ujonan épült ház, a villamos vasúti állomás mellett, 14.000 forintért eladó. Szükséges tőke 6000 forint, a többi banktőke. Czim a kiadóhivatalban. 5020—7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasút közvetlen közelében egy 2000 négyszögöl nagyságu telek jutányos árban eladó. 5256—7

Urház Ujpesten, 300 négyszögöl kifizetett telken modern igényeknek megfelelően építve, 8 1/2 évi adómentességgel, a palota-ujpesti vasútállomás közelében és két villamos-vonal közt, előnyös feltételek mellett eladó. Czim a kiadóhivatalban. 4958—7

Csömörön egy 1500 négyszögöl és egy 800 négyszögöl nagyságu szőlő, a legjobb minőségű, terméssel együtt, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5254—7

ELADÁS.

Butor jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre **Náthán Ignác** kárpitos és asztalosbutor egyed. főraktárában VII., Erzsébet-körút 23. sz. Árjegyzékét vidékre ingyen és bérmentve. 5335—8

Szép kajszinbaraczk kilója 15 kr-ával, 1897-iki jó bor hektóként 24 frt-ával, o-bor drágábban kapható helyben átvéve. Raksónyi Károlyné Balaton-Henyében. 1677—8

Eladó 3 kemenczés feketepekség, napi 150—170 frt forgalommal. Czim a kiadóhivatalban megtehető. 5074—8

Nagyon olcsón eladó egy diván. Czim a kiadóhivatalban. 5286—8

VÉTEL.

Portál olcsó ár mellett sürgősen megvételre keresetlik. Czim a kiadóhivatalban. 5302—9

Női kérékpár olcsó ár mellett megvételre kerestetik. Levélbeli ajánlatot a kiadóhivatal közvetít. „Bicyclé” 60” jelgel alatt. 5284—9

Sürgős vételre kerestetik egy még teljesen jókarban levő kérékpár. Arral ellátott ajánlatot a kiadóhivatal továbbít „Versenygép” címen. 5336—9

Kasznált, de jó karban levő kassa megvételre kerestetik. Ajánlatot „Kassa” jelgel alatt a kiadóhivatal közvetít. 5340—9

KIADÓ SZOBÁK.

Nagyon szép és tiszta udvari szoba a Csengery-utczában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5076—10

Utczai földszintes szoba, csinosan bútorozva, tágas, két ablakos, a kazinczy-ut. és kerepesi-ut sarkától pár lépésnyire, f. e. augusztus hó elsejétől kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5334—10

Egy zugligeti nyaralóban, mely közvetlen a vilányos vonat megállóhelye mellett, egy nagy tenyvesekkel és más nagy árnyas fákkal beültetett telken áll, egy szoba, egy esetleg két magányos ur részére az idény előrehaladottsága miatt, jutányosan azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5324—10

Szépen bútorozott tiszta szoba teljes ellátással azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5078—10

A lépcsőházból különbejáratu elegáns bútorozott udvari szoba a nyugati pályaudvar közelében olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5313—10

Gargon-lakás, egy 2 ablakos elegáns utcza szoba egészen külön bejárattal a lépcsőházból kiadó. Közlelbbi czim a kiadóhivatalban megtehető. 5232—10

A Csengeri-utczában csinosan berendezett udvari szoba különbejárattal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4990—10

Szépen bútorozott utcza szoba és előszoba külön bejárattal, mérsékelt áron kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5170—10

LAKÁS KERESTETIK.

A fővároshoz közel eső nyaralóban keres intelligens keresztény fiatal ember egy szobát és teljes ellátást. Arral ellátott levelek „Nyaraló” jelgel alatt e laphoz intézendők. 5306—12

A Lipót-körúton egy különbejáratu utcza szobát keresek intelligens családnál. Ajánlatot a kiadóhivatal továbbít „Kereskedő” jelgel alatt. 5308—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Egy szép kétbejáratu kétszobás lakás a lipótvárosban, roslan augusztus 1-ére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5320—13

A Garai-utczában 2 utcza szoba, előszoba, konyha, speiz stb.-ből álló lakás sürgős elutazás miatt rendkívül olcsó áron kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5236—13

HITEL—PÉNZ.

Tőke-pénzesek minden rizikó nélkül elhelyezhetik pénzüket takarékpénztáraknál 5 1/2%, biztos váltóknál 7 1/2%-ra, jó vállalatokban 8—12%-ra. Czim a kiadóhivatalban. 1695—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Egy nagy utczai pince, a lipótvárosi vásárcsarnok közvetlen mellett, műhelynek, vagy nagy raktárnak egyaránt alkalmas azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5322—17

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, egyélti helyiségnek, vívóteremnek, magánlakásnak vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten augusztus 1-ére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Üzlethelyiség raktárral kiadó Krisztina-körút 87. szám alatt. Rőfös, rövidáru, gyermekjáték-, könyv- és papirkereskedésnek, kalapos-, bádigosnak cseléd, vagy zálogközvetítőnek ajánlatos. 1689—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle Pemettefű-czukorkát. 1537—18

Fedett kuglizót zártkörű társaságok egyes napokra bérbe vehetnek. Czim a kiadóhivatalban. 4744—18

Czimbalom- tanár mérsekelt áron ad alapos oktatást. Czim a kiadóhivatalban. 5180—18

13 éves fiamat a nyári hónapokra, az főváros közlelben levő nyaralóban egy intelligens családból teljes ellátásra adni kívánom. A fizetési igények megjelölésével ellátott ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 5350—18

ÜZLETI HETI SZEMLE.

A külföldi piacok üzletmenete nem mutat lényeges változást; New-Yorkban az őszi terminusok 1 centtel olcsóbbak. Angliában a kereslet valamivel jobb volt és az árak mérsékelten emelkedtek, míg a francia piacokon a forgalom változatlan árak mellett gyenge maradt. A többi kontinentális piacokon az árak szilárdan tarthatták magukat.

Nálunk a hét közepéig szilárd hangulat uralkodott, hirtelen azonban irányváltás következett be és az elért árelőny nagy része ismét elveszett.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza. Az eddigi tartózkodás után a malomkő jónak látták ismét beszerzésekre fordulni, annál inkább, mert a hét elején uralkodott esős időjárás az új áru beérkezését is késleltette. A sürgős bevásárlások hatása alatt ó-áru 1.—130 forinttal javult. A hét végével a kereslet gyengült. Egyenlegképen mindazonáltal 40—45 krajczár emelkedés maradt. Új buzában prompt áru bővebben került a piacra. Az e heti összeforgalmat 60.000 métermázsára tesszük.

Rozs ó-áruban nem került eladásra. Új rozs iránt a hét elejével úgy a fogyasztás, mint az export részéről rendkívül élénk kereslet mutatkozott és prompt árut 8.55 forintig fizettek. Az üzlet további folyamán a vételkedv korlátozottabb lett és így az árak pozíciójukat fenn nem tarthatták.

Árpa 5.50—5.75 forint között kelt el helyben. Szokványára szeptemberre 5.20—5.10 forint között volt forgalomban.

Zab hiányzik és a fogyasztásnak magasabb árakat kellett fizetni. A múlt héthez képest 75 krajczárral magasabb árakat jegyzünk helyben.

Tengeri tiszavidéki állomásokon változatlanul 5 forint körül, Zsombolyán 4.85 forinton jegyzünk.

Olajmagvak. Káposztarepcze (új) gyengén van kinalva és előforduló kisebb tételek 11.50—12 forinton keltek el helyben. Határidő záró árfolyama 12—12.10 forint. Bányai repcéből ugyancsak kevés kerül a piacra és 10.75—11.50 forint között jegyzett.

Liszt és korpa. A lisztüzlet a lefolyt hét első felében a buzaüzlettel, partházamban szilárdabb lett s a lisztárak emelkedtek, különösen kenyérlisztekre nézve, melyekben rendkívül nagy hiány van. A hét vége felé a buzaüzlet-ellanybulásával a lisztüzlet is csendesebb lett. — Külföldre is történtek egyes eladások, első sorban Angliába, azonnali szállításra, de nagyon nyomott áron.

A korpaüzlet változatlan, készáru hiányzik.

Árjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
20.50	19.90	19.—	18.—	17.20	16.70	15.70
7	7½	8	F	G		
14.50	12.60	6.60	5.40	4.50		

100 kilónként, zsákostól Budapestre szállítva.

Czukor és kávé. Budapest, július 16. Czukor. A készlet az egész kontinensen megcsappant, de a cukorrépa mindenütt kitünő termést igér s e miatt az árakban az idén lényeges változás alig fog bekövetkezni. Árak: Nagyban, ab Budapest vasut, fogyasztási adó nélkül. Finomítvány prima 36.50—37.— forint, koczká 37.50—38.— forint, Pile 56.—36.25 forint, Kristály-czukor 35 forint, Candis fehér 46 forint, Candis, sárga 41.— forint, Szőlőczukor 25 forint. Kávé. A finomabb fajok némileg emelkedtek, a brazilai fajok eddigi árukat megtartották, de a jó termési kálások következtében a hangulat inkább bágyadt. Árak: Santos good average 41—42 forint, Santos superior 46—49 forint, Portorico 100—120 forint, Jáva sárga 90—124 forint, Menado 140—170 forint, Carracas 68—80 forint, Laguayra 88—98 forint, Jamaica 90—110 frt, Salvatore 75—85 frt, Lahat 100 frt, Mocca Hodeida 108—114 forint, Preanger 118 forint, Középamerikai 104 forint, Rio 50—58 forint, W. J. B. 100—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, Viktoria 50—56 forint, Viktoria-gyöngy 68 forint, Santos-gyöngy 72 forint, Bogota 72—75 forint, Lavé-gyöngy 86—92 forint, Guatemala 100—112 forint. Nagyban, ab Trieszt.

Konzervek. Mai hamburgi jelentések szerint az árak a következőleg alakultak: A n a n á s z, szingaporei érkezett 120 láda, a hozatal mindinkább csökken, de mert az áru már nem tartós, az árakban változás nem történt. 100 darab 1½ kilogrammos doboz 62 márká; detto 100 darab 1 kilós doboz 50.50 márká; detto Guadeloupe 100 darab 1 kilós doboz 98 márká; detto Bahama, láda a 24 doboz 162—165 márká; detto

Saint-Miguel érkezett 100 láda, aukcióra került 80 láda, 5 márká emelkedéssel, per 100 kg. 272 márká. Tengeri rák: 96 dobozos láda a ¼ klgr. 60 márká, detto 48 dobozos láda a ½ klgr. 52 márká, Lazacz 48 dobozos láda a ¼ klgr. 30 márká; detto magas dobozban 26 márká. Mustár maille 12 doboz a 1 klgr. 9.50 márká; detto ½ kilós doboz 6.50 márká; detto diaphane 12 doboz a 1 klgr. 6.75 márká; detto 12 doboz a fél klgr. 4.50 márká Szarvasgomba: Perigord, legjobb minőség, 10 darab ¼ doboz 65 márká, detto üvegben 60 márká; száritott per klgr. 14 márká. Sajtok: Viktoria 20—30 kilós darabokban per klgr. 2.40 márká; Chester 7—30 kilós darabokban per klgr. 2.30 márká; Stilton 4—6 kilós darabokban per klgr. 3.80 márká; Roquefort 2½ kilós darabban 2.30 márká. Neufchatel 37 darabos kosárban 4.75 márká. Eidam 2 kilós gömbben 1.50 márká; hollandi tejszín per 10 klgr. 20 márká. Svájci per 10 klgr. 18 márká; Parmesan per 10 klgr. 18 márká. Sardines á l'huile 2300 ládával érkezett; árak változatlanok.

Fűszer és déli gyümölcs. Budapest, július 16. A termési kálások a legtöbb ezikkben nagyon kielégítő, kivált borsban, miért is ebben az áruban, mely anélkül is rendkívül megdrágult, már közel időben tetemes árhanyatlás várható. Datolya: Kalafát 26—32 forint, alexandriai 20—24 forint, koszu 15 forint, szabadon 22—26 forint. Füge: koszu 18.—18.50 forint, Calamata 20.50 forint, koszáru 14—15 frt, szabadon 13.—15.— frt, Puglia 9—12 frt. Szmirna 34—38 frt, Maratonisi 14.—13.50 forint. Mogyoró. Szicíliai 23.50 forint, nápolyi hosszú 34.—, isztiai 35.— frt. Levante háromzöt 34.50—35.50, Levante 16—17 forint. Szent Jánoskenyér. Puglia új 9.50—10.50 frt, Mandola: Avola couris 89—96 forint, Molletta 80.— frt, Catania 84 forint, Palma girgen 86 forint, Bari 75—78 forint, édes Pugliai 90—92 forint, dalmát új 78.50—80 frt, armelin 45 frt. Pignol 62 frt per láda. Mazsolaszölő: Vourla 36—38 forint, Yerli 36—39 frt, Caraburno 45.—56.— frt, Éleme 22 frt, vörös Samos 18 forint, fekete Thyra 16 frt, fekete Samos 22 forint. Szardella 68—70 forint, Ajóka 35—56 frt. Bors. Singapore fekete 50—56, forint, Penang fekete 46.— forint, detto fehér 76 frt. Gyömbér: bengali 28.50 forint. Szegfűszeg 40 frt. Fahéj 56.— forint, fahéj-törmelék 28, babérlevél 10.— forint, per 100 kilogramm cif. Trieszt.

Szesz. A szeszüzletben a lefolyt héten az üzletmenet nem volt kielégítő és a forgalom-gyér vételkedv folytán korlátozott volt. A szilárd bécsi kontingens nyersszesz jegyzéseinek nem volt hatása a helybeli piacra, mert úgy a budapesti gyárak, valamint finomítógyárak vidékről változatlan áron, sőt valamivel olcsóbban kinalták a finomított szeszt. Elkelt finomított szesz: budapesti gyárak által eladva 57.75 forint, vidéki gyárak által 57.—57.25 forinton nagyban. Élesztőszesz 57 forinton jegyeztetik. Mézőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten ½—¾ forinttal drágábban volt kinalva, de üzlet a vevők tartózkodása folytán nem létesült. Galicziából finomított szeszt tartályokban ottani állomásokhoz szállítva 55.25—55.50 forinton kinalnak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 19.50—19.75 forint. A kivitel e héten több tétel finomított szeszt vásárolt. Vidéki szeszgyárak közül: Arad, Temesvár, Losoncz, N.-Várad, Kenyérmező, Baja 25, a többiek 50 krajczárral olcsóbban jegyezték.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 57.75—57½ forint, élesztőszesz 57—57.50 forint, nyersszesz adózva 56.75—56½ forint, adózatlan 16.—16.25 forint, denaturált szesz 22.50—22.75 frt. Az árak 10.000 literfokonként, hordó nélkül, bérmentve Budapestre szállítva, készpénzfizetés mellett értendő. Bécs: Kontingens nyersszesz e heti zárlatára 20.—20.20 forint. Prága: Adózott triplószesz nagyban 55.50—56.— forinton, adózatlan szesz 19.—19½ forinton kelt el. Losoncz: Élesztőszesz lanyább 58.— forinton kelt el. Győr: Finomított szesz nagyban 57—58 forinton jegyeztetett. A rad: Gyér kereslet mellett finomított szesz 56.50—56.75 forinton jegyeztetik. Trieszt: Kiviteli szesz nagyban, tartályokban szállítva 90% hektoliterje 12.75—13.— forinton.

Gépolajok és kenőcsök. Budapest, július 16. Olivaolaj valódi pugliai 44 frt, gyári olivaolaj 40 forint, Bakuolaj valódi orosz 22 forint, Ragosinolaj 26 forint, transmissioolaj 28 forint, turbinaolaj 33 forint, vulkánolaj 22 forint. Kenőolajok: Cilinderolaj valódi amerikai 38.— forint, egyéb cilinderolaj 22—36 forint, consistens gépkendőcs 30—35 forint, hánnyakendőcs 16—18 forint, sodrony- és kenderkötélkendőcs 24—26 forint, valvolinolaj elsőrendű 50—55 forint, fogaskerékkenőcs 20—24 frt, szij- vagy szerszámkenőcs 35—40 frt. Gyantaárak: Serfőzdeszurok 15—17 frt, terpentinolaj fehér orosz 27 frt,

amerikai 38 frt, osztrák 36 frt, gyanta 7—11 frt, gyantaolaj 18—20 frt. Kátránytermékek: Carbolineum 12—13 frt, kőszénkátrány 4—4.25 forint, fenyőkátrány 10—12 frt, Vaselin bőrkendőcs 20—25 frt, szerszám- és seggyverkenőcs 30—35 frt. Halzsir: svéd 36 frt, grönlandi 35 frt, oroszlanzsir 12—13 frt. Lenolaj: 26 frt, valódi hollandi 30 frt. Lenolajkenőcs: leülepedett 22—30 frt, Vaselinkenőcs 35—40 frt. Faggyu: 38—40 frt. Tejszín: szappan 22 frt. Kocsikenőcs: fekete vagy sárga 5.50—5.25 frt, fehér finom 6.50—7.— frt, monfalkonet 7.50 frt, kék finom 7 frt, uszó 7.50—9.— frt, fehér 7.50 frt, fiakerkenőcs 9.75—10 frt, finom belga paraffin 7.30 frt. Schellack: narancs 116 frt, fél-narancs 88 frt, rubin 85 frt. Szalmaik: fehér angol 56 frt, jegecz 28 frt. Naftalin: hordókban 14.50. frt. Glicerín: 48—90 frt. Benzín: fehér 28 frt mind per 100 kilogramm ab Budapest, vasut. Kolofonium: belföldi 6.75—7.25 forint, amerikai elsőrendű 6.50—11 frt. Szurok: bognárszurok 7.25—8 frt, fenyőszurok bóyor 12.25—12.75 frt, detto fehér 5.50—6.75 frt, vargaszurok 10.50—12 frt, mind per 100 kilogramm ab Bécs. Gummi: arabiai 75—77 frt, detto kevert 39—42 frt, kereskedelmi 45—48 frt, Litti 34 frt per 10 klgr. ab Trieszt. Táblaolajok: Hangulat folyton lanya. Albániai tisztított 33—36.25 forint, olasz, finom és szuperfinom 57—68 forint, levantei 33—36 forint per 100 kilogramm vám és hordó nélkül ab Trieszt.

Vas. A lefolyt héten a rudvasak és hengerelt vasgerendák iránt mutatkozott nagyobb élénkesség, ez irányban nagyobb kötések köttettek. A nyersvas iránti kereslet tartósan kielégítő volt. Áraink a következőképp alakultak: magyar nyersvas: 4.45—4.65 frt, Bessemer nyersvas: 4.65—4.75 forint, wilkowitzi nyersvas: 4.50—4.60 forint, fél nyersvas: 4.20—4.30 forint, magyar rudvas: 10.20—10.50 forint, steier rudvas: 11.—11.50 forint, hengerelt vasgerenda: 11.50—12.50 forint, vaslemez: 12.60—12.90 forint, magyar kazánlemez: 20.20—20.50 forint. Ócskavasak: nehezebb vasdarabok: 3.30—3.40 forint, könnyebb vasdarabok: 2.90—3.00 forint, I-rendű öntött vastörmelék 3.70—3.80 forint, elégetett öntött vastörmelék: 1.50—1.80 forint. 100 kilogrammonként készfűzetés ellenében.

MINDENFÉLE.

Milliomos színésznők. Az amerikai milliomosok sorában három drámai művész is van. Az egyik miss Crabtree, akit Lotta néven jobban ismernek; a másik Maggie Mitchel, a harmadik Fanny Davenport. Crabtree kisasszony, akinek az apja szénkereskedő volt, tizenöt millió frank boldog tulajdonosának mondhatja magát; ő maga kezeli a vagyonát, még pedig oly ügyesen, hogy a legtapasztaltabb bankár is irigyelheti. Mitchel Maggie kisasszony csak tizenkét millióval rendelkezik. Saint-Louis egyik kisebb színházában kezdte pályáját és jó ideig csak másodrendű szerepeket játszott. Első nagyobb szerepe Fanchon volt, az „Egy kosár” című darabban, amely nemcsak népszerűvé tette őt, hanem másfél milliót is hozott neki. A legszegényebb a három közt: Davenport Fanny kisasszony, jó ideig a közönségnek elkényeztetett gyermeke volt. Davenport kisasszony különösen Sardou darabjainak hősnőit személyesítette. Megtakarított pénzén földeket vásárolt, melyek legalább is négy milliót érnek. Ékszerai is felérnek 750.000 frankkal.

A gonosztevők paradisosma. A Seine départementben levő Fresnes városból írják: Az itteni új fogház, amelybe holnap költöznek be az önkéntelen lakók, inkább mondható a gonosztevők paradisosmájának, mint börtönnek. Az állam olyan fényes palotát emeltetett részükre, ahol sok szegény ember még álmában sem kíván ehhez hasonló luxuriózus lakóházat. Az épület helye azelőtt teljesen kopár volt; még gyom is alig verte föl. Egy odaváló lakóról az a legenda maradt fenn, hogy — nagy virágkedvelő lévén — virágoskertet akart tartani és mindennap szódavízzel öntözté, mert a másik víz nem használt neki. És a szódavíz sem használt. Erre a helyre építették a nem főbenjáró bűnösök azilumát s az építéssel az a csoda történt, hogy az azelőtt terméketlen föld egyszerre a legnagyobb készséggel engedelmekedett a napnak, mely az elvetett virágmagvakat kikeltette. Ami az épületet illeti, az nagy pompával, izléssel és kényelemmel és az egészségi követelmények lelkiismeretes figyelembe vételével épült. A czellák belseje

FÉLELEM.

Orosz elbeszélés.

Irtá: CSEHOVANTAL.

Szilin Petrovics Dimitrij befejezte egyetemi tanulmányait és Péterváron államszolgálatba lépett; harmincz éves korában azonban otthagyta hivatalát és falura ment gazdálkodni. A falusi élet és a gazdasági foglalkozás nagyon inyére voltak, de én mégis úgy vettem észre, hogy ő ott sincsen neki való helyen s hogy okosan tenné, ha visszamenne Pétervárra a hivatalába. Mikor verejtékes homlokkal, porlepetten, munkától elcsigázva szembejött velem a kapuja előtt; vagy mikor vacsoraközben az álmommal viaskodni láttam, s a felesége mint egy kis gyermeket, bevezette a hálószobába; vagy mikor le akarta győzni az álmot és édes hangján el-elmondott néhányat azokból az okos gondolatokból, amelyek elméjében hánkolódtak; akkor nem a falusit, nem a mezőgazdát láttam benne, hanem a lassankint elgyöttrődő embert, akinek csak arra kell a gazdálkodás, hogy az idejét agyonüsse vele. Ha a nap minden nagyobb bősűség nélkül mult el, akkor megkönnyebbülten sóhajtott Dimitrij:

— Hála Istennek, csak hogy ez a nap is elmúlt!

Én nagyon gyakran vizittem nála és néha három-négy napig is ott maradtam egy-huzamban. Nemcsak a házat, a parkját, gyümölcsösét és a kertjén átfutó erecskét szerettem, hanem ő az némileg alkalmazhatatlan, bőszerű, világos filozófusját is. Meglehet, hogy őt magát is szerettem, ezt azonban nem merem határozottan állítani, mert azok az érzések, amelyek akkor szívemet elfoglalva tartották, még máig is homályosak, érthetetlenek előttem. Dimitrij tanult, jószívű, eléggé élénk és nagyon őszinte ember volt s én mégis úgy emlékszem, hogy nagyon kellemetlenül éreztem magamat, ha beavatott a titkaiba és legjobb barátjának nevezett. Valami megmagyarázhatatlan, nyomasztó érzés volt a barátságán; némileg világosabb, könnyebb barátság sokkal inkább kedvemre való lett volna.

Ennek a különös érzésnek az lehetett az oka, hogy Dimitrij felesége, Szergejevna Mária rendkívül tetszett nekem. Tessék jól megkülönböztetni: rendkívül tetszett, de nem voltam belé szerelmes. Tetszett az arca, a két szeme, a hangja; ha hosszabb ideig nem láthattam, égtem a vágytól, hogy újra szeméi elé kerüljön s ez idő alatt egy asszony képét sem rajzol fantáziám olyan szépek, olyan közel állnak és olyan csábítóak, mint Szergejevna Mária. Tulajdonképen nem voltam vele bizalmasabb viszonyban, de ha magunkra maradtunk néha, eszembe jutott, hogy a férje legjobb barátjának mond és ez a gondolat nagy bátorságot adott. Ha kedves darabjaimat játszotta a zongorán, vagy érdekes történetekkel mulattatott, nagy örömmel hallgattam; de egyszer csak arra is gondoltam, hogy ő szereti a férjét, aki meg nekem jó barátom és ő is azt hiszi, hogy én a férjét szeretem; ez a gondolat bosszantott, levert és végtelenül unatkoztam ilyenkor a társaságában. Szergejevna Mária mindig észrevette ezt az elváltozást és meg is jegyezte mindenkor:

— Ön unatkozik, ha a barátja nincs itthon. Haza fogom hívatni a mezőből.

Mikor aztán hazajött Petrovics Dimitrij, akkor azt mondta:

— Most már itt van a barátja, örüljön hát! Így mult el másfél esztendő.

Egyszer, egy júliusi vasárnapon nem volt semmi dolgom, kocsira ültünk — Dimitrij és én — és behajtottunk Kluzsinóba, egy nagy faluba, hogy kolbászt, sajtot, sonkát meg más ilyenféleket bevásároljunk. Mig mi a boltokat bujtuk, hogy vásárlásainkat elvégezzük, szépen leáldozott a nap és olyan szép estére alkonyodott, amelyet sohasem fogok elfelejteni. Miután összeszedtünk bizonyos mennyiségű, szappanszerű sajtot, kátrányszagu szalámit, amely azonfelül kökemény is volt, bementünk egy kis korcsmába, hogy megtudakoljuk, nem kaphatnánk-e sört? A kocsisunkat elküldtük a kovács-

hoz, a lovakat megpatkoltatni és meghagytuk neki, hogy a templomnál várjon bennünket.

Csevegve és nevetgélve folytattuk utunkat, folyton gúnyolódva sikerült bevásárlásunkon. Közben figyelemmel kísértünk egy rejtélyes alakot, egy különös figurát, akit az egész kerületben mindenhol csak a Negyven Vértanu néven ösmertek. Ez a Negyven Vértanu nem volt más, mint Severov Gavril, vagy egyszerűbben Gavruska, aki valaha lakáji minőségben szolgált nálam s akit iszákossága miatt kivettem a házból. Petrovics Dimitrijnél is szolgált a kötélrelvő, onnét is a sok ivás miatt küldték el. Gavruska nagyon részeges volt és egész földi pályafutása olyan bizonytalan, ingadozó volt, mint jómaga.

Apja pap volt, anyja nemesi családból való, Gavruska tehát a kiváltságos osztályból származott; de amennyire emlékezni tudott rá, vörös szakállában, elkényszeredett, verejtékben fürdő arcában és rongyos, kicsüngő ingében semmi sem volt abból, ami csak némi nyomát mutatta volna annak, amit rendesen kiváltságosnak neveznek. Gavruska műveltnek tartotta magát és azt beszélte, hogy őt egy szemináriumban pappá akarták nevelni, de nem járhatta végig az iskolát, mert kidobták dohányzás miatt. Azután énekes lett egy templomban, majd kolostorba vonult, ahonnan megint csak elbocsátották, de nem dohányzás miatt, hanem mert gyöngye volt a fogadalom megtartására. Ekkor nyakába vette a világot és gyalog bejárt két kormányzóságot, közben mindenféle hivatalokra vállalkozott, papokat megsarcolt és négyszer összeütközésbe jött a polgári törvényekkel. Végre a mi vidékünkön telepedett le, ahol földváltva mint lakáj, mezőőr, kutyapezér és sekrestyés működött, végre elvett egy régóta rosdásodó özeget, aki hajdan szakácsnő volt, és egyre mélyebben süllyedt az iszapba és bűnbe. A kiváltságosságról már csak mint ködös regéről beszélt. Abban az időben, amelyben történetem játszik, foglalkozás nélkül volt és hol állatorvosnak, hol meg erdésznek adta ki magát, a felesége pedig, mintha a föld nyelte volna el, nyomtalanul eltűnt a faluból.

Gavruska a templom felé tartott. Mi utána mentünk, mivel amugyis oda kellett menünk. A kocsisunkat tudniillik oda rendeltük. Letelepedtünk az előcsarnokban és várakozó álláspontba helyezkedtünk. Gavruska a közelünkben állott meg és mutatóját a szájára nyomva, rövid időközökben köhintett egy-egy aprót, hogy észrevegyük.

Erősen alkonyodott már. Alkonyi nedvesség lebegett a levegőben és a hold is feltűnően volt. A tiszta égen csak két felhőrongy uszált, egyenesen a fejünk fölé; egy nagyobb és egy kisebb darab, mintha anya és gyermeke volna, akik egymásután igyekeznek arra, ahol az alkony pirja derengett.

— Főlséges nap van ma, szolt Petrovics Dimitrij.

— Rendkívül szép, toldta meg Gavruska és tiszteletteljesen köhintett egy kicsit. Aztán krakogó hangon folytatta:

— Hogyan jutott önnek ma eszébe ide jönni?

Észrevettük, hogy beszélgetésbe akar velünk elegyedni, de azért Petrovics Dimitrij nem felelt neki. Gavruska nagyot sóhajtott és halkán szólott, anélkül, hogy ránk nézett volna.

— Én egyetlenegy bűnért szenvedek olyanért, amelyért csak az Urnak vagyok felelős. Igen, én egy elveszett, semmirekellő ember vagyok és nyomorultabb sorsom van, mint egy kutának, nincs egy betevő falatom se... Bocssáson meg Petrovics Dimitrij...

Silin nem hallgatott rá. Fejét a két tenyerébe rejtette és gondolatokba merült.

A templom egy szikla szélén állott, a lejtős utca elején. A kerítés vasrácsain át láthattuk a folyót, mely a réten átvonult és benne pásztortűznek visszatükröződő fényét, amely körül sötét alakok sürgölődtek. Odébb még több fény ragyogott a sötétben, sok apró fény: az egy falu volt... A szellő énekhangokat hozott felénk...

(Folytatás következik.)

olyan, akár egy ékszerdoboz. A falak fehér emailial vannak borítva; az asztalon villamos lámpa; széles, lágyderékajú vaságy; szép ruhaszekrény, könyvszekrény, mosdószekrény vízvezetékekkel és külön vízvezeték ivóvíznek, amely egy közeli hegyi patakból jön. Van aztán villamos csengő, ha valamit kérni akarnak, fürdőszoba, ha le akarják magukat hűteni. A konyha kitűnő lesz. Nem lekiüsmertlen vállalkozóra lesz bízva, hanem házi kezelésben marad. Kinevezett hivatalnokok ügyelnek rá föl és kinevezett szakácsnők fogják a tisztelt betörő, tolvaj és utonálló urakat a legjobb ételekkel jöltartani. Az ennivalót villamos fölvonógépen adják oda a raboknak, akik ha jóllaktak, kísérelhetnek a szép virágos parkba, amelynek közepén hatalmas szökőkút áll. Van természetesen kápolna is, amelyben minden ünnepnap elvégzik ajátosságukat a rabok. Bizony, sok tisztességes embernek nincs ilyen jó élete!

A csárok koronázási jelvényei. A csárnak kétféle koronázási jelvénye van. Ezek: a korona, a birodalmi gömb, Monomach trónja, a fölkenési olajedény, a kormánybot, a kard és a zászló. A korona, vagy amint az ősi moszkoviták nevezték, Monomach sapkája, fonott aranszalakból készült. Ezt egy görög császár ajándékozta 1116-ban Monomach Vladimir kievi uralkodó-nagyhercegnek és az eddigi csárok megkoronázására szolgált, anélkül, hogy rajta valami jelentékenyebb változást tettek volna. A kormánybot szintén fonott aranyfonállal van körülfonva s tetején egy görög kereszt van, melyen nem kevesebb mint 643 nagyértékű drágakő ékeskedik. A birodalmi gömb 270 drágakővel van fölékesítve, a kard pedig gazdagon aranyozott pengéjű és markolatán a birodalmi sas ékeskedik, mely gyémántból van kifaragva. Monomach trónja, vagyis a császár széke diófából készült; a baldachin négy masszív aranyrudon nyugszik. A birodalmi zászló sárga atlaszból készült és ennek közepén a birodalmi czimer díszesleg, mely körül van véve a birodalom összes tartományainak czimereivel. A szentelt olajtartó jaspisból van faragva és számos drágakővel kirakva. A fedélen egy összefonódott aranykigyó van. Ez annak idején Augustus római császár tulajdona volt és ő ivókehelynek használta.

Svájcz egyik jövedelmi forrása. Svájc, mint ismeretes, többféle hasznat huz természeti szépségeiből. Különös, de jelentékeny jövedelmi forrás, a regényesebbnél regényesebb vidékeket feltűntető fényképek, fametszvények, litográfiák, festmények, rajzok és más hasonló műtermékek, melyekről egy 1895. évre vonatkozó statisztikai összeállítás a következő adatokat mutatja ki: E cikkek kiviteli értéke 1895-ben 1,422,968 frankot tett ki az 1894. évi 1,292,333 frankkal szemben. Svájcnak e forgalma az egész világra kiterjed. E tekintetben leg többet adózik Németország: 516,817 frankot; azután következik Franciaország 120,614 frankkal, Ausztria-Magyarország 120,614 frankkal; majd Nagy-Britannia 98,339, Olaszország 87,969, Észak-Amerika 67,607, Spanyolország 48,144 frankkal. Legvégül következik Belgium, Oroszország, Németalföld, Svédország, Dánia, Portugália, Görögország, a dunai országok, Törökország, Egyiptom, Algír és Tunis, Argentína, Chili, Brazília és Ausztrália.

Eladó királyi jelvények. Egy angol kereskedő cég megértve a kor intő szövegét és számolva az egyre szaporodó afrikai királyságoknak koronák és egyéb uralkodói jelvényeknek fölmerült szükségletével Lagos, nyugatafrikai kikötővárosban nagy áruházat nyitott, amelyben kizárólagosan ezekkel az előkelő árucikkkel kereskedik. Kalandor európai és kiváló benszülött fejedelmek ezután a legmodernebb koronával koronázathatják meg magukat. Szegényebb országok részletfizetésre is vásárolhatnak. Készpénzfizetésnél öt százalékos árengedmény.

Jó tanács. Egyik tanítványa azt kérdezte az egészségtant előadó tanártól, miként kerülhetne ki a fővárosi-ivóvíz káros hatását? Nagyon elbámult, mikor a tanár azt felelte:

— Először főzze meg a vizet, szűrje által, azután igyék sört.

[illegible]

Nagy bolthelyiség
a József-körút legélénkebb he-
lyén f. 6. augusztus hó 1-ére
kiadó.
Csím a kiadóhivatalban.

MIKSZÁTH KÁLMÁN Katángy-Naptár-a 1899-re,

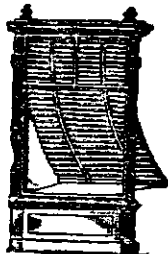
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői **ingyen** fognak megkapni,

hirdetések közlésére a legalkalmasabb.

Hirdetéseket elfogad:

az ORSZÁGOS HIRLAP KIADÓHIVATALA

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Több kiállítás éremmel kitüntetve
Budapesti Jalousia és ablakredőnygyár

Justus Sándor és fia

Andrássy-ut 60. sz. Csengery-u. sarkán.

ajánlja

gördülő faredőnyeit

accélpánttal vagy hevederrel összekötve.

szabadalmazott hengerszerkezetével

és minden szakba vágó gyártmányait. Árjegyzék vagy költségvetés
ingyen és bérmentve. Telefon 23-04.

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szabad. orthopaediai készítmények.

— Alapított 1860. —

Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.

Fontos

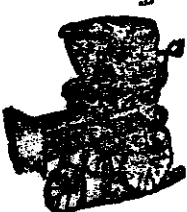
szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle újonnan javított cs. és kir. szab. gummi sérvkötő, a legjobbnak van alismerve és monarchiánk határain túl is nagy elismerésnek örvendő. Nem csuszlik le a testről, nem gyakorol kellenem nyomást, egy éjjel, mint nappal hordható. Csészertü-
sege által az eddigi sérvkötők hiányait pó-
tolja. A polittak a sérvhez időntilhatók és
biztonsági övvel van ellátva, melyek a test-
ről való lecsuszást megakadályozzák. Árak egy
oldalú 7-10 frt, kétoldalú 10-16 frt.
Megrendelésnél a test bőrsége kérietik.
Gyermekeknek a felével olcsóbb. Nagy
raktár angol és francia sérvkötőkben. Sus-
pensorium, haskötő, görcs-gummihasnyá,
egyenestartó. Méhfecskendő, lépárna ágybe-
től és havi-baj felfogók dus választékban kap-
hatók, valamint a legfinomabb francia és angol
GUMMI jótállás mellett. Roule ere-
deti dobozban, tucatja 3, 4, 6 és 8 forintért.
Loulé egyenként csomagolva, tucatja: 3, 4,
6 és 8 frt. Capote americ. (rövid) fehér színű
tucatja 3 és 4 frt, narancsszínű 6 és 6 frt.
Fiktória tucatja 4, 6 és 8 frt.
Halhólyag (hosszu) tucatja: 3, 4, 6 és
8 frt. Halhólyag (rövid) tes-
4 és 6 frt. Pely Bonus Haase drbja 2 frt. Pely
Bonus Messinga darabja 2 forint 50 krajczár.
Pécsi óvszpongyar tucatja 4 és 6 frt. (47)

Anyák! Gyermeke-

kocsiát mielőtt vesznek, tessék először
megnézni, vagy képen árgyűjkeket ingyen
és bérmentve hozatni az új higiénikus,
tekintésre és ültetésre igazított, levehető
és mosható felszereléssel ellátott kocsiokról.

BAUMANN L.

cs. és kir.

szabadalom-tulajdonos

BÉCS,

VI/2. Millergasse 6.

Orvakodjunk haszontalan-utánzások vásárlásától, csak akkor valódi
az oldal látható védőjegy a kocsi fapadlóján be van égetve.

Nekünk bemutatott számtalan megbízható
hiteles köztönetírat folytán ezen negyed-
század óta fenálló reedelő-intézet o legmelo-
gebben ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önterítő-
tés előbajait, az elgyengült férfere, magb-
lések, a hujakór utókövetkezményeit, nőknél
felfolyást, bármennyire üdültek is, vala-
mint mindazon női betegségeket, melyeknek
a magtalanság egyik főokozója és bérheteg-
ségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos
sikerral, gyorsan és alaposan

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szemész- és szülész tudor, v. cs. kir. oszt.-főorvos
Budapest, belváros, IV. ker., Kigó-utca 1. szám.
II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 óráig egész délután 4 óráig, este
7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választották és gyógy-
szerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál
megrendelhető;

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nem betegségek és ezek
ésszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most
csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt be-
küldése mellett bérmentve, vagy 90 kr. utánvét mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarvezeték leírása. II. A nem élet
bredése. III. Az önterítőzés és az éjjeli magömlések. IV. Hugy-
hókatár (tripper) és hugycsőszűkítések. V. A hujakór (siphilis) A
szérvfolyás. VII. Elgyengült férfere VIII. Női magtalanság. IX. Az
arizervek megbetegedésének főtenyezője: a prostitúció.

GUMMI

eredeti párisi gummi és halhólyag, finomság és
jóság tekintetében még a legmagasabb igényeket
is meghaladó, tuczonként 1, 2, 4, 5, 6, 7 és 8
forintért. Bouts Amer. (rövid) 3 és 4 frtért,
legfinomabb női szivacsok 2, 3, 4 és 5 frt. Női
preservatívek Hasse után 2 frt. Messinger
tanár után 2 frt 50 kr darabja Suspensoriumok
stb. kimerítő árjegyzék szerint. Szétküldés a leg-
diszkrétebbül

REIF J. BÉCS,

I. Brandstätte 3.

Praktikus teljes mintagyűjtemé-
nyek urak számára 2, 3, 4, 5 frt.
Árjegyzék zárt boltokban ingyen.

4243-A/98. szám

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

Az ötszázalékos B. sorozatu elsőbbségi
kötvények 787 darabjának f. évi. július hó 1-én
nyilvánosan történt 29-ik húzásánál a következő
számok húztak ki:

2.101	szám	2.200	100	darab
26.501	"	26.600	100	"
122.401	"	122.500	100	"
136.714	"	136.800	87	"
144.001	"	144.100	100	"
145.801	"	145.900	100	"
194.001	"	194.100	100	"
231.901	"	232.000	100	"

787 darab.

A kihúzott kötvények visszafizetése az eredeti
okmányok visszaszolgáltatása mellett 1899. évi ja-
nuár 2-től fogva történik az alantabb megjelölt pénz-
táraknál

Bécsben: a társaság számvevőségénél;
" a cs. kir. szab. keresk. és iparhitel-
tézetnél;
" az általános osztrák földhitelintézetnél;
Rothschild J. M. urnál;
Budapest: A magyar általános hitelbanknál;
Triesiben: A cs. és kir. keresk. és iparhitel-
tézet fiókjánál;
M/m Frankfurtban: Rothschild M. A. és fiai
urnaknál;
Berlinben: Bleichröder S. urnál;
" a D'sconto-társaság igazgatóságánál;
Lipcseben: az általános német hitelintézetnél;
Drezdában: az általános német hitelintézet
fiókjánál;
Hamburgban: az észak-német banknál;
" Behrens L. és fiai urnaknál;
Baselben: Speyr és társa urnaknál;) 500 frankkal.
Zürichben: a svájci hitelintézetnél;)
1899. január 1-től fogva a kihúzott kötvények to-
vábbi kamatozása megszűnik. A mennyiben tehát ké-
sőbbi lejáratú időre szóló kamatszelvevények váltattak
volna be, az azok után fizetett összeg a kötvény be-
váltásakor a tőkeösszegeből le fog vonatni.

Bécs, 1898. évi július hó 1-én.

Az igazgatótanács.

Tan- és nevelő-intézet

Rákos-Palotán. (Budapest mellett.)

Kies és egészséges fekvése folytán a fővárosi előkelőbb közön-
ségnek kedvelt nyaralóhelye.

Kényelmes közlekedés a fővárossal a villamos vasutak és a m. áll.-vasat által.
Az intézet egy öt hold kiterjedésű parkban fekszik. Növendékek felvétel-
nek 4 elemi, 6 polgári, 8 gimnaziumi osztályba. Az elemi, polgári és a négy
alsó gimnaziumi osztályok a nyilvánosság jogával vannak felruházva. A gym-
názium négy felső osztályába járó tanulók is alapos oktatásban részesülnek és
mint magántanulók egy nyilvános főgimnáziumban tesznek vizsgát. A magyar,
német, francia, latin nyelvek alapos tanítására különös súlyt fektetnek. A szellemi
tehetségek fejlesztése mellett a test edzésére is kiváló gond fordítottatik. Kitűnő
tanerők. Alapos oktatás és gondos felügyelet. Erőt adó jó táplálék. Kitűnő víz.
A növelői díj mérsékelt. Ismertetővel (programmal) és bővebb felvilágosítással
szívesen szolgál Rákos-Palotán (Budapest szomszédságában, vasúti, posta- és
távirda-állomás.)

Wagner Manó,

igazgató, intézet-tulajdonos.

1192

MAGYARON-ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HÍRMŰVÉ ORÁÜZLETE.

Alapított 1847

Bräusweller Janos

ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, levélben postán küldhető.

ADRIA kerékpárok
városi raktár
a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskola
folyó évi augusztus hó 1-től
Andrássy-ut 69.
a Plasztikon épületében létezik.

Megrendelhető:

1. Utánvétellel bérmentve.
2. Két forintot havi részletre a megjelölt 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintot havi részletre egyelőre 6 kötet szállítva, 10 részlet lefizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán
művel:

- I. A tekintetes vármegye.
- II. Az apró genty és a nép.
- III. Nemzetes uraimék.
- IV. Pipacsok a buzában.
- V. Tavaszí rügyek.
- VI. Urak és parasztok.
- VII. A két koldusdiák.
- VIII. Club és folyosó.
- IX. A beszélő köntös.
- X. Perye.
- XI. Lovagvátrak, kis primás.
- XII. Katángy Menyhért levelei

Mikszáth Kálmán

összegyűjtött munkái.

Olcsó egyöntetű diszkiadás
12 kötetbenA gyűjtemény ára
diszkiadásban

36 frt

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy barna kötésben.

Méltoztassók az alábbi rendelőlapon levágni és aláírva lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek Irodái Intézet Részvény-társaságának Budapest. Megrendelem a t. Társaságtól az „Országos Hírlap” kiadóhivatala útján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit
12 diszkiadású kötetben 36 forintért.

a) Utánvétellel bérmentve.

b) 2 frtos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállítást kívánva.

c) 1 frtos havi részletfizetés mellett, olyképen, hogy 6 kötet azonnal szállítsák, a további 6 kötet pedig 10 részlet lefizetése után.

Az első részlet utánvétellel szedendő be, a továbbiak 1898. hótól mindaddig fizetendők a Társaság pénztáránál Budapest. míg a 12. részletre törlesztve nem tartása esetén sziveskedjek a Társaság a részletfizetés postai megbízás útján, a postaköltséggel és hozzájárulással együtt beszedni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a gyűjteménynek teljes vételára esedékesé válik. A gyűjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad.

Lakhely

Név

Kelet

Állás

Külföldre az 1897-iki párisi kiállításán.

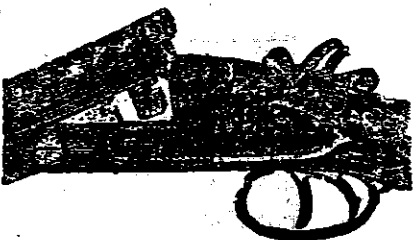
FÖLDES Y L.

puskaműves

BUDAPEST,

Muzeum-körút 3. szám alatt.
Kétcsövű Lefauchaux vadászfegyver 15 frt,
Kétcsövű Lancaster 18 frt 50 kr., kétcsövű
Lancaster kakas közötti kulcsal 23 frt
50 kr., kétcsövű Lancaster kakas közötti
kulcsal patkószeg damaszt csővel 34 frt,
Kétcsövű Lancaster Pieper-féle finom patkószeg
damaszt csővel 48 frt, Greenier rendszerű két-
csövű Lancaster finom damaszt csővel 55 frt,
Régi fegyverek ujakra kicserélhetők.

Az összes vadászokk és fegyverekről szóló illusztrált árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

420.000 korona nyerhető!

a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel

- 1 magyar vöröskereszt-sorsjegy
- 1 osztrák vöröskereszt-sorsjegy
- 1 olasz vöröskereszt-sorsjegy
- 1 Bazilika-sorsjegy
- 3 József-sorsjegy

13 húzás évenként 13 húzás
Legközelebbi húzás már
néhány nap múlva.

420 EZER korona

A folyó hó 1-én kisorsolt

40.000 koronás főnyeremény
a bankházamban
a fentebbihez hasonló csoportban vett

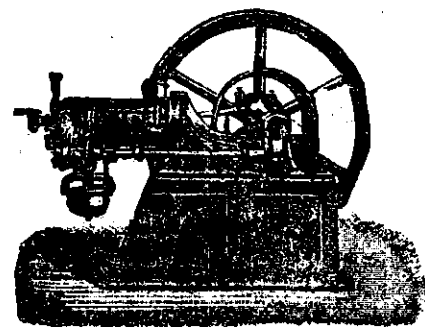
336. sorozatu, 50 száma osztrák vöröskereszt-sorsjegyre esett. A fentvezett
7 sorsjegy 36 havi 2 frt 50 krajczáros részletekben kapható meg —
2 részletnek postautalvánnyal való beküldése után azonnal megküldöm
a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó részleteket, melyek után az
összes nyeremények a vevő részére kerülnek. A teljes befizetés befejeztével e
7 sorsjegy a vevő korlátlan birtokába megy át, a ki azokra még kö-
rülbe 40 évig játszik.

BEIFELD JÓZSEF bankháza
az osztrákországi Béla városában

BUDAPEST, Károly-körút 1. szám.

Alapítvány 1874.

Alapítvány 1874.

LANGEN és WOLF BUDAPEST,
VI., Lázár-u. 1.

Szállítja a világhírű

eredeti „Otto” motorokat

légszusz- és benzín-használatra.

Ezen motorok minden iparágban a legjobb és leg-
megbízhatóbb üzemgépeknek bizonyultak. Gazda-
sági gépekhez ajánljuk a pályadíjas

„Otto” benzín-mozgonyt.

Nem kell gépész! Minos tűzveszély!

Minos vízfogyasztás!

Felvilágosítás, prospektus és költségtérítés ingyen.

Japán

arczbortisztító papír

bevált és legártalmatlanabb
szer az arczbort üdéségében
megtartani. Izzadás ellen leg-
célszerűbb. 1 csomag 50 kr, bér-
mentesítéssel 65 kr.

KANITZ C. és FIAI

Budapest, Dorottya-u. 12.

KÁVÉ

levárolva és bérmentve
házhöz szállítva.

4 1/2 kg. Kuba . . . 6.50

4 1/2 kg. Mocca . . . 6.50

4 1/2 kg. Jáva . . . 6.50

4 1/2 kg. Gyöngy . . . 6.80

4 1/2 kg. Portoriko . . . 5.90

4 1/2 kg. Santos . . . 4.50

valódisága garantírozva.

Maraner-féle

pezsgő-limonádé

100 drb 2 kros . . . 1.40

140 „ 1 „ . . . 1.—

bérmentve küld a Budapesti fő-
raktáros

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-
utca 4. Flume, Mlaka 113.A nyári idény alatt nyaraló
vagy fürdőbe utazó t. cz.
vevőközöns. felkértem hogy

Kertész Tódor-nál

az idényszerű cikkek u. m.
hintaágyak, turista-kellé-
kek, tornaszerek, croquet
és Lawn-tennis játékok,
Lignum Sanctum golyók,
kuglibábok, Flaubert-fegy-
verek, revolverek, lég-
gömbök, lampionok, legye-
zők, gyermek velocipedek,
továbbá szódavíz-, fagy-
lélt- és kávégépek, kéltő
órak, utibőröndök, kula-
csok, plaidszíjak, halászó
szerek, lóhálók stb. be-
vásárlást hétköznapiakon
szíveskedjenek eszközölni,
minthogy Kertész-nél

vasárnap zárva van.

Lawn-tennis szabályokat
és árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld. 1142

Szabadalmazva.

Szabadalmazva.

Hölgy-óvszer

a legújabb és legbiztonságosabb készülékkel és külföldi
orvosi szaktekintélyek által ajánlva.

Ára 5 forint.

Szétküldés az összeg beküldése, vagy utánvétel mel-
lett egész diszkrétan. Minden készülékhez pontos haszná-
lati utasítás van mellékelve. Prospektust kívánatra
bérmentve küld a felaláló. 1019

MEYER HENRIK

Kispesten Budapest mellett. Rózsa-utca 36. szám.

25 évi, részben katonaságnál, a budapesti
és bécsi kórházakban, részben magánorvosi
praxisban szerzett bő tapasztalatok után
gyógyítja, legrövidebb idő alatt, lelkiismeretes
alaposággal és biztos eredménnyel

Dr. Kajdacsy József

v. os. és kir. ezredorvos

a neml betegségek elnevezése alatt összeg
fogalható valamennyi bántalmat, makacs női
és bőrbetegségeket, gyanúségi állapotokat
pedig az orvosi világ által legújabbban felkarolt
és hatásában páratlan sikerű

Elektromassage

által.

Lakik: Budapest, V., Váci-körút 4.

I. emelet.

Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszol-
tatik. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőnek külön váróterem.

Rendelés naponta 9—4 óráig és este 7—8-ig.